

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\H\Harrison
Harry\Harrison_Harry-Ke_hvězdám-01-Spoutaný_svět.pdb

PDB Name: Spoutany svet
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 5.2.2004
Modification Date: 5.2.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Harry Harrison
KE HVĚZDÁM 01
SPOUTANÝ SVĚT
Version: Palm.1
Corrections: N/A
ISBN 80-86129-05-5, 80-86139-05-0
PalmBookZ

I.

„Je to monstózní, nemožná směs prastarého vedení, netěsných ventilů a nejmodernější elektroniky! Celá továrna by se nejdřív měla vyhodit do vzduchu a teprve pak znovu postavit.“

„Tak zlé to ještě není, Vaše Milosti, o to jsem přesvědčen.“ Radcliff si přejel hřbetem ruky po zarudlém nosu a s provinilým výrazem ve tváři pozvedl oči, když zjistil, že mu na pokožce zůstaly dva vlhké proužky. Urostlý inženýr, stojící vedle něj, si ničeho nevšiml. Radcliff si ruku otřel o kalhoty.

„Všechno funguje a vyrábíme prvotřídní alkohol...“

„Továrna běží – ale jen tak tak.“ Jan Kulozik se cítil vyčerpaně, a v hlase proto nechal zaznít ostrý tón. „Všechny plnicí trysky se musí bez výjimky vyměnit, jinak všechno zařízení vyletí do vzduchu i bez mého přičinění. Podívejte se sám na ty spoje, všude jsou skvrny od zkvašené šťávy.“

„Hned nechám všechno vyčistit, Vaše Milosti.“

„Tak jsem to nemyslel. Musí se odstranit příčina těch skvrn. Dělejte už něco konstruktivního, člověče! To je rozkaz!“

„Uděláme všechno, jak přikazujete.“

Radcliff podlézavě sklonil hlavu. Trásl se po celém těle. Jan s nechutí hleděl na jeho lebku pokrytou mastnými vlasy s četnými lupy. Tihle lidé se nikdy nic nenaučí. O samostatném myšlení nemluvě. Dokonce i když jim poskytnete co nejpodrobnější návod, stejně nakonec provedou nějakou hloupost. Ředitel továrny byl stejně schopný jako okolní prastaré frakční věže, varné vany a prorezné trubky, z nichž výrobná odebírala rostlinnou šťávu. Vestavět sem automatickou kontrolu mu připadalo jako festival ztraceného času.

Vysokými okny pronikalo do nitra budovy studené zimní světlo a slabě osvětlovalo obrysy strojního zařízení. Světla vytvářela na podlaze žlutavé koláče. Do Janova zorného úhlu vešel jeden z dělníků, zastavil se a zašmátral rukou v kapse. Pohyb probudil Janovu ostražitost.

„Ten chlap – stůj!“ křičel.

Příkaz rezonoval halou. Dělník neměl o inženýrově přítomnosti ani potuchy. Polekaně upustil zápalku dříve, než si stihl připálit cigaretu. Plamínek spadl přímo do kaluže u jeho boty. Modravý plamen hladově vyšlehl vzhůru.

Jan energicky odstrčil ředitele stranou. Přiskočil k nejbližšímu hasicímu přístroji, strhl ho z držáků a ještě v běhu stiskl pojistku. Dělník usilovně dupal po kaluži zapáleného alkoholu, ale dosáhl jen toho, že se oheň šířil do všech stran.

Z hubice hasicího přístroje se zasyčením vystříkla pěna. Jan zamířil paprsek bělavé tekutiny dolů a krouživým pohybem hasil plameny. Během chvilky oheň uhasl, pouze dělníkovy kalhoty doutnaly. Jan zamířil pěnu na nešťastníkovy nohy a pak v náhlém záchvatu hněvu i na hrud' a obličej, který okamžitě zmizel pod bílým nánosem.

„Jste hlupák, obrovský hlupák!“

Jan uzavřel hasicí přístroj a odhodil ho na podlahu. Dělník si trhaně protíral oči. Jan nemilosrdně pokračoval ve výtkách: „Dobře víte, že se zde nesmí kouřit. Jako by se vám to nepřipomínalo dost často. Kromě toho stojíte přímo pod nápisem, který zakazuje kouření!“

„Já... neumím příliš dobře číst, Vaše Milosti.“ Muž se oklepal a vyplivl hořkou hasicí kapalinu.

„Nepřiliš dobře, a možná že vůbec! Jste propuštěn. Zmizte odsud.“
„Ne, prosím, Vaše Milosti, neříkejte to!“ koktal dělník. Zapomněl na bolest v očích a otevřel ústa v zoufalé prosbě. „Usilovně jsem pracoval... moje rodina... byl jsem dlouhou dobu bez práce...“
„Dlouho bez práce,“ opakoval studeně Jan a jeho vztek se náhle vypařil při pohledu na mužskou postavu, která klečela v pění. „Měl byste mi být vděčný, že vás nenahlásím pro sabotáž.“
Situace byla naprosto nemožná. Jan rychle odešel, aniž by si všiml zachmuřeného pohledu ředitele a oněmělého dělníka. Nemožné! Už aby byl zpátky v řídicí místnosti.
Tam byla situace o něco lepší. Mohl se tady i trochu uvolnit, a dokonce usmát při pohledu na blýskavý pořádek systému, který nedávno instaloval. Kabelové rozvody se sbíhaly ze všech stran k řídicímu počítači. Stiskl několik tlačítek ve správném pořadí pro vyvolání kombinačního klíče a odklopil kryt. Němé, elegantní a celistvé. Mikropočítač v srdci stroje řídil celý provoz s nekonečnou precizností. Terminál mu visel v malém pouzdře u opasku. Vyndal ho, připojil k počítači a pak na něm cosi naklepal. Obrazovka okamžitě ožila. Ani jeden problém; zde nikdy problémy nevystaly. To ovšem neplatilo pro ostatní tovární zařízení. Když si vyžádal všeobecný přehled o situaci, začaly po obrazovce přebíhat jednotlivé řádky informací.

SKUPINA VENTILŮ 376-L-9 NETĚSNÍ
SKUPINA VENTILŮ 389-P-6 VYMĚNIT
SKUPINA VENTILŮ 429-P-8 NETĚSNÍ

Stav byl opravdu deprimující, proto raději krátkým povelom vyčistil obrazovku. Radcliff stál vzadu za ním v otevřených dveřích a klidným hlasem plným respektu se hlásil o slovo.
„Prosím, inženýre Kuloziku, promiňte, že Vás obtěžuji, ale jde o Simmonse, toho muže, kterého jste právě propustil. Je to dobrý dělník.“
„Nemyslím si, že by byl zvlášť dobrý.“ Janův vztek dávno uhasl a teď už jen chtěl dovést celou záležitost k rozumnému konci. „Máme určitě dostatek kandidátů, kteří ho snadno nahradí. A každý z nich je jistě stejně schopný – možná i lepší.“
„Studoval celé roky, Vaše Milosti. Celá léta. Aby se zbavil závislosti na podpoře pro nezaměstnané. To přece něco znamená!“
„To, že klidně škrtl sirkou, znamená mnohem víc. Lituji. Nejsem krutý. Ale musím myslet na Vás a na ostatní zaměstnance. Co byste dělal, kdyby spálil továrnu, kde pracujete? Jste vedoucí, Radcliffe, a taky tak musíte myslet. Nemusí se Vám to sice líbit a ani zdát správné, ale jiná možnost není. Souhlasíte se mnou?“
Radcliff na okamžik zaváhal, ale pak odpověděl: „Jistěže máte pravdu. Lituji, že jsem Vás obtěžoval. Vyhodím ho sám. Takoví jako on tu nemají co pohledávat.“
„Tak je to správné.“
Tiché zabzučení a červené světlo na řídicím pultu přivábilo Janovu pozornost. Radcliff zůstal stát u dveří. Počítač objevil chybu a hodlal ji sdělit operátorovi. Zároveň se informace zobrazila na obrazovce.

SKUPINA VENTILŮ 928-R-9 VYPADLA
STAV: OTEVŘENÉ
POVOLENO ODPOJENÍ ZA ÚČELEM VÝMĚNY

„928-R. To mi připadá povědomé.“ Jan zadal informaci do osobního počítače a pokýval hlavou. „Měl jsem pravdu. Ty ventily se měly vyměnit už minulý týden. Stalo se tak?“
„Musím se podívat do záznamů.“ Radcliff pobledl.
„Ušetřete si námahu. Oba víme, že je nevyměnili. Hoďte sebou a přineste ten zatracený ventil. Vyřídíme to sami a hned.“
Elektrickým klíčem Jan uvolnil pevně utažené přírubové šrouby a vyňal motor. Všechno bylo prerezavělé. Obvyklý stav. Montéři zřejmě považovali promazání šroubových spojů konzervačním tukem za zbytečné. Jan ustoupil o pár kroků dozadu a pečlivě sledoval, jak zpocený prolové odstraňují starý ventil a přitom je zalévá tekutina vytékající z otevřeného potrubí. Teprve když namontovali pod jeho pozorným pohledem nový ventil – tentokrát nepřipustil sebemenší špatnou práci – připevnil motor. Práce pokračovala kupředu bez zbytečných řečí. Jakmile skupina ventilů začala znovu plnit určený úkol, sebrali dělníci nástroje a odešli. Jan se vrátil do řídicí místnosti, aby otevřel zablokovanou trasu a spustil výrobu. Ještě jednou nechal proběhnout stavová hlášení a vytiskl je. Když tiskárna „vyplivla“ žádané papíry, pohodlně se usadil do křesla a pozorně pročítal jednotlivé listy. Přitom si zatrhl položky, které musel vyřídít co nejdříve. Jan byl velký, lhostejně se tvářící mladík okolo dvaceti let. Ženy ho pokládaly dokonce za velmi zajímavého – některé se tak vyjadřovaly i nahlas – ale on tomu nepřikládal sebemenší váhu. Byly prostě jen jednou z příjemných stránek jeho života, ale zabíraly až druhé místo v pořadí za mikroelektronickými řídicími systémy, které studoval. Při čtení krčil čelo, až se mu mezi očima vytvořila hluboká vráska. Vráska byla patrná zvláště při druhém pročítání – až se náhle na Janově obličeji objevil široký úsměv.

„Hotovo – díky bohu!“

Úkol, který ho zavedl sem do lihovaru, byl teoreticky snadný, ale práce se táhla téměř do nekonečna. Na podzim sem dorazil, aby nainstaloval nový řídicí systém. Potřebnou podporu mu měl poskytnout Buchanan, zkušený inženýr v oboru hydraulických strojů. Ale Buchananova potkala smůla – vlastně štěstí – dostal obyčejný zánět slepého střeva a helikoptéra ho odvezla pryč. Už se znovu neobjevil. Stejně jako jeho náhradník. Proto musel Jan dozírat i na montáž mechanických částí, a přitom uběhl celý podzimní část zimy, aniž by spatřil konec téhle únavné práce.

Ted' to ovšem vypadalo nadějně. Všechny podstatné vestavby a výměny byly dokončeny a lihovar pracoval. Konečně se mohl zbavit nepříjemných pout. Minimálně na několik týdnů – vedoucí výroby by si s tím měl poradit.

„Radcliffe, přijďte za mnou do kanceláře! Rád bych Vám sdělil cosi důležitého.“

Slova tryskala z každého reproduktoru, rozlévala se po celé budově, aby se vracela v mohutné ozvěně. Za několik sekund se ozvaly spěšné kroky a do kanceláře vstoupil udýchaný vedoucí.

„Ano... Vaše Milosti?“

„Odjíždím, dnes v noci. Nezírejte tak na mě, člověče! Domníval bych se, že by Vás to mělo těšit. Lihovar je opět v provozu a měl by i nadále pracovat, pokud se budete starat o drobné provozní opravy, které jsem vytiskl na papír. Propojil jsem počítač přes síť na jednotlivá důležitá místa, aby hlídal celý průběh výroby. Jestliže se objeví nějaké problémy, budete o tom ihned vědět. Ale nemyslím, že by se mělo něco stát, Radcliffe, nebo se mýlím?“

„Ne, jistěže ne, pane. Budeme se snažit, pane, a mnohokrát děkujeme!“

„V to doufám. A ať je to snažení usilovnější, než zatím bylo! Vráťím se nejdřív, jak jen to bude možné, abych si prověřil provoz a záznamy o prováděných opravách. Pokud už nic nemáte, rád bych zmizel.“

„Ne, nic, pane.“

„Dobře. Postarejte se, aby vše klapalo.“

Nedbalým pohybem propustil Radcliffa a odpojil osobní počítač ze sítě. Pak ho pečlivě uložil do kufru. Když si navlékal kožený kabát a rukavice, po dlouhé době pocíťoval narůstající nadšení. Krátce se zastaví v hotelu, aby si sbalil věci, a pak sbohem! Tiše si pískal skrze zuby, když vycházel ze dveří do soumrácného pozdního odpoledne. Země byla promrzlá na kost a ve vzduchu se vznášel pach sněhu. Červený lak na jeho osobním voze ostře kontrastoval s fádňí krajinou. Holé pláně se táhly do všech stran pod pochmurně šedou oblohou. Motor chytil okamžitě, když otočil klíčem v zapalování. Topení pomalu ohřívalo vzduch v kabině. Opatrně projel po zamrzlém dvoře ven na záplatovanou silnici.

Dříve se tu všude kolem rozťahovala bažina, kterou vysušili a přeměnili na pastviny. Ale jako stálá připomínka na minulé doby tu zůstaly kanály a Wisbech coby vnitrozemní přístav. Jan cítil upřímnou radost, že odsud konečně vypadne. Balení ho stálo necelých deset minut – rád cestoval nalehko. Ředitel hotelu ho pak doprovodil ke dveřím, otevřel je a s úklonou mu popřál šťastnou cestu.

Dálnice začínala hned za městem. Policejní hlídka u nájezdu na dálnici zasalutovala. Jan jim odpověděl ledabylým mávnutím ruky. Když se dostal do dosahu automatické silniční sítě, zapojil automat. Jako cílovou stanicí zadal Londýn, dálniční odbočka 74. Informace ihned putovala vysílačem umístěným pod vozem do kabelového rozvodu pod povrchem dálnice, který ji předal dopravnímu počítači. Během několika mikrosekund počítač vozu přidělil jízdní trasu a předal mu řízení. Elektromotory zrychlily na obvyklých 240 kilometrů v hodině, až se krajina změnila v překotně ubíhající film. Jan rozhodně necítil potřebu rozhlížet se po okolí. Raději otočil křeslo. V příručním baru ho očekávala whisky a minerální voda. Televizní obrazovka ožila pestře zbarvenou a hlasitou produkcí Petera Grimse. Jan zaměřil pozornost na televizní pořad a obdivoval zpěvačku nejen pro její skvělý soprán – chvíli si pokoušel připomenout, odkud ji zná.

„Aileen Pettit – samozřejmě!“ Vzpomínky ho naplnily pocitem tepla. Kdyby tak měla čas! Po jejich rozchodu toho neměla tolik na práci. Určitě ráda přijme pozvání na menší prázdninový výlet. Okamžitě převedl nápad ve skutek. Vyťukal na telefonu potřebné číslo. Přístroj zazvonil jen dvakrát za sebou, když se ohlásila.

„Jane! To je milé, že voláš.“

„Báječné, že jsi doma. Máš potíže s kamerou?“ Ukázal na temnou obrazovku.

„Ne, ale vypnula jsem ji. Jsem právě v sauně.“

Současně se obrazovka probudila k životu. Vesele se smála výrazu jeho tváře. „Nikdy jsi neviděl nahou ženu?“

„Pokud ano, tak jsem na to už dávno zapomněl. Tam, odkud přijíždím, se ženy nevyskytovaly. Určitě ne tak krásně mokré jako ty. Čestně, Aileen, rozplakal bych se štěstím. Jsi nejkrásnější obrázek na světě.“

„S lichocením se dostaneš daleko.“

„A ty pojedeš se mnou. Máš čas?“

„Vždy, miláčku, záleží ovšem na tom, co máš v plánu.“

„Sluneční paprsky. Horké slunce, teplá voda, chutné jídlo, bedna šampaňského a moje maličkost. Co na to říkáš?“

„Zní to velkolepě. Půjde to na mé bankovní konto, nebo na tvé?“

„Všechno platím. Po zimě strávené v divočině si zasloužím něco lepšího. Znáám malý hotel v poušti na břehu Rudého moře. Pokud vyrazíme brzo ráno, můžeme...“

„Prosím, žádné podrobnosti, poklade. Já se vrátím znovu do sauny a počkám tam na tebe. Ale pospěš si!“
Přerušila spojení a Jan se hlasitě rozesmál. Ano, život teď bude mnohem příjemnější než v posledních týdnech. Dopřál si dlouhý doušek skotské a pak si nalil druhou sklenku.
Zmrzlá močálová půda mu konečně zmizela z mysli.
Netušil, že Simmons, muž, kterého nechal propustit, už nikdy nedostane podporu v nezaměstnanosti. Proto spáchal sebevraždu, ještě než se Jan dostal do Londýna.

II.

Hluboko dole klouzal kulatý stín obřího letounu po hladině Středozemního moře, aby pak přesedlal na písčité duny. Elektromotory běžely tiše, jediný hluk vydávaly vrtule. Vedle masivního talířového tvaru „Skokana“ byly opravdu maličké, téměř neviditelné. Sloužily ostatně pouze jedinému účelu – pohánět letoun vpřed. Potřebnou vznosnou sílu obstarávaly obří nádrže s heliem. Celá konstrukce vytvářela vynikající dopravní prostředek, který spotřebovával jen velmi malé množství paliva.
Náklad tvořil obří svazek černých trubek upevněných pod trupem. Mnoho tun kovu. „Skokani“ přepravovali i pasažéry v kabinách na přidi.

„Neuvěřitelný pohled,“ vydechla Aileen. Seděla před zkoseným oknem, které zabíralo téměř celou přední stěnu kabiny. Uchváceně sledovala poušť, jež pod nimi rychle ubíhala kamsi dozadu. Jan se natáhl na postel a němě přikývl – přitom ovšem nespouštěl pohled ze své přítelkyně. Aileen si česala dlouhé měděné zbarvené vlasy. Zvednuté paže způsobily, že se její nahá ňadra napřímila.

„Neuvěřitelné,“ zopakoval. Aileen se zasmála, odložila hřeben, posadila se vedle něj a políbila ho.

„Vezmeš si mě?“ zeptal se Jan.

„Ne, ale děkuji ti, že ses zeptal. Rozvedla jsem se sotva před měsícem. Ráda bych si chvíli užila svobody.“

„Pak se tě zeptám znovu příští měsíc.“

„Udělej to...“ Přerušil ji melodický zvuk zvonku a do nitra kabiny pronikl stewardův hlas.

„Všem pasažérům. Za třicet minut přistaneme v Suez. Prosím, připravte si všechna zavazadla. Přistání za třicet minut. Těší nás, že jsme vás mohli přivítat na palubě „Skokana“. Jménem kapitána Weatherbyho a celé posádky vám děkuji, že jste letěli s British Airways.“

„Ještě půl hodiny – podívej se na mé vlasy. A s balením jsem zatím nezačala...“

„Klid. Nikdo nás z kabiny nevyhodí. Nezapomeň, že jsme na dovolené. Obléknu se a postarám se o zavazadla. Uvidíme se dole.“

„Nepočkáš na mě?“

„Počkám – ale venku. Rád bych se podíval, jakou přivezli vrtací soupravu.“

„Ty prašivé trubky jsou pro tebe důležitější než já!“

„To máš pravdu – ale jak jsi na to přišla? Právě probíhá nejdůležitější fáze. Pokud se podaří tepelná extrakce, znovu vytryskne ropa. Poprvé za dobrých dvě stě let.“

„Ropa? Odkud?“ Aileenin hlas vyjadřoval dokonalou lhostejnost. Celou pozornost věnovala halence, kterou si přetahovala přes hlavu.

„Ze země. Tam se dříve nacházelo mnoho nafty, surové ropy. Ničitelé ji čerpali, spalovali a mrhali s ní – stejně jako se vším ostatním. Vzácný zdroj cenných uhlovodíků, které jednoduše spálili.“

„Nemám ponětí, o čem mluvíš. V dějepise nejsem příliš zblhlá.“

„Uvidíme se po přistání.“

Když Jan opustil výtah v přízemí vykládací rampy, měl pocit, že vlezl do vytopené pece. Ačkoliv tu nastalo zimní období, slunce bodalo tak, jak to na severu nikdy nedokázalo. Příjemný pocit po exilu v ledových močálech severní Anglie.

Svazek trubek zavěsili na jeřáb. Trubky pomaličku dosedaly s měkkým kolébáním na čekající tahač. Jan si nakrátko zahrával se svůdnou myšlenkou, že požádá o povolení návštěvy vrtné věže, ale pak se rozhodl jinak. Ne, nejdříve dovolená. U vrtu se zastaví až na zpáteční cestě. Zahnal myšlenky, které ho upoutávaly k fascinujícím věcem, jež nabízí věda ve spojení s moderní technologií, a soustředil se na mnohem zajímavější věci, jaké nabízela Aileen Pettit.

Když Aileen vystoupila z výtahu, ruku v ruce zamířili k celnímu odbavení. Teplé sluneční paprsky byly velmi příjemné. Vážně se tvářící policista tmavé pleti přihlížel, jak Jan zasouvá identifikační kartu do čtecího zařízení.

„Vítejte v Egyptě,“ promluvil stroj příjemným ženským hlasem. „Doufám, že zde strávíte příjemné chvíle... pane Kuloziku. Mohl byste laskavě přitisknout palec na destičku? Děkuji. Už můžete vytáhnout svou ID kartu. Mám pro vás vzkaz. Odeberte s k východu číslo 4. Čekají tam na vás. Další, prosím.“

Počítač podrobil Aileen stejné proceduře. Zatímco ji hlasitě vítal, přezkoumal její identitu a pomocí otisku palce ověřil, že je osobou uvedenou na kartě. Konečně ji propustil.

U východu k nim přistoupil zpocený, sluncem do černa opálený muž v těsné modré uniformě. „Pan Kulozik s doprovodem? Jsem zaměstnancem paláce Magna, Vaše Milosti. O zavazadla jsem se postaral. Pokud si přejete, můžeme vyjet.“ Mluvil velmi dobrou angličtinou s přízvukem, který Jan nedokázal zařadit.

„Jistě, pojedeme.“

Malé vznášedlo čekalo na plošině na konci zálivu. Řidič otevřel dveře. Urychleně nastoupili do klimatizované kabiny. Měli k dispozici celkem dvanáct míst, protože byli jedinými pasažéry. Vznášedlo se

vzápětí zdvihlo na vzduchovém polštáři a namířilo si to přes vodu. Přitom nabíralo rychlost.

„Poletíme Suezským průplavem na jih,“ vysvětloval řidič. „Nalevo spatříte Sinajský poloostrov. Vpravo vpředu se tyčí vrcholek hory Gharib vysoké 1720 metrů...“

„Nejsem tu poprvé,“ přerušil ho Jan. „Můžete si přednášku klidně odpustit.“

„Děkuji, Vaše Milosti.“

„Ale, Jane, já bych to ráda slyšela. Vždyť ani nevím, kde jsme.“

„Aha, kromě dějepisu jsi ve škole zanedbávala i zeměpis.“

„Nebud' ošklivý!“

„Promiň, brzy poletíme nad Rudým mořem a pak zahneme doleva nad Akabský záliv, kde po celý rok svítí sluníčko a je pořád teplo, kromě léta, kdy spíše spaluje. A přesně uprostřed téhle sluneční a vodní nádhery leží palác Magna, náš cíl. Řidiči, vy určitě nepocházíte z Anglie.“

„Máte pravdu, Vaše Milosti. Narodil jsem se v Jižní Africe.“

„To jste se dostal pěkný kus od domova.“

„O celý kontinent dál, pane.“

„Mám žízeň,“ stěžovala si Aileen.

„Přinesu něco z baru.“

„Nechte to na mě,“ nabídl se řidič, přepnul řízení na automatiku a vyskočil ze sedadla. „Co by to mělo být?“

„To, co nabízíte... vlastně neznám ještě vaše jméno.“

„Piet, pane. Máme tu studené pivo a ...“

„To je přesně to pravé. Pro tebe také jedno, Aileen?“

„Ano, prosím.“

Jan vyprázdnil napěněnou sklenici do půlky a spokojeně vydechl. Konečně dostává správnou prázdninovou náladu. „Vezměte si také jedno, Piet.“

„To je od Vás velmi laskavé, pane.“

Aileen si pozorně prohlížela řidiče, jehož plavé vlasy a opálená pokožka pro ni představovaly záhadu.

Muž byl sice zdvořilý, ale neukazoval nic z neotesaného chování obyčejného prola. „Sice to nerada přiznávám, ale o Jižní Africe jsem ještě neslyšela.“

„Tu zná jen velmi málo lidí,“ utěšoval ji řidič. „Město Jižní Afrika není příliš velké, několik tisíc bělochů v moři černých. Jsme vlastně pevností v kraji diamantových dolů, to je vše. Práce v dolech se mi nelíbí, ale nic jiného se tam nenabízí – proto jsem se vytratil. Tahle práce mě baví a volnost pohybu také není k zahoeení.“

Náhle zazněl ostrý signál, proto rychle odložil sklenici a odběhl k řidičímu pultu.

Odpoledne šlo ke svému konci, když se na horizontu konečně objevila Magna, tenký pruh mezi pouštním pískem a mořem. Už rozeznávali i svítící skleněné věže prázdninového střediska. Na azurovém moři se odrážely jako drobné body početné čluny s bílými plachtami.

„Ach, to je nádhra!“ usmívala se Aileen.

Vznášedlo proklouzlo podél lodí a plavců až na pobřeží, těsně vedle několika špinavých chatrčí, které představovaly domorodou vesnici. Zahlédli i několik Arabů v burnusech, ale všichni zmizeli, ještě než se otevřela dvířka vznášedla. Na hosty už čekal kočár tažený oslem. Aileen nadšeně zatleskala rukama a dlouze si prohlížela kočího s obrovským turbanem na hlavě. Vychutnávala každou sekundu krátké jízdy k hotelu. Hotelový vedoucí je osobně přivítal a úslužně jim podržel dveře. Nosiči se mezitím starali o zavazadla. Pokoj byl prostorný a s balkonem přímo k moři. Na stole je čekal koš s ovocem. Hotelový vedoucí sám otevřel láhev sektu a nalil skleničky.

„Ještě jednou, buďte nám srdečně vítáni!“ pronesl a s úklonou podával hostům plné sklenice.

„Je to tu překrásné,“ pochvalovala si Aileen, když konečně osaměli, a dlouze Jana políbila. „Co nejdříve bych se chtěla jít vykoupat.“

„A proč ne hned?“

Oceán byl nádherný, přesně jak si představoval. Přes panující roční dobu měla voda příjemnou teplotu a slunce se činilo, co mohlo. Anglie a tamní zima se rázem staly jen nepříjemným, velmi vzdáleným snem. Oba plavali až do vyčerpání. Pak se usadili pod vysokou palmou a za rudé záře západu slunce vychutnávali drink. Večeřeli na hotelové terase a ani se přitom nenamáhali, aby se převlékli do něčeho jiného. Začínající noc osvětloval úplněk měsíce, který stoupal stále výš nad písečnou poušť.

„Nemůžu tomu uvěřit!“ zvolala Aileen. „Určitě jsi to všechno sám zaranžoval.“

„Samozřejmě. Měsíc měl vlastně vyjít až za dvě hodiny, ale kvůli tobě jsem všechno urychlil.“

„Jsi milý. Podívej se, co je tohle?“

Od pobřeží se odpoutával jeden tmavý stín za druhým, měnily se a narůstaly, zatímco Jan s Aileen tiše přihlíželi.

„Noční plachetnice. Právě vztyčují plachty.“

„Mohli bychom to také zkusit? Umíš s nimi zacházet?“

„Jasně,“ přisvědčil a pokoušel si honem vzpomenout na všechno, co se během svého prvního pobytu ve zdejšímu hotelu naučil o plachetnicích. „Pojď, ukážu ti to.“

Zpočátku mu to příliš nešlo a oba se smíchem klopýtali přes beznadějně zapletená laná, až museli zavolat o pomoc. Jeden z arabských sloužících, kteří měli na starost plachetnice, přivesloval na malém člunu

a napravil škody na lanoví. Pak konečně zavál lehký větřík a zakrátko už měkce klouzali po mořské hladině s napjatou hlavní plachtou. Měsíční záře jim více než dostatečně osvětlovala cestu. Na noční obloze se rozhořelo statisíce hvězd. Jan přidržoval jednou rukou kormidlo a druhou položil Aileen kolem ramen. Ta se k němu jemně přivinula a zlehka ho líbala. Teplo, které vyzařovala Aileenina pokožka, bylo velmi příjemné.

„Už je toho dost,“ zašeptala.

„V žádném případě.“

Křižovali sem a tam a vítr je zatlačoval stále dál od pobřeží, až už ztratili z dohledu všechny ostatní čluny a země se utopila ve vodní černi.

„Nedostali jsme se příliš daleko od pobřeží?“ strachovala se Aileen.

„To ne. Jen jsem chtěl být s tebou úplně sám. Směr odhadneme podle měsíce, a kdyby to bylo nutné, stáhneme plachtu a nahodíme motor.“

„Sice nemám nejmenší ponětí, o čem vlastně mluvíš, ale věřím ti.“

Za necelou půlhodinku se Jan rozhodl, že obrátí člun na zpáteční cestu, protože na ně začal dotírat chlad. Při obrátce ztratil vítr, ale nakonec se plachta znovu napjala a na horizontu se rozsvítila hotelová světla. Všude kolem panovalo ticho narušované jen šuměním vody pod kýlem a skřipěním plachty. Proto zaslechli hřmot motorů už z velké dálky. Hluk strojů se rychle blížil.

„Někdo má pěkně naspěch,“ poznamenal Jan a přimhouřenýma očima hleděl do směru, odkud k nim přicházelo brumlání motorů pracujících na plný výkon.

„Co to asi je?“

„Nevím. Ale brzy se to dovíme. Jedou přímo k nám. Slyším dva motory. Pro závody si vybrali zvláštní chvíli.“

Všechno se semlelo velmi rychle. Hřmot zesílil a ze tmy vyklouzla první loď. Temný stín na zpěněných vlnách. Proti jejich plachetnici opravdový goliáš – a mířil přímo na ně. Aileen polekaně vykřikla, a to už se kolem nich prosmýkl vysoký lodní trup. Vlnobití, které vyvolal průjezd velké lodi, nemilosrdně uchopilo malou plachetnici a silně ji rozkolébalo.

„Bože, to bylo těsné!“ vydechl Jan a rukou se přidržoval okraje kabinky, zatímco druhou zachytil Aileen. Jako na povel se otočili a dívali se za mizějící lodí. Proto zahlédli pronásledovatele, až když bylo pozdě. Jan koutkem oka spatřil ostře zkosenou příď, která prudce narazila do boku jejich plachetnice, bez větší námahy ho rozdrtila a rozřízla loď na dvě nestejně části. Jan měl ještě čas, aby k sobě přitiskl Aileen, a už je obklopila chladivá voda.

Když se přes ně přelila velká vlna, cosi ho silně udeřilo do levé nohy, až v ní ztratil cit. Moře se mu snažilo vyrvat Aileen, ale Jan držel pevně. Pomalu vyplavali na hladinu. Dívka kašlala a plivala vodu, a proto ji raději stále držel, jak nejlépe mohl. Plavali v moři plném trosek. Plachetnice byla zničená.

Obě lodě zmizely a s nimi utichl i hluk motorů.

Zůstali sami obklopeni tmavou nocí a černým oceánem.

III.

Janovi okamžitě došlo, co jim hrozí. Aileen plakala a zalykala se, takže měl plné ruce práce, aby její hlavu udržel nad vodou. Zbytky lodi vytvořily kolem nich černý kruh. Jan se s námahou vymanil ze změti lan, když vtom se dotkl čehosi, co tvarem připomínalo polštář. Předmět plaval na hladině a zdálo se, že se neutopí. Jan přitáhl Aileen blíž a přistrčil ji ho pod ruku. Když zjistil, že Aileen už nehrozí bezprostřední nebezpečí, že by utonula, rozhlížel se kolem po druhém spásonosném polštáři.

„Poplav zpátky!“ volala vyděšeně.

„Jen klid. Chci si opatřit podobný polštář.“

Nemusel se dlouho snažit, aby našel potřebnou plovoucí oporu, a pak chvatně plaval směrem k ustaranému dívčímu hlasu.

„Už jsem tady. Všechno je v pořádku.“

„Co je v pořádku? Vždyť tu zahyneme, utopíme se!“

Nedokázal najít žádnou uklidňující odpověď, protože se ho zmocnilo černé tušení, že vyslovila krutou pravdu. „Najdou nás,“ řekl nakonec. „Ty lodě se vrátí, nebo zavolají vysílačkou o pomoc. Jen počkej. Zatím můžeme plavat k pobřeží. Není daleko.“

„Ale kterým směrem poplaveme?“

To byla dobrá otázka, protože na ni neuměl s jistotou odpovědět. Měsíc se mezitím schoval za mraky a světla hotelu nemohl z vody zahlédnout. „Tudy,“ rozhodl se a přitom se snažil, aby dodal hlasu přesvědčivý tón. Opatrně postrčil dívku před sebe.

Lodě se nevrátily a pobřeží bylo několik kilometrů daleko – i když poplavou tím správným směrem, o čemž zatím pochyboval. Přitom ho začala trápit zima. Hlásila se i únava. Aileen byla sotva při vědomí. Jan se obával, že ji při srážce něco uhodilo do hlavy. Po několika minutách musel přestat plavat, aby Aileen udržel na polštáři.

Vydrží až do rána? Tahle otázka mu pořád visela nad hlavou. Plavat k pobřeží nemůže. Kolik je asi hodin?

Patrně ještě ani neobdělala půlnoc. A zimní noci bývají dlouhé a voda studená. Zahýbal nohama, aby rozproudil krev v žilách a trochu se ohřál. Mezitím cítil, jak Aileenina pokožka stále více chladne a dívka dýchá čím dál nepravidelněji. Pokud zemře, bude to jen a jen jeho vina. Přivedl ji sem a vystavil

nebezpečí. Sám nevydrží do svítání. I kdyby se jim to zázrakem podařilo – najdou je vyslaní zachránci? Zoufalé myšlenky mu vířily hlavou a deprese překrývala všechno ostatní. Možná by bylo jednodušší přestat bojovat a utopit se. Ukončit všechna muka a strádání hned na místě. Ale ještě než se stihla marnomyslná myšlenka vytratit z hlavy, vzdorně zahýbal nohama, aby se udržel nad hladinou, a odstrčil se o kousek kupředu. Možná dnes v noci zemře – ale určitě to nebude sebevražda. Nohy mu zdřevěněly mnohem rychleji, a proto přestal s nesmyslnou námahou a zavěsil se na trámek. Objal dívčina studená ramena, přitiskl obličej na její tvář. Musí to tak skončit?

Náhle cosi ucítil pod nohama. Polekaně je přitáhl k tělu. Představa, že dole ve tmavé vodě číhá nějaký neviditelný tvor, byla děsivá. Žralok? Žili ve zdejších vodách žraloci? Nevzpomínal si.

Opět se ho dotklo něco tvrdého, neviditelného, přicházejícího z hlubin. Útěk byl nemyslitelný. Mohlo to připlout z kteréhokoliv směru, ať už by se usiloval uniknout ze všech sil.

Vzadu za nimi se cosi nořilo ven z moře, černější než noc, a narůstalo do výšky. Jan vystrašeně mávl rukou – a poranil se o tvrdý kov.

Vzápětí už neplavali ve vodě – ale leželi na hladké ploše. Chladný vítr jim hladil mokrou kůži. Poznání jim projelo jako blesk. Pak hlasitě vykřikl: „Ponorka!“

Někdo zpozoroval nehodu – jiné vysvětlení nebylo. Ponorky obvykle nezachraňují trosečníky. Infračervený teleskop, nebo nový mikroimpulsní radar. Jemně uložil Aileen na mokrý kov, pod hlavu přistrčil plovoucí polštář.

„Hej!“ křičel a tloukl pěstí na věž. Vstup mohl být umístěn na druhé straně. Právě se rozhodl, že obejde nástavbu, když se ve věži objevil černý otvor a z něj vyběhlo na palubu několik mužů. Jeden z nich zaklekl k Aileen a cosi lesklého jí vbodl do nohy.

„K čertu, co to má znamenat?“ ulevil si Jan a vrhl se na přichozi. Ulehčení se změnilo v narůstající vztek. Nejblíže stojící muž se k němu prudce obrátil a zvedl ruku, ve které cosi svíral.

Jan se bránil zoufale ze všech sil. Chytil blížící se ruku a stočil ji. Muž překvapeně vydechl, když trefil sám sebe – vyděšeně vytřeštil oči. Vztyčil se a pak se zhroutil. Jan ho od sebe odstrčil a vrhl se na ostatní. Obestoupili ho v půlkruhu, připraveni zaútočit. Tichým hlasem se o něčem domlouvali.

„Ale, nechme toho,“ pronesl jeden z nich nakonec a velitelským pohybem poslal ostatní pryč. „Celé jsme to zkazili.“

„Nemohli bychom přece jen...“

„Určitě. Zpátky do lodi!“ Obrátil se k Janovi. „Vy také!“

„Co jste s ní udělali?“

„Nic hrozného. Dostala injekci, aby usnula. Pro vás jsme měli také jednu připravenou, ale schytl ji nakonec ubohý Ota...“

„Nemůžete mě nutit, abych šel s vámi.“

„Neplácejte nesmysly!“ zavrčel muž hněvivě. „Mohli jsme vás klidně nechat utopit – místo toho jsme se vynořili, abychom zachránili vaše životy. Každá vteřina, kterou tu nahoře strávíme, pro nás znamená nebezpečí. Klidně si zůstaňte, pokud chcete.“

Obrátil se a následoval ostatní ke vstupnímu otvoru. Přitom pomáhal zbytku výsadku s bezvládnou Aileen.

Jan zaváhal jen na okamžik a pak se k nim připojil. Ještě se mu chtělo žít. Ostré světlo, které osvětlovalo vnitřek ponorky, ho přinutilo přivřít oči. Postavy se míhaly okolo jako ďáblové v ohni pekelném. Zatím se o něj nikdo nestaral. Dveře zapadly, vzduchem létaly povely, paluba se naklonila. Když se ponorka ponořila do bezpečných vod, obrátil se muž, který s ním mluvil, od periskopu a pohybem pozval Jana, aby ho následoval.

„Pojďme do mé kabiny. Převléknete se do suchého a napijete se něčeho horkého. O děvče si nemusíte dělat starosti, postaráme se o ni.“

Jan se posadil na okraj lůžka a vychutnával teplo deky, která mu halila ramena. Stále se chvěl. Podali mu šálek oslazeného čaje, který vděčně přijal. Jeho zachránce – nebo snad dozorce? – se usadil na protější židli a zapálil si dýmku. Muselo mu táhnout na padesát, šedivé vlasy a opálená pleť, v obnošené khaki uniformě, s označením důstojnické hodnosti na výložkách.

„Jsem kapitán Tachauer,“ představil se a vyfoukl drsně vonící obláček dýmu. „Můžete mi sdělit své jméno?“

„Kulozik. Jan Kulozik. Kdo jste a co tu děláte? A proč ten pokus nás uspat?“

„Vypadalo to jako dobrý nápad. Nechtěli jsme, abyste se utopili, i když jsem si s podobnou myšlenkou chvíli zahrával. Nejsme vrazi. Ale tím, že jsme vás zachránili, prozradili jsme naši přítomnost – a to by mohlo mít zlé následky. Nakonec někdo navrhl uspávací injekce a na tom jsme se nakonec všichni shodli. Co nám zbývalo jiného? Ale sám vidíte, jak s takovými věcmi umíme zacházet. Oto si sám píchl jednu dávku a zatím pořád vyspává spánkem spravedlivých.“

„Kdo jste?“ opakoval Jan svou otázku. Měřil si cizí uniformu, knihy v regálech na zdech prozrazovaly zcela cizí abecedu. Kapitán Tachauer si povzddechl.

„Patříme k izraelskému námořnictvu,“ řekl nakonec. „Vítejte na palubě.“

„Děkuji – přijměte rovněž díky za to, že jste nás zachránili. Jen nechápu, proč jste se tolik báli, že vás spatříme. Pokud tu plníte tajný úkol pro námořnictvo OSN, rád o všem pomlčím. Sám mám pověření seznamovat se s tajnými materiály.“

„To stačí, pane Kuloziku, prosím vás!“ Kapitán zvedl ruku v obranném gestu. „Mluvíte s naprostou

neznalostí politické situace v regionu.“

„Nesmysl! Nejsem pro. Mám dva univerzitní diplomy.“

Kapitán uznale nadzvedl obočí, ale jinak se tvářil lhostejně. „Moje výtka nepatřila vašim technickým znalostem – ty jsou jistě vynikající – ale mezerám ve světové historii. Mezerám, které ukazují na zamlčování událostí ve všech vašich učebnicích.“

„Nevím, co tím naznačujete, kapitáne. Ve Velké Británii není učební látka cenzurována. V sovětských republikách možná, ale u nás jistě ne! Mám volný přístup ke všem knihám v knihovnách, stejně jako k počítačovým souborům, které si vyžádám.“

„Velmi zajímavé,“ prohodil nevzrušeně kapitán. „Nemám v úmyslu v tak pozdní hodinu s vámi diskutovat o politice. Chci vám jen objasnit, že izraelský národ není enklávou továren a polností pod správou OSN, jak je tomu u vás doma. Jedná se o svobodný a nezávislý národ – možná jediný na celém světě. Můžeme si naši nezávislost uchovat jen tak dlouho, dokud neopouštíme naši zónu a držíme v tajnosti naši existenci před vládnoucími silami celého světa. To je nebezpečí, kterému jsme se vaší záchranou vystavili. Pokud se dozvědí o naší přítomnosti, a zvláště v těchto vodách, kde nemáme co hledat, může nám to přinést velké škody. Mohlo by to dokonce vést k atomovému útoku na naši zem. Vaši vládcí se nikdy docela nesmířili s existencí nezávislého izraelského národa. Jestliže by dospěli k přesvědčení, že jim to neuškodí, vymažou nás hned zítra ze zemského povrchu...“

Zabzučel telefon a kapitán ho ihned zdvihl. Chvilí naslouchal a pak cosi zavrčel.

„Potřebuji mě,“ omlouval se a povstal. „Udělejte si pohodlí. V termosce máte ještě trochu horkého čaje.“

O čem ten chlap, pro všechno na světě, mluvil? Jan opatrně upíjel silný čaj a nevědomky si hladil černomodrou skvrnu, která se rýsovala na pravé noze. Učebnice historie nelžou. Ale tahle ponorka opravdu existovala a posádka měla starosti. Přál si, aby se necítil tak unavený a mysl se zbavila všech zmatených myšlenek.

„Cítíte se už lépe?“ starala se dívka, odhrnula závěs, který sloužil jako dveře, ke straně a posadila se na kapitánovu židli. Měla plavé vlasy a zelené oči. Vypadala velmi půvabně v zelené blůze a šortkách, z nichž jí čouhaly hladké a do hněda opálené nohy. Jan jen velmi neochotně odtrhl pohled od dívčiny kolen. Usmála se. „Jmenuji se Sára a vám říkají Jan Kulozik. Chcete něco přinést?“

„Ne, děkuji. Ale vlastně ano, rád bych získal nějaké informace. Nevíte, o co šlo těm lodím, které nás potopily? Rád bych je ohlásil.“

„Nic o nich nevím.“

Zmlkla. Jen tak zde tiše seděla a lhostejně si ho prohlížela. Mlčení se protáhlo do neúnosné délky, až pochopil, že s ním o tom nechce dál mluvit.

„Vy mi to nechcete říct?“ ujišťoval se.

„Ne. Je to k vašemu dobru. Pokud byste se o tom někde zmínil, dostal byste se okamžitě na černou listinu bezpečnostní služby a sledovali by vás. Po zbytek života. Postavení, kariéru – všechno byste tím ohrozil.“

„Sáro, musím s lítostí konstatovat, že toho víte o mé zemi velmi málo. Máme bezpečnostní službu a můj švagr v ní zaujímá dokonce vysoký post. Ale věci, o kterých jste mluvila, u nás nejsou. Možná jen prolové, o nichž se ví, že vyvolávají nepokoje. Ty musí hlídat. Ale lidi v mém postavení...“

„Jaké máte postavení?“

„Jsem inženýr a pocházím z dobré rodiny. Mám nejlepší kontakty.“

„Chápu. Utlačovatel. Otrokář.“

„Protestuji proti takovým nařčením...“

„Já vás z ničeho nenačkla, Jane. Jen jsem vše nazvala pravým jménem. Máte svůj typ společnosti a my svůj. Demokracii. Možná je to slovo, které slyšíte prvně. Je to vlastně jedno, protože jsme zřejmě poslední demokracií na světě. Vládeme si sami a jsme si všichni rovni. Je to úplný opak k vašemu kastovnímu systému, kde se lidé rodí do nerovného postavení, žijí tak a umírají, aniž by mohli co změnit. Z vašeho pohledu to není tak strašné. Vždyť patříte k těm, co jsou nahoře. Ale nesnažte se loď rozkolébat. Vaše postavení se může velmi rychle změnit, jakmile se dostanete do podezření. Ve vaší společnosti existuje určitá možnost vertikálního pohybu – ovšem jen jedním směrem. Dolů.“

Jan se hlasitě zasmál. „Nesmysl!“

„Opravdu tomu věříte? Dobrá. Řeknu vám trochu víc o těch lodích. Po celém Rudém moři kvete obchod s omamnými jedy. Tradiční východní cesta. Heroin pro davy se pašuje z Egypta nebo Turecka. Kde je poptávka – a vaši prolové mají velkou potřebu unikát do neskutečna – tam jsou i peníze a lidé, kteří ten obchod financují. V oblastech, jež máme pod kontrolou, dopravní kanály nejsou – o to se sami staráme. To je jeden z důvodů, proč nás zatím nechávají na pokoji. Naše ponorkové patroly patří k opatřením, pomocí nichž monitorujeme aktivity pašeráků drog. Dokud nás pašeráci ignorují, oplácíme jim stejným. Vaše bezpečnostní služby však mají vlastní hlídky, které pašeráky pronásledují. Právě pašerácký člun do vás včera večer málem narazil.“

Potopil vás pak policejní člun, který stíhal pašeráky. Zřejmě vás policejní úředníci v té tmě přehlédli. Veškerou svou pozornost věnovali pašerákům. Zachytili jsme záblesk exploze a zaměřili strážní člun, který se sám vracel zpátky do přístavu.“

Jan potřásl hlavou. „O tom všem jsem nic nevěděl. Prolové přece dostávají bennie a joint, pokud to potřebují...“

„Potřebují mnohem silnější dryáky, aby unesli tíhu života, který jste jim připravili. Ale nepřerušujte mě neustálými poznámkami. Ještě jste o tom neslyšel! To přece vím, proto se vám pokouším všechno vysvětlit. Skutečný svět se nepodobá obrazu, který vám předestírají. Jako příslušníku vládnoucí třídy, přesycené, bohaté vrchní vrstvy v hladovém světě, by vám to mělo být jedno. Ale sám jste se mě zeptal. Proto vám znovu říkám, že Izrael je svobodná, nezávislá země. Když došla arabská ropa, odvrátil se svět od Blízkého východu, zbavený tíhy bohatých šejků. Ale my tam pořád žili – a Arabové sami od sebe nezmizeli. Ještě jednou se pokusili o invazi, ale bez vnější pomoci nemohli zvítězit. Přežili jsme, což je schopnost, kterou jsme už mnohokrát prokázali. A když se situace zhoršila, pomáhali jsme ze všech sil. Jakmile se arabské obyvatelstvo začalo stabilizovat, učili jsme je tradiční metody zemědělské výroby, vhodné pro tuto část světa. Všechno věci, které v letech finanční hojnosti pozapomněli. Ve chvíli, kdy si nás zbytek světa opět začal všimát, už jsme celou oblast dali do pořádku a postavili na vlastní nohy. Zbylo i dost zeleniny a ovoce na export. Situace, která ostatní země příliš netěšila – ale pak ji přijali. Zvláště když jsme jim dokázali, že naše atomové zbraně jsou přinejmenším tak dobré jako jejich. Pokud by nás chtěli zničit, zakusili by hořkou medicínu. To platí dodnes. Možná je naše země pouhé ghetto, ale my jsme si zvykli žít v ghettech. Uvnitř našich zdí jsme svobodní.“

Jan chtěl cosi namítat, ale nakonec se rozhodl jinak a raději upil ze šálku s čajem. Sára chápavě přikývla.

„Teď už víte vše. Ve vašem vlastním zájmu s tím nechodte na veřejnost. A v našem zájmu bych vás ráda poprosila o laskavost. Kapitán to nechtěl udělat, ale já takové skrupule nemám. Prosím, nevyprávějte nikomu o ponorce. Jde i o vaše bezpečí. Za několik minut vás vysadíme na pevnou zem – na pláž, kam by vás mohly mořské proudy dopravit. Tam vás určitě najdou. Dívka nic neví. Byla v bezvědomí, když jsme jí píchli injekci. Bude v pořádku, doktor říká, že je mimo nebezpečí. I vám se nic nestane, pokud budete zticha. Uděláte to?“

„Jistě. Budu mlčet. Zachránili jste nám život. Ale pořád si myslím, že spousta z toho, co jste mi vyprávěla, není pravda. Není možné, aby byla.“

„To je od vás hezké.“ Zlehka ho pohladila po ruce. „Klidně si věřte, v co chcete, ingileh, jen když budete držet ta svá velká gójská ústa!“

Než ji stačil odpovědět, zmizela za závěsem. Kapitán se už neobjevil a nikdo s ním neprohodil jediné slůvko, dokud ho nezavolali na palubu. Přinesli sem i Aileen, všechno ve velkém spěchu. V nafouknutém gumovém člunu je dopravili na pobřeží. Měsíc se sice schovával za mraky, ale stejně poskytoval dostatek světla, aby rozeznali pláž a písečné duny za ní. Námořníci jemně položili spící Aileen na písek a vzali si zpět deky, které ji hřály. Ještě na pláž vyhodili dva plovoucí nafukovací polštářky a pak odpluli.

Jan co nejopatrněji poodtáhl Aileen od čáry přílivu. Jediné stopy, které zůstaly v písku, byly ty jejich. Nafukovací člun i ponorka zmizely – změnily se v pouhou vzpomínku. Vzpomínku, která se s každou minutou stávala víc a víc neskutečnou.

Krátce po východu slunce je našla helikoptéra. Přistála ve vodě jen několik metrů od nich.

IV.

„Naprosto v pořádku. Jste zcela zdravý,“ vyhlásil doktor a zaťukal ukazováčkem na obrazovku. „Jen se podívejte na krevní tlak – přál bych si, abych ho měl stejný. EKG, EEG, oboje vynikající. Teď vám dám záznam pro vašeho domácího lékaře.“ Cosi naťukal na klávesnici počítačového diagnostika, který „vyplivl“ dlouhý pás potištěného papíru.

„Nedělám si starosti o sebe, ale o slečnu Pettit.“

„Jen klid, mladý muži.“ Obloustlý lékař zlehka poplácal dlaní Janovo koleno s větší než profesionální dávkou sympatií. Jan škubl nohou a spočinul chladným pohledem na lékaři. „Utrpěla slabý otřes mozku, napila se něco mořské vody, ale to je vše. Můžete ji kdykoli navštívit. Rád bych ji ovšem nechal ještě jeden den v nemocnici. Hlavně proto, aby si odpočinula, protože lékařskou péčí nepotřebuje. A tady je i její lékařská zpráva.“

„Já ji nechci. Pošlete ji do mé firmy.“

„To nemusí být jednoduché.“

„Proč? Máme přece spojení přes satelit – lehce navážete potřebný kontakt. Klidně za to i zaplatím, pokud by to překračovalo rozpočtová pravidla nemocnice.“

„Nic takového. Samozřejmě se o to ihned postarám. Ale nejdřív vás vysvobodím, haha!“ Doktorovy ruce s jistotou odstraňovaly z Janovy pokožky všechny kontakty. Pak mu ještě vytáhl ze žíly jehlu a omyl malou ranku alkoholem.

Jan si právě natahoval kalhoty, když se rozlétly dveře a ohlásil se známý hlas.

„Tady jsi a podle všeho i v dobré formě. Už jsem si začal dělat starosti.“

„Smitty! Co tu děláš?“

Jan se chopil švagrovky ruky a nadšeně ji potřásl. Velký orlí nos, úzká tvář s ostrými rysy pro něj znamenaly závan domova uprostřed opálených okrouhlých obličejů domorodců. Thurgood–Smythe podle všeho vychutnával tohle setkání úplně stejně.

„Nahnal jsi mi pěkný strach. Byl jsem právě na konferenci v Itálii, když ta zpráva dorazila. Trochu jsem využil svých kontaktů a zabavil vojenský stíhač. Když jsem přistál, řekli mi, že tě našli. Ale řeknu ti, že po takovém dobrodružství vypadáš přímo skvěle.“

„Měls mě vidět včera večer – v jedné ruce jsem tiskl nafukovací polštář a druhou jsem přidržoval Aileen a nohama jsem se odrážel. Už bych to nikdy nechtěl zažít znovu.“

„Opravdu podivuhodný zážitek. Obleč si košili. Zvu tě na drink a při něm mi můžeš všechno vyprávět. Viděl jsi člun, který tě potopil?“

Jan se obrátil, aby sebral ze židle košili a vklouzl rukama do rukávů. Náhle mu před očima vyvstalo noční varování. Nezněl Smittyho hlas při poslední otázce nějak jinak? Ostatně byl přece policejní důstojník – v takové pozici, že si mohl uprostřed noci opatřit vojenské letadlo. Dlouho očekávaný okamžik nastal. Mohl vypovědět čistou pravdu – nebo začít lhát. Jan si přetáhl košili přes hlavu. Látka ztlumila jeho hlas.

„Ne. Noc byla velmi tmavá a ani jedna loď neměla rozsvícená světla. První projel kolem nás tak blízko, že do nás málem vrazil a druhý to dokončil.“ Do této chvíle nelhal. „Rád bych věděl, co to bylo za bláznů. Byla to sice i moje vina, protože jsem si vyjel bez lampy, ale přesto...“

„Máš pravdu, starouši. Trochu to rozvíříme. Postarám se o to. Dvě vojenské lodě si vyjely na manévry – daleko od míst, která pro to mají vyhrazená. Až lodě přistanou, umyjí kapitánům pořádně hlavy, můžeš se spolehnout.“

„Ale Smitty, to celé byla jen nehoda.“

„Jsi příliš velkorysý – koneckonců jsi gentleman. Půjďme se napřed podívat na Aileen a pak přijde na řadu slíbený drink.“

Aileen oba políbila, trochu si poplakala – radostí, jak říkala – a trvala na tom, že Thurgood–Smythovi vypoví celé dobrodružství do nejmenší podrobnosti. Jan čekal a snažil se nedat na sobě znát vzrůstající nervozitu. Pamatuje si na ponorku? A někdo už tu lhal: slyšel dvě zcela rozdílné historky. Pašeráci a jedna exploze – nebo dvě vojenské lodě? Jak získat potřebnou jistotu?

„... a bum! Už jsme leželi po krk ve vodě. Zalykala jsem se a kašlala, ale tenhle starý námořník držel mou hlavu nad hladinou. Dokonce jsem přesvědčená, že jsem se mu pokoušela rozškrábat obličej. Zmocnila se mě panika. Teprve od včerejšího dne vím, co to slovo opravdu znamená. Hlava se mi mohla rozskočit bolestí a všechno mi před očima plavalo. Zrak se mi rozostřoval. Pak jsem pod rukama ucítila nafukovací polštář. Ještě vím, že se mě Jan pokoušel uklidnit a povzbudit. A pak už nic.“

„Nic?“ ujišťoval se Thurgood–Smythe.

„Nic. Pamatuji se až na tuhle postel. Museli mi vyprávět, co se stalo.“ Chytila Jana za ruce. „Nikdy ti to nemůžu splatit. Každý den vám život nezachrání. Ale teď radši zmizte, nebo začnu opět brečet.“

Oba muži mlčky opustili nemocnici. Thurgood–Smythe ukázal na blízkou kavárnu. „Co támhleta?“

„Vyhovuje. Mluvil jsi s Liz?“

„Včera v noci ne. Nechtěl jsem ji budit a přidělovat zbytečné starosti. Nemělo smysl ji nechat v nejistotě. Ale hned ráno, když jsem se dozvěděl, že jsi v bezpečí, jsem ji zavolal. Přináším ti od ní pozdravy plné sesterské lásky. Mám ti vyřídít, aby ses držel dál od všech těch malých člunů.“

„Typická Liz! Na zdraví!“

Pozvedli sklenky k připitku. Brandy pálilo v hrdle a zahrálo v těle místečko, o němž Jan ani netušil, jak je prochladle. Vyšlo to jen o fous. A těžkostem ještě nebylo konce. Vší silou musel potlačit přání vyprávět švagrovi celou pravdu o včerejší noci. O ponorce, záchraně, obou lodích, jednoduše o všem. Nedopouštěl se zločinu, když vše zamlčel? Pouze jedna okolnost mu zabránila všechno vyžvanit. Izraelci mu zachránili život – a Sára říkala, že ohrozí jejich životy, pokud promluví. Nejlepší bude na vše zapomenout.

„Dám si ještě jeden.“

„Já taky. Snaž se zapomenout na včerejší noc a vychutnávej dovolenou.“

„Přesně to mám i v úmyslu.“

Ale vzpomínky nemizely. Číhaly v temném koutě Janovy mysli, připraveny zaútočit, kdykoliv se trochu uvolnil. Když se rozloučil se švagrem na letištní ploše, značně se mu ulevilo. Nemusel už dávat pozor, aby nevybočil mimo rámec vyřčených lží.

Slunce, jídlo, voda – všechno bylo báječné. Mezi Janem a Aileen vládla nevyslovená dohoda, že už nevyplují na moře. V posteli se Aileen snažila náruživě odvděčovat za záchranu života. Končilo to obvykle tak, že oba klesali příjemně unaveni zpět na lože. Přesto se vzpomínky neustále vracely. Když procítil za ranního úsvitu s jejími rusými vlasy na tváři, myslel na ponorku, na Sárku a Sárina slova. Žil snad ve lži? Nemožné!

Dva týdny uplynuly a Jan ani Aileen se příliš nebránili obrátit se zády teplé vodě zdejšího moře. Oba získali nádhernou bronzovou barvu pleti, kterou mohli předvádět znuděným přátelům v Anglii, a těšili se na návrat. I na dobré maso a brambory, po veškerém bohatém a cizokrajném jídle. Bylo samozřejmě vynikající, ale nechtěli by se jím žít pořád. Na letištním terminálu Victoria se rozloučili posledním polibkem a Jan zamířil domů.

Doma si uvařil silný čaj a odnesl si ho do pracovny. Když prošel dveřmi a rozsvítil světlo, podvědomě se uvolnil. Stěna nad pracovním stolem byla zaplněna přístroji, jejichž chromované části se leskly čistotou. Stůl byl uklizený a nástroje připevněné na desce. V otočném držáku spočíval přístroj, na kterém před odjezdem pracoval. Jan se posadil a pootočil držákem. Pak sáhl po hodinářské lupě, aby si prohlédl letovaný spoj. Celá věcíčka byla připravena k provozu – pokud fungovala. Vlastně nečekal problémy. Počítačová simulace všechno prověřila. Celá myšlenka byla prostá.

Všechny velké zaoceánské lodě se spoléhaly při navigaci na satelity. Na kterémkoli místě na moři se nad horizontem vznášely nejméně dva dosažitelné navigační satelity. Lodní přístroje vyslaly signál, který satelit vrátil. Odražené signály, azimut, směr a výškový úhel satelitu poskytovaly údaje, jež „nakrmily“ lodní počítač. Ten už snadno dokázal určit pozici lodě s přesností několika metrů. Navigační aparatura byla výkonná, avšak zároveň objemná a drahá – u velkých lodí to ovšem nevadilo. Ale co takové malé navigační přístroje? Pro jachty. Jan už delší dobu pracoval na zjednodušené verzi, která by poskytovala stejný výkon, nezávisle na velikosti lodí. Přístroj, jenž by byl tak malý a tak levný, aby si ho mohl dopřát každý. Pokud bude fungovat, mohl by si ho nechat patentovat a něco na něm i vydělat. Ale to byla ještě vzdálená budoucnost. Nej dřív ho musel uvést do provozu a pak miniaturizovat všechny součástky. Nedokázal se soustředit, jak to obvykle dělával. Pořád mu cosi odvádělo myšlenky. Dopil čaj a odnesl ták zpět do kuchyně. Při zpáteční cestě se zastavil u knihovny, vytáhl z ní svazek třináct encyklopedie Britannica a nalistoval si potřebné heslo.

Izrael: průmyslová a zemědělská oblast na pobřeží Středozemního moře. Dříve osídleno izraelským národem. Během krizových let zbaveno obyvatelstva a v roce 2065 osídleno dobrovolníky UNO. Spravuje arabské zemědělské osídlení na severu a jihu a zodpovídá za zásilky všech zemědělských produktů z celé oblasti.

Bylo to tu, černé na bílém, v knize, které věřil. Historické události zbavené každé emoce. Jen fakta a fakta...

Ale cosi nesouhlasilo. Ta ponorka existovala a opravdu mluvil s Izraelci. Nebo s lidmi, kteří se nazývali Izraelci. Opravdu se jednalo o Izraelce? Když ne, kým byli ve skutečnosti? Do čeho se to zamotal?

Co říkal T. H. Huxley? Zřetelně si vybavoval onen citát, který si v prvních dnech pobytu na univerzitě pověsil nad pracovní stůl. Poznámka zněla: „...největší tragédie vědy – ukončení překrásné hypotézy ošklivým faktem“. Pevně se těch tvrdých slov držel a tvrdohlavě do sebe soukal vědomosti. Fakta, potřeboval jen fakta, která už danou hypotézu prověří.

Ale jak to vypadá s fakty v jeho kauze? Byl na palubě ponorky, která ve světě, jak ho znal, neměla existovat. Ale ponorka existovala. Obraz světa, jež si vytvořil, byl proto špatný.

Tento postup mu umožnil snáze pochopit – ale zároveň se naštal. Obelhali ho. K čertu se zbytkem světa, ten se klidně postará sám o sebe, ale jeho, Jana Kulozika, neustále obelhávali! Vůbec se mu to nelíbilo.

Ale jak by měl zjistit, co je lež a co pravda? S tímto poznáním mu však docházelo, že Sára měla pravdu ohledně nebezpečí, které mu hrozilo. Lži zakrývaly tajemství a tajemství se musí držet v tajnosti. A tady se jednalo o státní tajemství. O všem, co dělal nebo zjistil, nesměl s nikým mluvit.

Kde začít? Někde musely existovat úplné záznamy, ale netušil, po kterých podkladech má pátrat. Musel vše podrobně promyslet a pečlivě naplánovat. Jednu věc mohl udělat ihned. Například se kolem sebe pozorně porozhlédnout. Jak ho to Sára pojmenovala? Otrokář. Rozhodně se necítil jako nějaký otrokář. Byl zvyklý, jako všichni příslušníci jeho společenské třídy, brát věci do vlastních rukou a nést odpovědnost za lidi, kteří se nedokázali postarat sami o sebe. V žádném případě člověk nesměl dovolit, aby obyčejný prol převzal vedení. Pak by všechno špatně skončilo. Tihle lidé neměli dostatek inteligence a odpovědnosti. Bylo to jen přirozené rozvrstvení společnosti.

Prolové stáli na dolní stupni, miliony a miliony nemytých těl – většina z nich nezaměstnaných. Tam žili od doby, kdy ničitelé změnili svět na hromadu trosek a popela. Tak to stálo ve všech učebnicích dějepisu. Pokud ti lidé stále žili, nebylo to díky vlastní zásluze nebo ničitelům, kteří to nechali dojít tak daleko. Spíše přežívali díky tvrdé práci příslušníků jeho vlastní třídy, již převzali otěže vlády na svá bedra. Vládní úředníci a technici, kteří využívali tenčící se zdroje Země podle nejlepšího svědomí. Dědiční členové parlamentu měli stále méně práce se řízením technologické společnosti. Královna se stala jen pouhou symbolickou figurkou. Králem byla věda, a věda udržela svět při životě. Určitou dobu probíhalo vše na ostří nože – ale lidstvo přežilo. Satelitní stanice ukončily energetickou krizi, která začala vyčerpáním zásob ropy. Jaderná fúze pak zabezpečila světu bezpečný zdroj energie.

Lidstvu se dostalo lekce – křehká ekologie planety se dala snadno vyvést z rovnováhy. Suroviny docházely a nastala potřeba nových materiálů. První krok vedl na Měsíc, pak do pásu asteroidů, který poskytl hojnost všemožných prvků. A nakonec ke hvězdám. Umožnil to muž jménem Hugo Foscolo. Objevil fenomén, jež pak po něm nazvali jako Foscolovu diskontinuitu. Hugo Foscolo byl teoretický matematik, génius, který se živil jako učitel ve městěčku s nemožným jménem Pindamonhangaba, nacházejícím se v brazilském státě Sao Paulo. Diskontinuita byla výsledkem korektury teorie relativity. Když ji uveřejnil v bezvýznamném matematickém časopisu, ještě se omlouval, že zpochybňuje všemi uznávanou teorii velkého muže, a zároveň prosil, aby renomovaní matematici a fyzici prověřili jeho výpočty a ukázali na případné omyly v rovnicích.

Ale to nikdo nedokázal, a tak vznikl kosmický pohon, který dopravil lidstvo ke hvězdám. Trvalo jen pouhou stovku let, než lidé prozkoumali nejbližší sluneční systémy a osídlili je. Velkolepá historie, která musela být pravdivá, vždyť existovaly nevyvratitelné důkazy.

Nejsou žádní otroci, říkal si Jan a hněval se na Sárku, že něco takového tvrdila. Na Zemi panoval mír, spravedlnost, dostatek jídla pro všechny a každý měl i své místo. Jaké slovo vlastně použila?

Demokracie. Zřejmě forma vlády. Jan o ní nikdy nic neslyšel. Rychle zpět k encyklopedii – tentokrát

ovšem s jistou dávkou nelibosti. Janovi se zajídalo hledat v tlustých svazcích chyby. Bylo to velmi podobné objevu, že milovaný obraz je falzifikát. Vytáhl z knihovny příslušný svazek a přistoupil k vysokému oknu, kde bylo více světla.

Demokracie: Zastaralý historický pojem politické nauky. Označuje formu vlády, která zažila krátký rozkvět v malých městských státech starověkého Řecka. Podle Aristotela je demokracie perverzní formou třetí formy vlády...

Text pokračoval ve stejném duchu ještě dál, zcela nudný, nezajímavý. Nějaká historická forma vlády, něco jako kanibalismus, který přišel a zase zmizel. Co s tím měli Izraelci společného? Poněkud záhadné. Jan oknem hleděl na šedivou oblohu a Temži pokrytou ledovým příkrovem. Otřásl se, tak hluboko mu vlezlo v kostech tropické slunce. Kde začít?

Určitě ne s historií. Ta nepatřila mezi jeho silné stránky. Neměl nejmenší tušení, kde nasadit potřebné páky. Sehnat si nějaké doplňující informace? Příliš se mu do toho nechtělo. Měl nejasný pocit, že pokud začne s pátráním, nebude cesty zpět. Otevřenou Pandořinu skříňku nelze opět zavřít. Chce se o té věci dovědět něco navíc? Ano! Nazvala ho otrokářem – ničím takovým nikdy nebyl! Dokonce i obyčejný prol by se něčemu takovému musel vysmát!

Měl to! Prolové. Hodně o nich věděl, pracoval s nimi. Začne proto u nich. Rozhodl se, že ráno zajede do lihovaru na Vysočinu – stejně ho tam čeká přezkoušení nového zařízení a všech oprav, které nařídil. A přitom si promluví s proly. Uvědomoval si, že to zatím nikdy neudělal, ale nemohl jednat jinak. Pokud se bude chovat nenápadně, nemůže se dostat do potíží. Pro styk s proly existovala jistá společenská pravidla, která rozhodně neměl v úmyslu překročit. Chtěl jim však položit pár otázek a pozorně naslouchat odpovědím.

Netrvalo příliš dlouho, aby zjistil, že převést všechny své úmysly ve skutečnost není nijak lehké.

„Zdravím Vás, Vaše Milosti, zdravím Vás!“ volal ředitel lihovaru a spěchal mu vstříc, ještě než Jan stačil vystoupit z vozu. Od úst mu stoupala bílá pára a stísněně přešlapoval z nohy na nohu.

„Děkuji, Radcliffe. Doufám, že po dobu mé nepřítomnosti všechno probíhalo dobře?“

V Radcliffově úsměvu se skrýval stín nervozity. „Šlo to dobře, pane. Hotovi ale nejsme, je mi líto.

Nedostatek náhradních dílů. Možná byste mohl práci urychlit. Ale chtěl bych Vám ukázat podklady.“

Zdálo se, že se nic nezměnilo. Přes veškerou letargickou snahu jednoho zaměstnance se smetákem a hadrem skvrny a kaluže nemizely. Jan měl na jazyku pár ostrých slov a málem už otvíral ústa, ale pak si to rozmyslel. Radcliff s jeho zlostným výbuchem zřejmě počítal, protože se rychle ohlédl. Jan na to odpověděl krátkým úsměvem. Jedna nula pro domácí. Dříve na podobné situace reagoval příliš spontánně – stejné chyby se chtěl nadále vyvarovat. Na med se mouchy chytají lépe. Několik milých slov, pak přijde na řadu rozhovor. Klapne to.

Přesto se musel držet zpátky, když si prohlédl tiskové sestavy. Něco musel říci.

„Prosím vás, Radcliffe, nechci pořad bazírovat na stejných věcech – ale takhle to dál nejde. Měl jste dobré dva týdny času a seznam je pořád stejně dlouhý.“

„Onemocnělo nám hodně dělníků, je studená zima, pane. A jak sám vidíte, tyhle práce jsme už vykonali...“

„Ale mezitím se vyskytly nové závady, které všechno, co jste udělali, znehodnotily...“

Jan cítil, že se mu do hlasu vkradl ostrý tón, a proto energicky sevřel ústa. Tentokrát nechtěl ztratit rozvahu. Snažil se, aby kráčet rozvážně a klidně, když prošel dveřmi kanceláře a rozhlížel se po hlavní hale lihovaru. Koutkem oka zaznamenal pohyb: koridorem projížděl vozík s čajem. Ano, šálek čaje, ten by mu pomohl. Přistoupil ke své tašce a otevřel ji.

„Hrome.“

„Něco není v pořádku, pane?“

„Nic důležitého. Jen jsem dnes ráno nechal v hotelu termosku s čajem.“

„Můžu pro ni poslat někoho na kole, pane. Zabralo by to jen několik minut.“

„Zbytečná námaha navíc.“ Náhle proběhla Janovi hlavou velkolepá myšlenka. „Zavolejte sem čajový vozík. Vypijeme spolu šálek čaje.“

Radcliff vytřeštil oči a na okamžik nebyl zděšením schopen slova. „To ne, Vaše Milosti! Nápoj, který zde rozvážíme, by Vám nechutnal. Nemožné. Okamžitě pošlu...“

„Nesmysl. Zavolejte sem ten vůz!“

Touto žádostí uvedl Jan okolí do rozpaků. Ničeho si však nevšiml, protože se znovu zabral do počítačových výpisů, aby mohl stanovit prioritu oprav. Shrbená servírka obsluhující čajový vozík si neustále otírala dlaně do sukne a ukláněla se Janovým směrem. Radcliff vyběhl ven a zakrátko se přiřítíl zpět s čistým kapesníkem, kterým pečlivě leštil pohárek. Když konečně naservírovali čaj, stál na hrbolaté desce jen jeden šálek.

„Vy si vezmete také, Radcliffe – to je příkaz!“

Čaj byl horký – to však byla jeho jediná přednost. Šálek vyrobili z nekvalitní keramiky a na okrajích byl celý otlučený. „Vynikající“, poznamenal Jan.

„Ano, Vaše Milosti, máte naprostou pravdu.“ Zmučený pohled nad hrnkem.

„Musíme si spolu dát šálek čaje častěji.“

V místnosti zavládlo ticho. Jan netušil, jakým směrem vést konverzaci. Mlčení se nesnesitelně protahovalo, až konečně dopili čaj a Janovi nezbylo nic jiného, než se opět vrátit k práci.

Musel ještě doladit mnohá čidla a nařídít nutné opravy, které za jeho nepřítomnosti přehlédli. Jan se plně soustředil na práci a bylo téměř šest hodin, kdy protáhl bolavá záda, zazíval a s překvapením zjistil, že denní směna už odešla domů. Uvědomil si, že Radcliff před chvílí nahlížel do kanceláře a cosi říkal, ale to bylo vše. Dost práce za jeden den. Sbalil papíry, oblékl si kožesinou podšitý plášť a zamkl. Noc opanoval mrazivý chlad. Na obloze studeně svítily hvězdy. Rudé moře bylo v tu chvíli neskutečně daleko. S úlevou nastoupil do auta a rychle zapnul topení.

Dnes toho stihl opravdu hodně. Řídicí systém pracoval na jedničku, a jestliže vyvine potřebný tlak, určitě se zlepší i postup na opravách a přestavbách. Jinak to prostě nejde. Energicky zatočil volantem, aby se vyhnul cyklistovi, který se náhle objevil v září reflektorů. Tmavé šaty a tmavá barva kola bez osvětlení. Ti lidé se snad nikdy nepoučí. Všude kolem pusté pole a ani jeden dům na dohled. Co zde mohl ten cyklista ve tmě hledat za štěstí? Následující zatáčka přinesla odpověď. Kdesi v dálce spatřil rozsvícená okna a osvětlený vývěsní štít. Samozřejmě hospoda. Projel mnohokrát kolem, aniž by ji zaregistroval. Ani k tomu neměl důvod. Zpomalil. Na štítu stálo U Železného vévody a pod písmeny se skvěl obraz urostlého vládce s aristokratickým nosem. Hosté ovšem vůbec nepůsobili aristokratickým dojmem. Před domem neparkoval ani jeden vůz, zato se u zdi šikoval houf kol. Není divu, že si zdejší hospody zatím nevšiml.

Sešlápl brzdu. Jistě! Zastaví zde na skleničku a na kus řeči. Tím nemůže nic zkazit. Hosté budou rádi, až ho uvidí. Zajímavé setkání v chladném večeru. Skvělý nápad!

Jan zamkl vůz a přešel po zmrzlé zemi ke vchodu. Dveře se rozlétly a uvolnily mu cestu do velké, jasně osvětlené místnosti. Ve vzduchu se válela oblaka tabákového a marihuanového kouře. Z reproduktorů na zdi se linula nudná melodie a přehlušovala hovor mužů sedících u baru nebo u malých stolečků. Ženy mezi hosty zastoupeny nebyly. V opravdovém baru vždy nejméně jednu polovinu hostů tvořily právě ženy. Našel si mezeru u pultu a zaklepal prstem o desku, aby na sebe upozornil barmana.

„Ale ano, pane, těší nás, že jste tady, pane,“ drmolila obsluha a rychle se k němu přesunula. Barmanovy tlusté rty se roztáhly do přátelského úsměvu. „Co si dáte?“

„Jednu velkou whisky – a něco pro vás.“

„Děkuji, pane. Vezmu si to samé.“

Jan si ani nevšiml, jaká je to značka. Alkohol chutnal trochu drsněji než whisky, kterou obvykle popíjel. Ale cena byla přiměřená. Tahle runda ho stála méně než jeden drink v jeho oblíbeném klubu.

Zdejší lidé si opravdu nemohli stěžovat.

U baru se mezitím uvolnilo, měl ho málem celý sám pro sebe. Jan se otočil směrem do místnosti a spatřil u jednoho blíže stojícího stolku Radcliffa a několik dalších zaměstnanců z lihovaru. Jan jim pokynul na pozdrav a přistoupil k jejich stolu.

„Zajel jste se sem odreagovat, Radcliffe?“

„Dalo by se to tak říct, Vaše Milosti.“ Slova zněla studeně a formálně. Z nějakých důvodů se Radcliff ocitl v rozpacích.

„Budete mít něco proti tomu, když si k vám přisednu?“

Okolo stolu se neslo nezřetelné mumlání, které si Jan vyložil jako souhlas. Přitáhl si blíže volnou židli od vedlejšího stolku, posadil se a prohlédl si společnost. Nikdo mu jeho pohled neopětoval, všichni zírali do piva.

„Studený večer, že?“ Jeden z nich upil s hlasitým srkáním ze sklenice, ale jinou odpověď nedostal. „A ostatní zimy v příštích letech budou také studené. Vědci tomu říkají malá doba ledová, menší změna počasí v rámci velkého cyklu. Samozřejmě nám doba ledová nehrozí, určitě ne v dohledné době, ale člověk musí počítat s tím, že studené zimy nějaký ten čas vydrží.“

Publikum nevykazovalo příliš velké nadšení a Jana se náhle zmocnil pocit, že ze sebe udělal blázna. Proč sem lezl? Co se mohl od těch tupohlavců dozvědět? Celý ten nápad byl jedna velká hloupost. Dopil a nechal sklenku na stole.

„Dobře se bavte, Radcliffe, ostatní taky. Uvidíme se ráno v práci a pak se postaráme o údržbu. Máme před sebou velkou kupu práce.“

Muži cosi nezřetelně zamumlali. K čertu se všemi teoriemi a plavovláskou z ponorky! Určitě se zbláznil, když navštívil tenhle lokál a ztrácel čas takovým nepodařeným nápadem. K čertu s tím vším! Studený vzduch chutnal po zápachu hospody lahodně. O kousek dál na něj čekalo jeho auto – a dva muži se skláněli nad otevřenými dveřmi.

„Stát! Co to má znamenat?“

Jan se k nim rozběhl, ale přitom uklouzl na zledovatělém povrchu. Cizinci bleskově zvedli hlavu, pak se obrátili a utekli do tmy.

„Stát! Slyšíte – stůjte!“

Ti chlapi se mu vloupali do auta – zločinci! To mu zaplatí! Hnal se za nimi dozadu za dům. Jeden z nich zastavil. Výborně! Otočil se...

Pěst, která mu přilétla vstříc, nespasoval. Ucítil jen explozi bolesti na bradě. Upadl.

Byl to silný, nemilosrdný úder, protože ho na několik sekund omráčil. Když se probral, klečel na kolenou a rukama se opíral o zem. Zatřásl bolavou hlavou. V okolí znělo volání a rychlé kroky. Někjaké ruce ho

podepřely a pomohly mu vstát. Neznámí pomocníci ho nakonec zavedli do hostince, do malého pokoje, ve kterém se unaveně svalil do hlubokého křesla. Mokrá kapesník chladivě přilnul na bolavé čelo a pálicí bradu. Rychle po něm sáhl a přidržel si látku na ráně. Vzhledl k Radcliffovi, jenž tu s ním zůstal sám.

„Toho muže, který mě napadl, znám,“ oznamoval Jan.

„Nemyslím, Vaše Milosti. Z lidí, co pracují v továrně, to nebude nikdo. Nechal jsem hlídat vaše auto, pane. Pokud mohu soudit, nic neukradli, neměli příliš času. Nějakou škodu sice způsobili, protože vylomili dveře...“

„Já vám říkám, že toho chlapa znám! Než mě udeřil, dobře jsem si prohlédl jeho tvář. A pracuje v továrně!“

Chladivý dotek mokré látky byl velmi příjemný. „Sampson, nebo podobně. Víte přece – ten muž, co chtěl podpálit továrnu. Simmons – tak se jmenoval!“

„Ten to být nemohl, pane. Je mrtvý.“

„Mrtvý? Nechápu. Před dvěma týdny se těšil nejlepšímu zdraví.“

„Sebevražda, pane. Nedokázal unést, že bude znovu odkázán na podporu. Studoval několik let, aby získal místo. A vydržel na něm jen několik měsíců.“

„Mě pro jeho neschopnost nemůžete brát k odpovědnosti. Souhlasil jste tehdy se mnou, že propustit ho byla jediná možná alternativa. Nepamatujete se?“

Tentokrát už Radcliff pohledem neuhnul a do hlasu vložil neobvykle tvrdý tón.

„Já jen vím, že jsem vás prosil, abyste ho nepropouštěl. Odmítl jste.“

„Přece nechcete naznačit, že jsem odpovědný za jeho smrt?“

Radcliff neodpověděl. Ani jeho bezvýrazný obličej neprozrazoval nejmenší emoci. Ale pořád pevně upínal zrak na Janovu tvář. Jan to nakonec nevydržel a odvrátil se.

„Rozhodnutí z titulu nadřízeného nejsou nikdy lehká. Ale tomu se nevyhnete. Přesto bych přísahal, že ten muž byl Simmons. Velmi se mu podobal.“

„Jistě, pane. Byl to jeho bratr. Pokud chcete, můžete si to lehce ověřit.“

„Pěkně děkuji, že jste mi to řekl. O další se už postará policie.“

„Ano, inženýre Kuloziku?“ Radcliff se napřímil a v hlase mu zazněl timbr, jaký u něj Jan zatím nikdy neslyšel. „Musíte to celé dál rozmazávat? Simmons je mrtvý, to nestačí? Jeho bratr se stará o jeho ženu i děti. A všechno z obyčejné podpory. Do konce života. Divíte se, že se naštval? Nechci ho omlouvat, neměl právo tak jednat. Pokud byste na celou věc zapomněl, bylo by vám pár lidí velmi vděčno. Co našel svého bratra mrtvého, velmi se změnil.“

„Je to moje povinnost.“

„Opravdu, pane? Povinnost vůči čemu? Zůstaňte si u svých a nás nechte na pokoji! Pokud byste se dnes večer nevtíral do společnosti, kde vás nechtějí, nic by se nestalo. Říkám, nechte to plavat. Nasedněte do auta a zmizte odsud. A nic dalšího nepodnikajte.“

„Mě nechtějí...?“ Jan se pokoušel vyrovnat s myšlenkou, že jim není po chuti.

„Nechtějí vás tu. Už jsem toho dnes řekl dost, Vaše Milosti. Možná až příliš. Dělejte si, co chcete.“

Budeme hlídat vaše auto, dokud si pro něj nepřijedete.“

Nechal Jana o samotě. A ten se cítil mnohem opuštěnější než kdykoliv ve svém životě.

V.

Jan se pomalu vracel do hotelu. Hlavou mu vířily chmurné myšlenky. Bar „U Bílého lva“ byl přeplněn. Proto raději spěšně prošel kolem a nahoru po skřipajících schodech do pokoje. Pohmožděná tvář bolela mnohem víc, než by člověk od takového poranění čekal. Chladil ji vodou. S obkladem přitištěným k obličejí hleděl do zrcadla. Musel se chovat jako úplný pitomec.

Nalil si sklenku z pokojového baru a nehnutě zíral oknem ven. Pokoušel si ujasnit, proč nezavolał policii. Tahle cesta se mu s každou další uplynulou minutou víc a víc zavírala. Úředníci by chtěli vědět, proč tak dlouho čekal. Ano, proč čekal? Tvrdě ho napadli, vloupali se mu do vozu, dokonce ho poškodili. Měl plné právo je udat.

Byl zodpovědný za Simmonsovu smrt?

To není a nebylo možné. Pokud člověk na svou práci nestačí, přijde o ni. Pokud jen jeden z deseti najde práci, musí být zatraceně dobrý, jinak vyletí na ulici. Právem! A Simmons dobrý nebyl. Proto ztratil práci. A teď byl mrtvý.

„Neudělal jsem to,“ řekl Jan nahlas. Pak začal balit kufry. K čertu s lihovarem a se všemi lidmi, kteří tam pracují! Měl budovat a oživit řídicí systém. O údržbu se nemusel starat. A ani si s tím lámat hlavu. Nestudoval, aby něco takového dělal. Proč se staral o ty nevzdělance? Ráno odešle zprávu a pak ať inženýrský výbor podniká, co musí. Pro něj bylo práce všude dost. Se specializací, jakou měl, si mohl vybírat. Už dál neměl chuť žít uprostřed promrzlých polí v prorezlém lihovaru.

Obličej ho ještě bolel, a proto vypil na zpáteční cestě víc, než bylo rozumné. Když auto opouštělo

dálnici a najelo na londýnský okruh, přepnul na ruční řízení. Nic se nestalo. Počítač hlídal hladinu alkoholu v Janově krvi, která vysoko přesahovala povolenou hranici. Počítač nehodlal předat řízení.

Cesta se stala pomalou, nudnou a úmornou, protože automat znal jen několik variant cesty Londýnem, a to znamenalo jediné: velké objížďky. Zkratky se nevyskytovaly. A na každé křižovatce čekali, protože každé ručně řízené vozidlo mělo automaticky přednost, ať jelo sebestopaleji. Teprve přede dvěma garážemi se

počítač odpojil a dopřál Janovi malou radost vyjet prudce na rampu a stejně prudce i zabrzdil na vyhrazeném místě, což mu nakonec vyneslo škrábnutý blatník. Následovalo ještě větší množství whisky. Probral se až ve tři hodiny ráno. Světlo ještě svítilo a televizor vedl v rohu pokoje samomluvu. Když v pozdním dopoledni znovu vstal z postele a právě chtěl vypít první šálek kávy, ozval se elektrický vrátň. Zíral slepenýma očima na obrazovku a pak uvolnil vstupní zámek. Byl to švagr.

„Vypadáš trochu nepořádně,“ poznamenal Thurgood–Smythe a položil plášť s kloboukem starostlivě na pohovku.

„Kávu?“

„Rád.“

„Cítím se přesně tak, jak vypadám,“ vykládal Jan, který si už stačil připravit věrohodnou povídačku.

„Uklouzl jsem na ledu a málem jsem si zlomil zub. Když jsem zamířil domů, vypil jsem příliš mnoho alkoholu, abych utišil bolest. Ten idiotský vůz mě nechtěl nechat řídit.“

„Prokletí automatizace. Už se ti někdo postaral o tvůj zub?“

„Ne. Není třeba. Jen jsem si trochu nabil. Teď se cítím trochu hloupě.“

„To se občas stává nám všem. Elizabeth by tě chtěla dnes pozvat na večeři. Máš čas?“

„Kdykoli. Konečně, je přece nejlepší kuchařka v Londýně. Pokud mě ovšem nechce dostat pod chomout.“

Nedůvěřivě sledoval švagra, který na něj s úsměvem mířil špičkou prstu.

„Přesně tohle jsem jí také říkal. Sice si myslí, že to děvče je jedinečné, ale nakonec souhlasila, že ji nepozve. Večeře ve třech.“

„Díky, Smitty. Liz jednoduše nechce pochopit, že nejsem vhodná osoba pro ženění.“

„Přesvědčoval jsem ji, že i na smrtelné posteli bys vyhrkl „ne“, ale jen na mě mlčky koukala.“

„Jen doufám, že to chvíli vydržím. Ale určitě jsi nejel přes celé město, abys mě pozval na večeři. Na to by stačilo pouhé zavolání.“

„Ovšem. Mám pro tebe jednu novinku. Pojď se podívat.“ Vytáhl z aktovky plochý balíček a podal ho švagrovi.

„Trochu se bojím, že budu mít po ránu zakalený zrak. Ale můžu to zkusit.“

Jan vybalil z papíru kovovou kazetu a otevřel ji. Uvnitř spatřil několik optických měřidel a spínačů. Nádherný kousek. Thurgood–Smythe často přinášel Janovi menší zakázky. Elektronické přístroje, jež zkoušela bezpečnost, nebo technické problémy, které vyžadovaly odbornou pomoc. Vše tak zůstávalo v rodině a Jan vždy ochotně vypomohl. Zvlášť když dostal i nějaké peníze, pokud si řešení problému vyžádalo delší čas.

„Vypadá to skvěle,“ poznamenal nakonec. „Ale nemám nejmenší ponětí, oč se jedná.“

„Dokáže to zjistit zapojený odposlech.“

„Nemožné.“

„To si všichni myslí. Ale v laboratořích máme několik velmi chytrých lidí. Přístroj je natolik citlivý, že zachytí a vyhodnotí každý prvek v obvodu na základě odporu a proudové ztráty. Pokud se někdo napojí na telefonní vedení, dojde k měřitelným změnám impulsů. Chápeš?“

„Jasně. Ale při přenosu se ztrácí velká část proudu v kontaktech, spínačích a podobně. Proto nechápu, jak ta věcička vlastně funguje.“

„Zřejmě analyzuje každou ztrátu, zjišťuje, oč se jedná, srovnává s tím, jak by měla být velká, a pokračuje dál k dalšímu zdroji narušení impulsů, pokud vše souhlasí.“

„Pak řeknu jen jedno: nádhra! Jestliže vaši lidé vecpali do tak malé krabičky tolik schopností, jsou opravdu třída! Co chceš, abych udělal?“

„Chtěli bychom přístroj otestovat mimo laboratoř, jestli funguje.“

„To není problém. Spojte ho s nějakým telefonem – s tvým a dalších lidí – a nechte ho po nějakou dobu běžet. Pak na linku zapojte odposlech a sledujte, co přístroj udělá.“

„Zní to opravdu jednoduše. Řekli mi, že se připojuje k mikrofону. Je to těžké?“

„Ne. Podívej.“ Jan přistoupil k telefonu a propojil přístroj k mikrofону. Kontrolka okamžitě ohlásila připravenost celého systému. „Teď už jen musíš něco povídat do mikrofону.“

„Vyzkoušíme to. Zavolám Elizabeth, že dnes večer přijdeš na večeři.“

Rozhovor trval jen krátce a oba pozorně sledovali bleskové signály probíhající na sledovacích kontrolkách. Přístroj pracoval. Pak Thurgood–Smythe přerušil spojení. Na malé obrazovce vyskočil výsledek.

NA VEDENÍ JE ZAPOJEN ODPOSLECH

„Zřejmě funguje,“ pronesl Thurgood–Smythe tiše a upřel zrak na Jana.

„Funguje... Má to snad znamenat, že mi napíchli telefon? Proboha, proč...“ Jan chvíli horečnatě přemýšlel a pak s jasnou výčitkou namířil prst na švagra. „Ven s tím, Smitty! To není pouhá náhoda, že ses dnes u mě objevil a přinesl jsi s sebou ten přístroj. Věděl jsi, že mě odposlouchávají. Ale proč?“

„Řekněme raději, že jsem s tím počítal, Jane. Nevěděl jsem to.“ Přesl k oknu, zadíval se ven a založil si ruce za záda. „Moje profese je plná podezírání a nedůvěry. Z jednoho oddělení ke mně prosáklo, že tě sledují. Nemohl jsem se dost dobře vyptávat, protože by všechno popřeli.“ Otočil se a zatvářil se odmítavě. „Ale teď mám důkaz. Někoho to bude stát hlavu. Nepřipustím, aby nějaký úředníček sledoval mou

rodinu. Postarám se o to sám. Jen bych tě požádal, abys na všechno zapomenul.“

„Rád bych, Smitty. Ale nejde to. Musím vědět, oč se jedná.“

„To jsem si mohl myslet.“ Thurgood–Smythe rezignovaně mávl rukou. „Byl jsi ve špatnou dobu na špatném místě. Něco takového však stačí našim byrokratům, aby zahájili akci.“

„Ale vždyť jsem nic zvláštního nezažil – když nepočítám svoje ztroskotání.“

„To je ono. Úmyslně jsem ti neřekl pravdu. Mohu ti prozradit mnohem víc, ale informace nesmí opustit tuhle místnost.“

„Vždyť mě přece znáš!“

„Lituji. Ale absolvoval jsem náročný týden. Na prvním člunu byli pašeráci. Na lodi převáželi drogy.

Druhá loď patřila pobřežní stráž. Dohonila ty ničemy a rozstřílela je na kousky.“

„Ilegální drogy? Netušil jsem, že něco takového vůbec existuje. Ale pokud takové lidi chytí – to přece musí být skvělá zpráva pro večerní zpravodajství.“

„Myslím si přesně totéž, co ty – ale jini bohužel ne. Věří, že podobná publicita pobídne lidi k páchání další trestné činnosti. To je vysoká politika a my se jí musíme držet. Ty jsi uvízl přesně v ohnisku událostí. Ale ne na dlouho. Zapomeň na sledování a na všechno, co jsem ti navykládal, a dostav se dnes večer v osm k aperitivu.“

Jan se chopil švagrový ruky.

„Pokud v mém hlase neslyšíš vděk, pak to má na svědomí kocovina. Opravdu ti jsem vděčný. Je to báječný pocit, když vím, že jsi nablízku. Nerozumím ničemu z toho, cos mi vyprávěl, a možná ani nechci.“

„Tak to bude nejlepší. Dnes večer!“

Když dveře zapadly za návštěvou, Jan znechuceně zamíchal studenou kávou v šálku a zašel k baru. Obvyčně ráno nikdy nepil, ale dnes byl mimořádný den. Hrál na něj Smitty něco, nebo mluvil pravdu? Nevěděl, že celou aférou mnohem víc, než co zatím stihl zjistit? Nemohl dělat nic jiného než zařadit zpátečku a dávat dobrý pozor, co říká do telefonu.

A náhle došel k poznání, že to, co Sára na palubě ponorky říkala, musí být čistá pravda. Svět náhle přestal vypadat jako přehledná hrací deska.

Venku sněžilo a Londýn zmizel za bílým vířícím závojem. Co teď? Jan tušil, že stojí před důležitým rozhodnutím, před křížovatkou, která určí celý jeho příští život. Možná rozhodující křížovatkou, nejdůležitější ze všech. V posledních týdnech musel překonat několik otřesů, patrně víc, než kolik prodělal za celý svůj dosavadní život. Spory ve škole, učitelské výprasky, zkoušky na univerzitě, milostné vztahy – to vše bylo v podstatě jednoduché, nekomplikované. Život ho strhl s sebou a on všechno bral, jak to přišlo. Rozhodování bylo tak snadné, vždyť plul s proudem. Ano, dnes to bylo jiné: stál před velkým rozhodnutím.

Ovšem, nemusel nic nepodnikat, stačilo ignorovat vše, co se doslechl a objevil, a život by plynul stejně jako dosud.

Ne – to bylo nepřijatelné. Všechno se změnilo. Svět, ve kterém žil, nebyl reálný a obraz reality pravdivý. Izrael, pašeráci, ponorka, demokracie, otrokářská společnost. Tohle všechno existovalo, a on o tom neměl ani zdání. Byl podveden stejně jako lidé před Koperníkem, kteří věřili, že Slunce krouží kolem Země. Věřili tomu – ne, věděli, že to tak je. A mýlili se. Jan svůj svět znal – a byl stejně tak vzdálen realitě jako oni.

Zatím neměl ponětí, kam ho ta cesta zavede. Najednou měl deprimující pocit, že ho čeká nějaká katastrofa. Možná – ale musel takové riziko podstoupit. Byl hrdý na svobodu myšlení, na schopnost myslet bez emocí, rozumně a dobrat se pravdy, ať byla jaká chce.

Ve světě, o kterém nic nevěděl, existovalo několik pravd – a on je odhalil. Zároveň věděl, jak na to.

Bylo to snadné, a i když za sebou zanechá nějaké stopy, pokud to správně zaonačí, nechtnou ho.

Posadil se s úsměvem ke stolu s tužkou a blokem v ruce a začal psát lupičský program.

VI.

„Nedokážu vyjádřit, jak jsem šťastná, že se zúčastníte našeho programu,“ vykládala Sonja Amariglio.

„Naše mikroobvody jsou tak zastaralé, že bez výjimky patří do muzea. Denně jsem si lámala hlavu, jak je vylepšit.“ Byla při těle, šedovlasá a za velkým stolem se téměř ztrácela. Přes dlouholetý pobyt v Londýně se nedokázala zbavit belgicko-francouzského přízvuku. Vypadala spíše jako hospodyně nebo upracovaná žena v domácnosti. Ale přesto ji pokládali za jednu z nejlepších komunikačních techniků na světě.

„Potěšení, že zde mohu pracovat, je zcela na mé straně, madam Amariglio. Musím se přiznat, že jsem k vám přišel z čistě egoistických důvodů.“

„Takový egoismus si dám líbit.“

„Ne, mluvím pravdu. Pracuji na menší verzi přístroje pro námořní navigaci a přitom jsem narazil na pěknou kupu problémů. Pak jsem si uvědomil, že mou největší slabinou je neznalost řídicích prvků satelitů. Když jsem se dozvěděl, že hledáte technika se znalostí mikrospínacích obvodů, okamžitě jsem se chopil příležitosti.“

„Jste schopný chlap a jako takový jste mi dvakrát tak vítán. Pojdte, ukážu vám laboratoř.“

„Nechcete mi nejdřív vysvětlit, jakou práci jste mi přichystala?“

„Vaším úkolem je starat se o všechno kolem,“ řekla a rychlým pohybem ruky obsáhla celý prostor. „Musíte

se nejdříve seznámit s našimi ovládacími obvody, klást otázky a poznat satelity. Máme pěkně tlustý seznam problémů, ale nehodlám vás jimi zpočátku zatěžovat. Až se rozkoukáte, dám vám ho na stůl. Ještě budete litovat, že jste si s námi plácl.“

„Neřekl bych. Naopak, já se těším.“

Říkal pravdu. Musel pracovat v opravdu velké laboratoři a jen šťastnou náhodou narazil na volné místo satelitního programu. A přitom mohl dál pokračovat na vývoji navigačního přístroje. Pokud jsou jejich mikrosplínače tak zastaralé, jak naznačovala, bude mít jeho práce velký přínos.

Skutečnost byla horší, než očekával. První satelit, který si podrobně prohlédl, byla velká, dvě tuny těžká mašina zavěšená nad Atlantikem ve výšce 35924 kilometrů. Už několik let působila nepříjemnosti, protože více než polovina zařízení vypověděla službu. Zákazník si objednal náhradu. Jan prošel všechny diagramy nového satelitu – přitom si vyvolal na jednu obrazovku kompletní nákres a detailní plány v barvách na druhou. Některé obvody mu připadaly známé. Přitiskl tužku na obrazovku, aby získal podrobnější informace. Trojrozměrný obrázek poskytl i potřebná čísla.

„Neuvěřitelné!“ vykřikl Jan.

„Volal jste mě, Vaše Milosti?“ Laboratorní pomocník, který za sebou táhl vozík s přístroji, se s tázavým výrazem ve tváři obrátil k Janovi.

„Ne, děkuji. Jen jsem přemýšlel nahlas.“

Pomocník pokračoval v cestě. Jan udiveně potřásl hlavou. Tyhle obvody naposledy viděl v učebnicích. Musely být přinejmenším padesát let staré! Od té doby prošly minimálně tuctem podstatných inovací. Pokud takových věcí bude víc, může snadno vylepšit konstrukci satelitu už jen tím, že zamění zastaralé řešení za současné. Nudné, ale jednoduché.

Přitom mu to zabezpečí dostatek volného času pro jeho osobní projekt.

I s ním pěkně pohnul. Mezitím se stačil napojit na počítače Oxfordské univerzity a pátral po utajených souborech historických dat. Dlouholetá práce při navrhování počítačových obvodů se Janovi vyplatila. Počítače jsou absolutně neinteligentní. Obří počítačidla, která všechno vypočítávají na prstech. Mají jen k dispozici neuvěřitelné množství prstů a umí velmi rychle počítat. Nikdy ovšem neprijdou s vlastní myšlenkou a nedokáží udělat nic z toho, na co nebyly naprogramovány. Když nějaký počítač slouží jako databanka, odpoví na každou otázku. Databanky veřejné knihovny jsou volně k dispozici všem, kteří usednout k terminálu. Počítač knihovny je velmi obratný pomocník. Vyhledává žádanou knihu podle titulu, autora jména nebo i podle zadaného tématu. Dodává informace o knize či knihách tak dlouho, dokud není zákazník přesvědčen, že se jedná o tu pravou knihu, kterou hledal. Na požádání pak počítač během několika sekund přenesení celý svazek do paměti terminálu. Snadné.

Ale i počítač v knihovně má své hranice při poskytování informací. Jedním z omezení je věk tazatele a přístup k sekci pornografie. Zákazníkům kód v sobě automaticky zahrnuje datum narození – stejně jako další důležité údaje. Pokud by si dvanáctiletý chlapec přál přečíst Fanny Hillovou, bude mu to zdvořile odmítnuto. A když se nevzdá, brzy zjistí, že počítač dostal instrukce informovat jeho lékaře.

Kdyby však chlapec použil otcův kód, musel by mu počítač dodat Fanny Hillovou bez dalšího otálení, včetně barevných ilustrací.

Jan dobře věděl, jak bezmyšlenkovitě počítače ve skutečnosti pracují a jak také obcházet překážky a zakazy, které v sobě programy obsahovaly. Po necelém týdnu působení na novém pracovišti získal přístup k nevyužívanému terminálu v Balliol College, obstaral si nový prioritní kód a bezostyšně ho využíval, aby našel přístup k potřebným podkladům. Pokud by jeho dotazy vyvolaly nežádoucí poplach, zpětný dotaz by se dostal jen do Balliolu, kde se podobné věci stávaly takřka denně. Jestliže by sledovali stopu dál, došli by do patologické laboratoře v Edinburghu, ještě než by vyslídili jeho terminál. Na tuhle cestu Jan nasadil dostatečný počet varovných signálů, aby okamžitě věděl, že se ho někdo pokouší odhalit. Tím by získal potřebný čas, aby přerušil spojení a vymazal všechny stopy.

Dnes chtěl vyzkoušet, zda se všechna investovaná práce vyplatí. Doma si připravil dotazový program a přinesl si ho pěkně s sebou. Ranní přestávka na čaj právě začala a mnozí zaměstnanci laboratoří opustili svá místa. Jan vyvolal na všech čtyřech obrazovkách složité diagramy. Nikdo si ho nevšímal. Do ruky uchopil jednu cigaretu – k představení patřilo i to, že po téměř osmi letech začal znovu kouřit – a druhou rukou vylovil z kapsy zapalovač. Konec cigarety se v okamžiku rozžhavil do běla a Jan okamžitě vdechl cigaretový kouř. Pak odložil zapalovač na pracovní stůl. Přesně na skvrnu od inkoustu, kterou tam Jan záměrně pořídl.

Smazal obrazovku, kterou měl nejbližší, a zeptal se počítače, je-li je připraven načítat informace.

Odpověď byla pozitivní – a to znamenalo, že zapalovač stojí přesně nad vodiči zabudovanými ve stole.

Stiskl klávesu a na obrazovce se objevilo jediné slovo: READY. Program se načetl do paměti počítače.

Zapalovač opět zmizel v Janově kapse společně se 64 kb zaznamenanými na magnetickém médiu, které tam zabudoval, na místo, jež dříve zabírala malá baterie.

Okamžik pravdy. Pokud napsal dobrý program, musel získat potřebné informace, aniž by v systému zanechal sebemenší stopu. Dokonce i kdyby vyvolal poplach, byl si jist, že ho jen tak nevystopují. Jakmile počítač v Edinburghu opatří příslušné údaje, předá je na Balliol. Program nebude čekat na potvrzení příjmu a okamžitě se vymaže ze všech adresářů, disků a pamětí. Balliol si bude počínat stejně, jakmile terminál odešle informace do laboratoře. Pokud by byly informace neúplné, bude muset zopakovat celou přípravu od samého počátku. Ale všechno vynaložené úsilí se vyplatí. Nelitoval jakékoliv námahy, aby se

zabezpečil, že ho nenajdou.

Jan odklepl popel z cigarety do popelníku a rychle se přesvědčil, že ho nikdo nesleduje. Nikdo ze spolupracovníků nemohl vidět, co právě udělal. Choval se zcela nenápadně. Vyťukal na obrazovku heslo IZRAEL. Pak stiskl ENTER.

Sekundy plynuly. Pomalu. Pět, deset, patnáct. Chápal, že proniknout do databáze, obejít zábrany, nalézt správnou adresu a informace odeslat vyžaduje čas. Při testech, které prováděl s obyčejnými daty ze stejného zdroje, čekal jen osmáct sekund. Dnes počítal maximálně s dvaceti sekundami, ani o zlomek času více. Prstem spočíval na tlačítku, které přeruší spojení. Osmáct sekund. Devatenáct.

Už chtěl stlačit prst, když na obrazovku dorazila kýžená zpráva.

PROGRAM UKONČEN

Možná něco získal, možná ne. Ale okamžitě něco podnikat – to nešlo. Riziko by bylo neúměrně vysoké. Zamáčkli naplň vykouřenou cigaretu, z krabičky si vybral novou a ihned ji zapálil. A položil zapalovač na pracovní stůl. Opět stanul na správném místě.

Trvalo jen několik sekund, než se obsah pevného disku přesunul na malý disk v zapalovači. Když zapalovač konečně spočinul v jeho kapse, odstranil Jan všechny stopy činnosti na disku terminálu a vyvolal na obrazovku jeden z diagramů. Pak si zašel pro čaj.

Jan dnes nehodlal podnikat cokoli dalšího, a proto se soustředil na satelity. Práce na komplikovaných obvodech ho nakonec natolik pohltila, že na obsah zapalovače ani nevzdechl. Večer se chvíli pozdržel, aby neodcházel mezi prvními, ale rovněž ne mezi posledními. V předsíni svého bytu netrpělivě odhodil svrchník a zamkl dveře. Pak přezkoušel poplašné zařízení, které si nedávno instaloval. Reakce byla negativní, podle všeho se do bytu během Janovy nepřítomnosti nikdo nevloupal.

Maličké paměťové jádro v zapalovači převedlo všechny informace do osobního počítače. Bylo to trochu riskantní, ale zjistit, zda se plán povedl, mohl jen tímto způsobem. Vyvolal potřebný program.

Bylo tam všechno. Mnoho stran textu. Historie státu Izrael od biblických dob až po žhavou současnost. Bez mezer nebo vymyšlených zpráv o enklávě Spojených národů. Vše nasvědčovalo tomu, že Sára mluvila pravdu, ovšem s více podrobnostmi. Úhel pohledu byl samozřejmě jiný, ale v celém komplexu mu říkala pravdu. Z toho usuzoval, že i v dalších věcech nelhala. Byl otrokářem? Musel by se dozvědět mnohem více, aby dokázal posoudit, co svou poznámkou vlastně myslela, a rovněž by potřeboval informace o demokracii. Nejdříve si přečetl se vzrůstajícím zájmem dějepisné údaje, které se naprosto rozcházeły se vším, co se učil ve škole.

Text bohužel nebyl kompletní. Záznam končil uprostřed věty. Náhoda? Maličká chyba uprostřed komplikovaného programu, který napsal? Možná – ale zatím tu spekulaci odmítl. Raději vycházel z toho, že se jednalo o otevřený útok, a proto musel změnit celý plán. Jestliže při pátrání po potřebných informacích přehlédl nějaký klíčový kód, mohlo dojít k vyhlášení poplachu a zároveň i k přerušení programu. A nakonec i k pátrací akci.

Janovi přeběhl mráz po zádech, i když v pokoji bylo příjemné teplo. Cítil se jako dokonalý hlupák. Tak schopní určitě důstojníci bezpečnosti nebudou. Ale – proč by ne? Byla to jedna z možností. Chvilí se snažil zaplašit neklidné myšlenky, z ledničky si opatřil něco k jídlu a zapnul mikrovlnou troubu.

Po jídle znovu prostudoval materiály a začal ještě jednou od samého počátku, až došel k přerušenému konci. Nakonec přečetl nejdůležitější odstavce a pak vše příkazem vymazal z počítače. Během zlomku sekund změnil srozumitelné symboly v náhodně seskupené elektrony. Stejnou věc provedl i s paměťovým diskem v zapalovači. Protáhl ho silným magnetickým polem. Ale to nestačilo. Trvalo mu jen několik minut, než stihl vymontovat disk ze zapalovače a uschovat ho do skříňky s náhradními díly. Baterie se opět vrátily na původní místo a všechny důkazy byly zničeny. Ať už se cítil hloupě nebo ne, přesto se mu ulevilo, když skončil.

Na cestě do laboratoře příštího dne ráno procházel kolem knihovny, která byla v tuto dobu obvykle opuštěná. Náhle se ozval známý hlas.

„Jane, jsi nějak brzo na nohách!“

Švagr mu mával ze dveří.

„Smitty! Co tu děláš? Netušil jsem, že se zajímáš o satelity.“

„Mě zajímá všechno. Neměl bys chvíli čas? Pojd' dovnitř a zavři dveře.“

„Dnes ráno se chováš poněkud tajemně. Nechceš se dozvědět tajemství, že stavíme satelity s obvody z minulého století?“

„To by mě vůbec nepřekvapilo.“

„Ale proto tady nejsi, co?“

Thurgood–Smythe potřásl hlavou. Tvářil se neobvykle vážně. „Ne. Situace je mnohem horší. Máme tu určitou nesrovnalost a já bych tě měl raději z cesty, než ji přijdeme na kloub.“

„Nesrovnalost? Víc mi nemůžeš sdělit?“

„Zatím ne. Ostatně Elizabeth opět našla nějaké děvče, které by ti ráda představila. Tentokrát to je bohatá dědička, proto si myslí, že by tě mohla zaujmout.“

„Ubohá Liz. Nikdy se nevzdá. Řekni jí, že jsem ve skutečnosti homosexuál a teprve teď jsem se ti svěřil.“

„Pak by pozvala nějakého chlapce.“

„To máš pravdu. Po matčině smrti se o mě pořád starala. A zřejmě s tím nehodlá přestat.“

„Promiň,“ přerušil ho Thurgood–Smythe, když se ozvala jeho vysílačka. Vyndal ji z tašky a chvíli naslouchal. „Dobrá,“ odtušil nakonec. „Přineste pásek a fotky ke mně.“

Za kratičkou chvíli už někdo klepal na dveře. Thurgood–Smythe je otevřel jen natolik, aby prostrčil ruku ven. Jan tak nemohl zahlédnout poslovu tvář. Švagr se posadil a probíral se balíčkem, který mu doručili.

„Znáš tohoto muže?“ zeptal se a podal Janovi barevnou fotografii. Jan přikývl.

„Už jsem ho viděl. Ovšem kromě pozdravu se nestýkáme. Pracuje na opačné straně laboratoře. Neznám ani jeho jméno.“

„My ho známe dobře. A máme ho na očích.“

„Proč?“

„Lidé si všimli, že používá laboratorní počítač pro napojení na komerční kanály. Zaznamenal si kompletní představení Toscy.“

„Má rád operu – a to je zločin?“

„To ne. Ale takové nahrávky jsou ilegální.“

„Snad mi nechceš namluvit, že si děláš starosti o pár liber výdajů, které za ten záznam v účtech laboratoř zaplatí?“

„Sotva. Ale máme tu mnohem vážnější případ neautorizovaného přístupu k tajným materiálům. Sledovali jsme signál až do zdejšího počítačového systému, ale nedokázali jsme přesně určit terminál. Teď však už příjemce známe.“

Janovi bylo náhle zima. Thurgood–Smythe sklonil hlavu a soustředil pozornost na cigaretovou tašku, kterou vytáhl z náprsní kapsy, aby si posloužil jednou cigaretou. Kdyby se v tu chvíli podíval na svého švagra, určitě by zaměřil své podezření na něj.

„Jistě, nemáme přímý důkaz,“ pokračoval a zavřel cigaretovou tašku. „Ale ten chlap se dostal na první místo seznamu podezřelých a budeme ho bedlivě pozorovat. Jedno uklouznutí a máme ho. Díky.“

Dlouze vdechl, zatímco mu Jan přidržel zapalovač u konce cigarety.

VII.

Pokryvka nábrežní ulice zmizela, ale na zdech stále ještě ležely kopce sněhu a kmeny stromů obklopovaly bílé kruhy. Na černé hladině Temže se velkou rychlostí plavily kusy ledu. Jan procházel soumrakem brzkého večera od jedné lampy ke druhé, ruce v kapsách, hlavu skloněnou. Plně soustředěn na touhu po samotě necítil nic z okolního chladu. Celý den se těšil, až zůstane sám, na příležitost utřídit si roztěkané myšlenky a ovládnout záplavu pocitů, které jím zmítaly.

Den se neskutečně vlekl. Ani s prací daleko nepokročil, protože se do ní nedokázal zabrat. Diagramy mu náhle nedávaly smysl. I když jimi procházel stále od začátku, nepostoupil ani o krok. Konečně se čas naplnil, a pokud věděl, stěží dnes v někom vyvolal svým chováním podezření. Ostatně si nemusel dělat starosti: oficiální podezření se zaměřilo na falešnou osobu.

Až do chvíle, kdy před sebou v knihovně spatřil Thurgooda–Smytha, si nedokázal představit moc, jakou vládli představitelé tajné policie. Měl svého švagra rád a pomáhal mu ze všech sil a s plným vědomím, že pracuje pro tajnou policii – ale co tihle důstojníci opravdu dělali, bylo obyčejnému životu na hony vzdálené. S tím vším byl teď konec. První blesk udeřil nepříjemně blízko. Přes studený severák Jan cítil, jak mu po tváři stéká potůček potu. Tajná policie odvedla dobrou práci, k čertu! Příliš dobrou. Natolik schopného soupeře nečekal.

Proniknout ochrannými bariérami počítače vyžaduje znalosti a šikovnost. Nyní pochopil, že tyhle bariéry zřídili jen proto, aby zabránili náhodnému přístupu k utajovaným informacím. Osoba, která se rozhodla překonat nastavené překážky, musela být vynalézavá a ke všemu rozhodnutá. Bariéry se staraly, aby to nežádoucí vetřelec neměl jednoduché. Jakmile je někdo překonal, číhalo na něj mnohem větší nebezpečí. Státní tajemství musela za každých okolností zůstat tajná.

Ve chvíli, kdy se probíral informacemi, past zaklapla. Zachytili signál, zaznamenali ho a sledovali ke zdroji. Všechna rafinovaná bezpečnostní opatření překonali během zlomku sekundy. Strašlivá představa. Znamenalo to, že všechny komunikační kanály v zemi, veřejné nebo soukromé, tajná policie sleduje a kontroluje. Moc policie neměla hranic. Mohli odposlouchávat každý hovor a napojit se na každý počítač. Neustálý odposlech veškerých telefonních hovorů byl samozřejmě fyzicky nemožný. Nebo ne? Mohli také vytvořit sledovací programy, které by reagovaly na určitá slova nebo věty a všechno z daného rozhovoru zaznamenaly. Možný rozsah takového dozoru byl strašlivý.

Proč to všechno? Přepsali dějiny, zfalšovali informace o skutečném stavu světa – a dokázali dohlížet na všechny obyvatele světa. Kdo byli ti lidé? Snadná odpověď na takto položenou otázku. Na vrcholu společnosti stálo jen několik lidí, a o pěkný kus směrem dolů pak naopak velmi mnoho. Kdo byl nahoře, chtěl tam samozřejmě i zůstat. A Jan byl jedním z těch nahoře – i když se všechno dělo, aniž by o tom věděl a staral se, aby si pozici na slunci udržel. Pokud si chtěl uchovat všechna privilegia, nemusel dělat nic, jen držet jazyk za zuby. Stačilo zapomenout, co slyšel, co objevil – a svět by zůstal nezměněn.

Pro něj. A co s těmi ostatními? Do dneška by myšlenkami na proly čas rozhodně neztrácel. Byli všude kolem a zároveň nikde. Vždy k ruce, pěkně v pozadí. Přijal jejich životní roli stejně snadno jako tu

svou – jako něco, co bylo předurčeno a nikdy se nezmění. Ale jaké to je, být prolem? Co by to znamenalo, kdyby byl jedním z nich?

Otřásl se. Chlad se mu konečně dostal na kůži. Roztřásla ho zima. Dále vpředu objevil laserový hologram obchodu otevřeného po celou noc. Namířil si to přímo k němu. Dveře se před ním okamžitě otevřely a nabídly mu vstup do vytopeného sálu. Stejně potřeboval nakoupit nějaké věci do kuchyně. Může to udělat teď a zahnat tak nepříjemné myšlenky. Příští zákaznické číslo bylo sedmáct, které přeskočilo na osmáctku, když se dotkl kontaktní desky. Navolil na klávesnici číslo sedmáct hned vedle slov litr mléka, pak dosadil jedničku. Máslo, ano, přijde vhod.

A pomeranče, pevné a zralé. S čitelně natištěným slovem Jaffa na každém kusu ovoce, čerstvě převezené z léta do zimy Severu. Spěšně se otočil a kráčel k pokladně. „Sedmáct,“ sdělil dívce u pokladny, která je okamžitě zadala do terminálu. „Čtyři libry deset, pane. Máme vám nákup doručit?“

Jan jí podal kreditní kartu a přikývl. Vložila kartu do čtecího strojeku a pak mu ji vrátila. Nakoupené potraviny se ocitly v košíku, který odeslali do expedice.

„Dnes bylo velmi chladno,“ poznamenal Jan. „Vítá pěkně fouká.“

Děvče pootevřelo ústa, pak si všimlo jeho pohledu, kouslo se do rtů a odvrátilo tvář. Slyšela jeho poznámku, viděla jeho šaty. Flirt mezi nimi byl vyloučen. Dívka to velmi dobře věděla, i když na to Jan nedbal. Vykročil do tmy, potěšen chladivým dotekem noci na žhoucích lících.

Když došel domů, cítil, že vůbec nemá hlad. Přihnul si z láhve whisky – tohle ovšem nebylo uspokojující řešení. Nakonec vzal zavděk lahví piva, pustil si Bachův smyčcový kvartet a lámal si hlavu, co si dál počít.

Co dál? Ve své bezbřehé naivitě se mu při prvním pokusu získat utajované informace podařilo uniknout zatčení jen s pěknou dávkou štěstí a o pověstný chloupek. Stejnou cestou to už nemůže zkoušet. Pokud někdo popudí mocné tohoto světa, skončí nakonec ve skotských pracovních táborech. Celý život pokládá pracovní tábory za sice přísné, ale nutné opatření, které chrání civilizovanou společnost před nekalými živly. A samozřejmě vždy šlo o prolské zločince, jiný případ by byl nemyslitelný. Ale teď už ne, v tu samou chvíli, kdy mu hrozilo bezprostřední nebezpečí, že by v nich sám skončil. Musel se vyhnout všemu, co by přivábilo pozornost policie. Znamenalo by to jeho konec. Jako nějaký prol. Možná na tom byli po materiální stránce lépe než prolové – ale v podstatě žili ve stejném vězení jako oni. V jakém světě vlastně žije? Jak získat další informace, aniž by mu hrozila cesta na skotskou Vysočinu bez možnosti návratu?

Velká kupá otázek, a ani jedna odpověď. A stejně tak po několik následujících dní. V laboratoři se konečně dokázal zabrat do práce, která ostatně byla stejným dílem zajímavá jako komplikovaná. Zároveň mu přinášela velké uznání spolupracovníků.

„Nedokážu slovy ani vyjádřit, jak jsem s vaší prací spokojená,“ rozplývala se Sonja Amarigliová. „A za tak krátkou dobu.“

„Zatím to bylo snadné,“ odvětil Jan a zamíchal cukr do čaje. Odpolední pauza právě začala a Jan vážně uvažoval, že by šel pak ihned domů. „Jenom jsem nahrazoval zastaralé obvody za modernější. Ale začíná se ukazovat, že bychom měli brzy zkonstruovat zcela nové typy. Hlavně pro Komsat 21, a to už nebude tak jednoduché.“

„Vy to dokážete. Mám k vám neomezenou důvěru. Ale obraťme list. Jedná se o společenskou událost. Máte něco v plánu zítra večer?“

„Nemyslím.“

„Prosím, nezadávejte si nic dalšího. Na italském velvyslanectví se pořádá recepce. Možná byste se jí chtěl zúčastnit.“

Jedním z hostů bude i muž, kterého určitě znáte. Giovanni Bruno.“

„Bruno? A tady?“

„Ano. Stavil se u nás při cestě na nějaké americké sympozium.“

„Znám jeho práci. Fyzik, který má skvělé technické myšlení...“

„To je určitě nejvyšší uznání, jež od vás kdo může získat.“

„Díky za pozvánku.“

„To nestojí za řeč. V devět hodin večer.“

Jan sice neměl příliš chuti účastnit se nějaké velvyslanectvé párty, ale na druhé straně by se neměl zbytečně stahovat do ústraní. A pokud by opravdu přišel i Bruno, vynaložené úsilí by se vyplatilo.

Italský vědec byl opravdový génius v oblasti počítačových pamětí. Možná se k němu skrze tlačení hostů ani nedostane. Musí se podívat na smoking, jestli nepotřebuje přezhlit.

Tlačení byla příšerná, stejná, jakou si ji představoval. Raději zastavil taxi jeden blok domů od velvyslanectví a zbytek cesty došel pěšky. Všichni významní představitelé horních deseti tisíc se samozřejmě dostavili také. Lidé s tituly, penězi a ctižádostí, která odpovídala dosaženému společenskému postavení. Šlo jim jen o to, aby byli viděni a fotografováni s Brunem, objevili se v novinách a mohli o tom diskutovat se známými, kteří měli stejný cíl. Jan mezi nimi vyrůstal, chodil s nimi do školy – a měl je rád stejně málo jako oni jeho. Rádi blahosklonně shlíželi na jeho rodinu, protože stejně jako on i jeho předci byli tradičně technici a vědci. Nemělo smysl ostatním vykládat, že rodinná tradice sahá až k Andrzeji Kulozikovi, vzdálenému a velmi váženému předkovi, fyzikovi, který se osobně účastnil na úspěšném vývoji jaderné fúze. Mnozí z nich ani netušili, co to jaderná fúze je. Teď se opět tlačil mezi

nimi a pocity, které to v něm vyvolávalo, se mu nelíbily. V davu objevil mnoho známých tváří, a když podával jednomu z čekajících vrátných kabát, ztuhl mu tvář do studené, odmítavé masky, kterou si nasazoval už za dob školních studií.

„Jene, jsi to opravdu ty?“ ozval se hned vedle něj hluboký hlas. Jan se ihned otočil.

„Ricardo! To je ale náhoda!“

Oba muži si potěšené potřásli rukama. Ricardo de Torres, markýz de la Rosa, byl blízkým příbuzným rodiny z matčiny strany. Urostlý, elegantní, s nádherným černým vousem byl jediným příbuzným, se kterým se dobře znal. Chodili spolu do školy a vzájemné přátelství překonalo i takovou zkoušku.

„Snad ses sem nepřišel seznámit s velkým Mistrem?“ ptal se Ricardo.

„Z počátku ano – než jsem zahlédl obrovskou frontu, která se vine k profesorovi. Nemám chuť čekat půl hodiny, abych mu stiskl pravičku a vyslechl si několik zdvořilých slov.“

„Jak přímočará je ta vaše drsná ostrovní rasa. Já, produkt jedné z nejstarších a nejtrpělivějších kultur, se toho zúčastním.“

„Společenská povinnost?“

„Uhodl jsi hned napoprvé!“

„No, zatímco se budeš snažit, uteču před tím po slávě toužícím klubkem do bufetu. Zdejší kuchyně patří k těm nejvyhlášenějším.“

„Je to tak, tiše ti závidím. Až se dostanu ke stolu, zbude jen studená mísa a okousané kosti.“

„Možná ne. Pokud přežiješ tlačení, uvidíme se u bufetu.“

„Doufám.“

Bylo to vynikající. Jan měl celý stůl téměř pro sebe. Několik hostů už zvědavě pochodovalo kolem bufetu pokrytého damažkovým ubrusem, ale obsluha byla zatím v přesile. Snědý kuchař ve vysoké bílé čepici pozvedl s nadějí ostrý nůž, když se Jan zahleděl na nádherný roastbeef, ale ihned protáhl obličej, když Jan popošel dále. Jan si mohl dopřávat hovězí každý den v týdnu. Raději se zajímal o chobotničky na česneku, hlemýžďe a páté s lanýži. Bylo snadné zaplnit talíř podobnými lahůdkami až po okraj. Malé stolky poblíž stěn byly prázdné, proto se posadil, aby jídlo v klidu vychutnal, aniž by musel balancovat s talířem na klíně. Vynikající! Ale doušek dobrého vína by určitě neškodil. Servírka v černých šatech přicházela s podnosem plným sklenek. Mávl na ni.

„Červené, větší sklenku,“ požádal, aniž by odtrhl pohled od talíře.

„Bardolino, nebo Corvo, Vaše Milosti?“ vyptávala se servírka.

„Myslím, raději Corvo. . . , ano, Corvo.“

Podala mu sklenici, a tím ho přinutila zvednout hlavu. Poprvé zaznamenal její tvář. Málem přitom skleničku upustil, proto mu ji raději vzala z ruky a postavila na stůl.

„Shalom,“ pronesla Sára tiše. Krátce na něho mrkla, otočila se a zmizela.

VIII.

Jan chtěl v prvním popudu vstát a rozběhnout se za ní, ale pak si to rozmyslel. Její přítomnost nebyla náhodná. Rozhodně nebyla Italka. Nebo ano? Pokud byla, celá historka o Izraeli byla falešná. Odkud by měl vědět, zda ponorka nakonec nepatřila Itálii? Oč tu šlo? Myšlenky mu zmateně vířily hlavou. Pomalu pojídal drahocenné lahůdky, aniž by vnímal, co jí. Když dojedl, začala se místnost plnit dalšími hosty. Náhle věděl, co musí udělat.

Musí se dále chovat nenápadně. Znal nebezpečí slídivého dozoru policie mnohem lépe než ona. Dopil sklenku. Když si půjde pro druhou, nemůže vzbudit podezření. Pokud sem zašla, aby s ním navázala kontakt, musí vědět, že to poznal. Jestliže se k němu nebude hlásit a nepředá mu nějakou zprávu, je její přítomnost, pokud se jeho týče, náhoda. Italka, nebo Izraelka – v každém případě byla nepřátelskou agentkou. Zdržovala se zde ilegálně? Věděla o ní tajná policie? Pak ji určitě už sledují. Měl by ji ve vlastním zájmu udat?

Tuhle myšlenku okamžitě zavrhl, jakmile mu probleskla hlavou. Něco takového nemůže udělat, ať už byla, kdo chce. Patřila k lidem, kteří mu zachránili život. A nejen to. Neměl chuť vydat někoho do rukou úředníkům svého švagra. I kdyby se tím nevystavoval žádnému nebezpečí – vždyť pokud by ji udal, musel by vykládat, odkud ji zná, a pak vyložit na stůl i celý příběh s ponorkou. Docházelo mu, na jak tenkém ledě se pohybuje celý okolní svět, který dříve pokládal za úplně obyčejný. Při jeho záchraně se led prolomil a Jan se potápěl stále hlouběji.

Potřeboval jen chvíli, aby ji našel, protlačil se mezi hosty a položil prázdnou sklenici na ták.

„Prosím, ještě jedno Corvo.“ Hleděl ji přímo do tváře, ale ona se dívala jinam. Klidně mu podala plnou sklenku, aniž by mu věnovala pozornost. Sotva držel pohár v ruce, už se k němu obrátila zády. Co to mělo znamenat? Cítil zlost, připadal si odstrčený. Proč ta šaráda, když ho nakonec přehlížela. Nebo to patřilo k nějakému rafinovanému plánu? Celá věc se mu začínala protivit, hluk a světla mu působila bolení hlavy. Kromě toho mu neobvykle kořeněné lahůdky ležely v žaludku jako kámen. Nemělo smysl nadále zůstat.

Sloužící našel jeho kabát, uklonil se a přidržel mu ho, aby do něj mohl Jan snadno vklouznout. Jan vyšel ven, zapínal si plášť a zhluboka se nadechl ledového, osvěžujícího vzduchu. Řada taxíků už čekala, proto pokynul vrátnému, aby mu přivolal vůz. Ruce ho záblý, a tak si raději navlékl rukavice. Nejdříve jednu a pak druhou. Náhle se zarazil.

V rukavici, na místě ukazováčku, ho tlačilo něco, co připomínalo kus papíru. Předtím tam určitě nebyl. Chvilinku váhal, pak si rukavici nechal na ruce. Zde nebylo vhodné místo a ani vhodná doba. Řidič taxíku vyskočil z vozu, přidržel mu dveře a zasalutoval.

„Monument Court,“ řekl Jan a pohodlně se usadil.

Vrátný vyběhl ven, aby otevřel dveře, když vůz zastavil.

„Zase jeden studený večer, inženýre Kuloziku.“

Jan přikývl, ale neodpověděl. Prošel do chodby a přivolal si výtah. Liftboyovi, který ho dovezl do jeho patra, nevěnoval pozornost. Přirozeně. Musí se chovat přirozeně.

Poplašný systém byl v klidu. Od rána, kdy odešel, sem nikdo nevstoupil. A pokud tu někdo byl, zahladili vetřelci všechny stopy tak rafinovaně, že to nemohl poznat. V podobném případě se nabízela jen fatalistická rezignace. Teprve když všechno přezkoušel, obrátil naruby rukavici a vytřepal na stůl složený list papíru.

Rozložil ho a objevil v něm špatně natištěnou stvrzenku z obchodu znějící na sumu devadesáti čtyř pencí. Čas a datum byly rovněž uvedeny: odpoledne před třemi dny. Firma, která ji vystavila, se jmenovala SMITHFIELD JOLYON, a Jan o ní nikdy neslyšel.

Byla to náhoda, že se účtenka náhle objevila v jeho rukavici? Ne, náhoda ne, určitě ne s ohledem na večer a místo, kde se znovu viděl se Sárrou. Určitě to byla zpráva – zpráva, kterou kdyby někdo objevil, připadala by mu naprosto nevinná. Účtenka, něco takového může mít v kapse každý. I pro něj by byla čirou záhadou, pokud by nespátl Sárrou na velvyslanectví. Jednalo se o zprávu – ale co znamenala?

Telefonní seznam mu prozradil, že Smithfield Jolyon patří k síti restaurací podávajících rychlé občerstvení. Podobné lokály neznal, protože se všechny nacházely v místech, která nevyhledával. Tahle restaurace nebyla daleko, ale ležela poblíž polorozpadlého přístavu. Co teď?

Musel se tam podívat, někdy odpoledne. Nebo ještě dnes v noci? Musel být velmi natvrdlý, když nedokáže rozluštit zprávu, kterou mu lístek přináší. Možná to také vyžaduje hlupáka, jít do takové restaurace. A pokud tam nepůjde, co bude? Nový pokus o kontakt? Patrně ne. V tomhle kšeftu se počítalo mrknutí jako přikývnutí.

Jan pochopil, že rozhodnutí padlo v té samé chvíli, kdy si lámal hlavu, co si vezme na sebe. Události se dají do pohybu. A ani to jinak nejde, pokud se chce dozvědět více. Oblékne si obnošený oblek a boty, které si brával, když vycházel za prací do vřesovišť. Sice v nich pořád nevypadal jako skutečný prol – sám nevěděl, jestli si to vůbec přeje – ale ty věci představovaly nejlepší možný kompromis.

Ve čtvrt na jednu zaparkoval vůz na dobře osvětlené části dálnice a došel zbytek cesty po svých. Ulice nebyly příliš dobře osvětleny a všude se rozpínaly holé zdi skladišť. Svítící štít restaurace spatřil už z velké dálky. Odbýjela právě jedna. Jan prošel bez váhání pomalým krokem ke dveřím a rozrazil je.

Místnost nebyla velká. Protáhlá, jasné osvětlená a se čtyřmi řadami stolů. V tuhle dobu tu nepobývalo příliš mnoho hostů. Většinou seděli u stolů sami, až na jednu nebo dvě malé skupinky. V místnosti bylo přetopeno a silně tu páchlo po čisticích prostředcích a cigaretovém kouři smíšeném s přepáleným tukem. U zadní zdi se skvěla nadživotní figura kuchaře, vyrobená z pestrého, značně popraskaného plastiku. Když se k ní Jan přiblížil, pozdravila ho pozvednutím ruky a oslovila počítačově znějícím hlasem.

„Dobrý večer... Madam. Co byste si dala dnes... tak časně?“

Obvody, které určovaly pohlaví, už asi nefungovaly, ale aspoň souhlasilo určení denní doby. V následujícím okamžiku se figuríně rozzářil na břiše jídelní lístek – rozhodně to není místo, které by povzbuzovalo chuť k jídlu, pomyslel si Jan. Prolétl nabídku, která rovněž nevyvolávala nadšení, až nakonec stiskl volbu se svítícím slovem ČAJ. Světlo zhaslo.

„Je to všechno... pane?“ Tentokrát ho počítač oslovil správně. Musel si vybrat ještě něco, i když nebude jíst. Dotkl se světelného nápisu: KLOBASA S HOUSKOU.

„Dobrou chuť. Dělá to ... čtyřicet pencí. Jolyon vám děkuje za vaši návštěvu.“

Sotva Jan vhodil požadované mince do stroje, zvedl se na servírovacím stolku u zdi kulatý stříbrný poklop, aby vydal objednávku. Přinejmenším se chtěl zvednout, ale na poloviční cestě se zasekl a s bzučením se rozvibroval. Jan s ním trhl nahoru, sebral táč se šálkem, talířem a účtenkou. Teprve pak se podíval do sálu.

Sára zde nebyla. Pro své ujištění potřeboval trochu času, protože mimo obě malé skupinky zde byly jen samé ženy. Mladé ženy. A mnohé z nich hleděly jeho směrem. Rychle sklopil zrak a vyhledal si prázdný stůl a posadil se na lavici příšroubovanou pevně k podlaze. Uprostřed stolu stály automatické dávkovače, které pracovaly se střídavým úspěchem. Strojek na cukr se velmi snažil, ale i přes všechny dávivé zvuky vydal ze sebe jen několik krystalků. Pumpa na hořčici zato polila klobásu s rozmařilým nadšením. Jídlo si beztoho objednal jen jako pouhou zástěrku a neměl v úmyslu zakoupené jídlo snít. Opatrně ochutnal čaj a kradmo se rozhlédl kolem. V tu chvíli Sára prošla dveřmi.

Zpočátku ji nemohl pod zářivým make-upem poznat, zvláště když na sobě měla ještě absurdní plášť. Byl bílý, ušitý z umělé kožešiny, pro její postavu příliš dlouhý. Nemělo smysl na ni zírat. Sklopil oči k talíři a automaticky se zakousl do klobásy, aby svého neuváženého činu vzápětí litoval. Spěšně spláchl sousto douškem čaje.

„Smím si přisednout?“

Stála na druhé straně stolu, v rukách táč. Krátce přikývl, protože mu k takové neobvyklé scéně chyběla slova. Vzala jeho gesto jako výraz souhlasu a posadila se. Ústa měla přemalovaná rtěnkou, oči zvýrazněné

zelenými stíny. Tvář měla dokonale bez výrazu, schovanou za maskou make-upu. Upila ze šálku kávy a krátce rozevřela plášť.

Pod ním neměla nic. Vrhla krátký pohled na její pevná, do hněda opálená ňadra, ale vtom už se opět zahalila do umělé kožešiny.

„Nemáte chuť si trochu zašpásovat, Vaše Milosti?“

Proto tu ty dívky vysedávaly! Už se doslechl, že existují podobné lokály, a spolužáci mu o nich a svých návštěvách v nich rovněž vyprávěli. Pro Jana to byla první osobní zkušenost, a proto nedokázal v první chvíli správně zareagovat.

„Bude se Vám to líbit,“ pokračovala. „A není to drahé.“

„Ano, dobrý nápad,“ vykoktal nakonec. Myšlenka, že na takovém neobvyklém místě potkal tu nepřístupnou dívku z ponorky, ho málem rozesmála. Ale přemohl se a tvářil se stejně lhostejně jako Sára. Scénář, podle kterého jednala, byl dobrý a rozhodně ne komický. Zmlkla. Rozhovor na veřejnosti asi nepatřil k nabízeným službám. Když sebrala tác a vstala, následoval ji.

Nad stolem zablikalo světlo a ozvalo se hlasité zabzučení. Několik tváří se obrátilo k jejich stolu.

„Seberte tác,“ zašeptala energicky Sára.

Jan poslechl. Lampa zhasla a nepříjemný zvuk utichl. Měl vědět, že v takto automatizované restauraci po něm nikdo nebude sklízet. Zachoval se stejně jako Sára a nechal tác sklouznout do otvoru vedle vstupních dveří. Pak ji následoval do chladné noci.

„Není to daleko, Vaše Milosti,“ poznamenala a šla dolů po ztmavlé ulici. Musel pěkně natáhnout nohy, aby jí stačil. Dokud se nedostali ke špinavému hotýlku u Temže, nepadlo mezi nimi ani jedno slovo. Sára otevřela dveře, pokynula mu a pak ho vedla až do svého pokoje. Když rozsvítila světlo, položila si prst na ústa a vtáhla ho dovnitř. Teprve když za nimi zapadly vstupní dveře a stihla prohlédnout okna, zhluboka vydechla.

„Těší mě, že vás zase vidím, Jane Kuloziku.“

„Mě také, Sáro. Je to trochu jiné než posledně.“

„Zdá se, že se setkáváme pokaždé za neobvyklých okolností. Ale nakonec žijeme v neobvyklé době. Omluvte mě na okamžik. Musím se zbavit těch hadrů. Tohle je jediná jistá možnost, jak se může setkat žena mé třídy s někým z vaší vrstvy. Policie to trpí. Přesto je to pro ženu ponižující, nesnesitelné!“

Za chvíli se vrátila a na sobě měla teplý župan. „Nechcete šálek pravého čaje? Určitě lepšího druhu, než co jste měl.“

„Ne, raději nějaký drink, pokud máte.“

„Měla bych italskou pálenku. Stock. Sladká, ale je v ní alkohol.“

„Ano, to by bylo skvělé.“

Nalila oběma skleničku a usadila se na rozvrzané kanape.

„Že jsem vás viděl na párty, nebyla náhoda, že?“

„Naopak, všechno bylo pečlivě naplánováno. Stálo nás to hromadu peněz a času, abychom zaranžovali naše setkání.“

„Přece nejste Italka? Nevím, jak to mám chápat.“

„Ne, Italka nejsem. Ale často je využíváme, když to nejde jinak. Nižší úředníci jsou zkorumpovaní a neschopní. Vytvořili pro nás nejlepší spojení z vaší země.“

„Proč takové úsilí, abyste si se mnou promluvili?“

„Protože jste usilovně přemýšlel o všem, co jsme vám tehdy na palubě ponorky sdělili. A málem jste se dostal do pěkné kaše. Proto jsme si řekli, že nastala vhodná doba pro navázání kontaktu.“

„Do pěkné kaše? Co tím míníte?“

„Ta věc v laboratoři. Chytili nepravého, nemám pravdu? Napíchli jste se na počítačovou databázi.“

Jan dostal strach.

„Nechali jste mě sledovat?“

„Jak jsme byli schopni. Nebylo to však lehké. Ale stejně jsme se jen domnívali, že jste to byl vy. A to je i důvod, proč jsme se vás odhodlali kontaktovat. Než vás dostanou při dalším pokusu, protože už se kolem vás začala stahovat síť.“

„Taková starostlivost z dalekého Izraele mě hluboce dojíká.“

Sára se natáhla kupředu a vzala jeho ruku do dlaní. „Chápu, proč se zlobíte. A nemám vám to za zlé. Celá věc se tak zamotala čistě náhodou – začala vaší nehodou.“

Sára se opřela pohodlně o opěradlo a upila ze své sklenky. Proti všemu očekávání ho Sárin krátký dotek uklidnil.

„Když jsme viděli, že se váš člun potápí a vy dva jste skončili ve vodě, rozproudila se vášnivá debata, co uděláme. Původní plán selhal, a proto jsme honem vymysleli nový, který by vás kompromitoval. Poskytli jsme vám dostatek informací, jež by vás stačily zničit, kdybyste se o nich jen zmínil.“

„Takže to, že jste se mnou mluvila, nebyla náhoda?“

„Ne. Lituji, pokud si myslíte, že jsme vás zneužili, ale šlo o naše přežití. Jsem důstojník bezpečnosti a byla to moje povinnost...“

„Bezpečnost! Stejně jako Thurgood–Smythe?“

„Ne jako váš švagr. Pokud vůbec, pak spíše pravý opak. Ale ráda bych to dopověděla. Zachránili jsme jsme vás i to děvče, protože jste byli v nouzi. To je všechno. Ale pak jsme vás museli držet na očích,

abychom věděli, co budete vykládat. Díky za mlčení. To umíme opravdu ocenit.“

„Tak dobře, že mě od té chvíle držíte pod dohledem?“

„To je jiná záležitost. Zachránili jsme vám život a vy jste zamlčel naši existenci. Tím se to celé vyrovnává.“

„V žádném případě. Malé semínko pochyb, které jste do mě zaseli, pěkně vyrostlo.“

Sára rozložila rukama a pokrčila rameny. Prastaré gesto rezignace nad zásahem osudu – a zároveň k tomu přidala výraz, že se udály věci, které nelze vzít zpět.

„Napijme se. Přinejmenším nás to zahřeje.“

Pozvedla láhev.

„Teprve když jsme vás sledovali, přišli jsme na to, kdo jste a co děláte. Vyšší místa to potěšilo.

Kdybyste se vrátil k normálnímu životu, už byste o nás neslyšel. Ale to jste neudělal. Proto jsem dnes večer zde.“

„Vítejte v Londýně. Co mi chcete?“

„Potřebujeme vaši pomoc, s technikou.“

„Co nabízíte?“

„Celý svět. Nic menšího.“ Usmála se širokým a šťastným úsměvem. Zuby se jí leskly perlovou bělostí.

„Bude nás těšit, když vám budeme vyprávět o pravých dějinách světa, události, které se v minulosti udály a dějí v současnosti. Lži, které se vyprávějí, nepokoje, které vznikají. Je to fascinující příběh.

Chcete ho slyšet?“

„Opravdu sám nevím. Co se se mnou stane, když se do toho nechám zatáhnout?“

„Stanete se důležitou součástí mezinárodního spiknutí, které chce svrhnout panující světovou vládu a znovu darovat demokracii těm zemím, jež se jí po staletí musely vzdát.“

„To je všechno?“

Oba se hlasitě zasmáli a z ovzduší zmizelo trochu napětí.

„Musíte si to důkladně rozmyslet, než se rozhodnete,“ varovala ho Sára. „Znamená to velké nebezpečí!“

„Myslím, že jsem se rozhodl ve chvíli, kdy jsem začal lhát důstojníkům tajné policie. Už v tom vězím příliš hluboko a přitom toho vím jen velmi málo. Musím dostat další informace.“

„To musíte. Ještě dnes v noci.“ Sára přistoupila k oknu, rozhrnula záclony a podívala se dolů.

Pak je opět zatahla a posadila se.

„John tu bude za několik minut a zodpoví vám všechny otázky. Zaranžovat schůzku bylo tak těžké, že jsme se rozhodli nasadit nejlepší síly, pokud byste souhlasil se spoluprací. Právě jsem jim dala znamení.

John není jeho pravé jméno. A ze stejného důvodu vám budeme říkat Bille.“ Přitom mu podala měkký, masce podobný předmět. „Bude mít stejnou věc. Přetáhněte si to přes hlavu.“

„Co je to?“

„Měnič obličeje. V masce jsou vestavěny vycpávky. Brada se tak rozšíří, nos zúží, tváře vpadnou a tak podobně. Zároveň schováme oči za tmavé brýle. Pokud by došlo k nejhoršímu, nedokážete Johna identifikovat a naopak.“

„Ale vy mě znáte. Co když seberou vás?“

Než Sára stačila odpovědět, začalo nastavené rádio ostře pískat. Čtyři krátké tóny, nic víc. Signál vyvolal nečekanou odezvu.

Sára spěšně vyskočila. Strhla Janovi masku z tváře a zmizela ve vedlejším pokoji.

„Svléknete si sako a rozepněte košili!“ volala přes ramena.

Po několika sekundách se vrátila v průhledné černé košilce poseté růžovými hvězdičkami. Někdo zaklepal na dveře.

„Kdo je to?“ ptala se skrze tenkou dveřní výplň.

„Policie!“ zazněla hlasitá odpověď, která zajela Janovi až do morku kostí.

IX.

Dveře se rozlétly a uniformovaný úředník se vůbec nestaral o Sárku, ale naopak se tlačil do pokoje a rovnou k Janovi, který stále seděl v křesle se sklenkou v ruce.

Policista měl na hlavě nasazenou helmu se sklopeným chráničem obličeje. Uniformu měl opatřenou tlustými vycpávkami a potaženou ochrannou tkaninou. Prsty na pažbě velké automatické pistole, která se mu arogantně houpala u stehna. Zastavil se před Janem a pozorně si ho prohlížel od hlavy až k patě.

Jan upil ze skleničky a předse vzal si, že se bude tvářit naprosto nevinně bez ohledu na to, jak špatně se celá situace vyvíjela.

„Co tu děláte?“ zeptal se ostrým hlasem.

„Lituji, Vaše Milosti, obyčejná rutina.“ Policistova slova zněla trochu tlumeně přes chránič obličeje, který si teď zvedl nahoru. Obličej prost výrazu, postoj prozrazoval sebevědomou autoritu. „Občas jsou totiž ctění pánové obtěžováni prostitutkami a jejich pasáky. Ve městě, které ctí zákony, to nestrpíme. Situaci máme pod kontrolou, ale tato dáma je zde nová. Cizinka z Itálie, která dostala dočasné povolení k pobytu. Nemáme nic proti, když si přitom něco přivydělá. Páni si přijdou na své, ale rozhodně nechceme mít nepříjemnosti. Všechno v pořádku, pane?“

„Bylo, dokud jste se neobjevil.“

„Chápu, pane, ale je to ilegální, na to nezapomínejte.“ V klidném hlase zaznívala ocelová tvrdost. Jan

si toho raději nevšímal. „Chráníme jen vaše zájmy. Už jste viděl vedlejší místnosti?“

„Ne.“

„Pak se krátce porozhlédnu. Člověk nikdy neví, co se občas najde pod postelí.“

Jan se Sárrou se na sebe němě podívali, zatímco policista těžkým krokem procházel jednotlivými místnostmi, až se nakonec vrátil.

„Všechno v pořádku, Vaše Milosti. Pěknou zábavu. Dobrou noc!“

Policista pokrčil rameny a odešel. Jan cítil, že se chvěje zlostí. Tváře mu zrudly. Namířil sevřenou pěstí na zabouchlé dveře, ale Sára ho objala okolo ramen a přitiskla mu prst na rty.

„Tohle dělají pořád, Vaše Milosti. Vrazí dovnitř, bum, a hledají problémy! Samozřejmě si vymýšlejí. Teď si uděláme pohodlí a přitom na všechno zapomeneme.“

Přitiskla se k němu, zatímco mluvila, až se Janův vztek rozpustil v teple a blízkosti jejího těla.

„Napijme se ještě trochu toho italského likéru,“ vybídla ho. Pustila ho z objetí, přešla ke stolu. Levou rukou cinkla sklenkou o láhev a pravou cosi spěšně čmárala do bloku. Když se vrátila, podávala mu místo skleničky list papíru.

VE VEDLEJŠÍ MÍSTNOSTI JE ASI MAGNETOFON. ZUŘÍ. RADĚJI JDĚTE.

„Snad už ani nechci nic pít. Stává se často, že k vám v noci přichází policie?“

„To nic neznamená...“

„Mně se to ale nelíbí! Dejte mi můj kabát. Půjdu.“

„Ale co peníze! Slíbil jste mi...“

„Dvě libry za drink – víc nedostanete.“

Když mu pomohla do kabátu, měla pro něj přichystán nový lístek. OHLÁSÍME SE SAMI, stálo na něm. Stiskla mu ruku a vtiskla polibek na tvář, než ho vypustila ven.

Uplynul bezmála celý měsíc, než Jana kontaktovali. Jeho pracovní výkon stále stoupal, když mohl věnovat celou svou pozornost výpočtům a nákresům. Přestože mu neustále hrozilo nebezpečí, možná větší než dříve, protože teď měl s podzemím přímé spojení, cítil menší napětí. A menší osamělost. Ano, do rozhovoru se Sárrou, ať už celá schůzka trvala jen velmi krátce, neměl nikoho, komu by mohl věřit a s kým si popovídat o svých pochybách a objevech. Osamocená existence zmizela v nenávratnu. Nepochyboval, že se znovu brzo ozvou.

Několik týdnů pravidelně navštěvoval po odchodu z práce malý bar poblíž laboratoří, aby vypil jednu nebo dvě sklenky. Barman, zavalitý, úslušný pán, se specializoval na koktejly a často přinášel ke stolu ďábelské výtvary. Měl snad nevyčerpatelný repertoár. Jan se nakonec soustředil na půl tuctu zajímavých nápojů.

„Briane, jak se jmenuje ta hořkosladká věčička, kterou jsem ochutnal před pár dny?“

„Negroni, Vaše Milosti, italská specialita. Chcete jednu?“

„Ano. Tahle směs je opravdu vynikající a člověka i uklidní.“

Jan upil z přineseného nápoje a v myšlenkách si pohrával s orientačními obvody pro solární panely, když ucítil, že si někdo sedl na vedlejší barovou stoličku. Když zavadil rukou o norkové kožich, zjistil, že je to žena. Hlas mu zněl povědomě, až na přízvuk.

„Ale, vždyť je to Jan! Jan Kulozik, že?“

Byla to Sára, ale úplně změněná. Nalíčení a šaty patřily ke stejné třídě jako norková kožesina, stejně tak i její výslovnost. „Ach, ahoj,“ vysoukal ze sebe. Víc ho překvapením nenapadlo.

„Hned jsem věděla, že jste to vy, i když bych se vsadila, že se už na mě nepamatujete. Cynthia Bartonová, seznámili jsme se před několika týdny na té nemožné párty. Váš drink vypadá báječně. Budte hodný chlapec a objednejte mi jeden.“

„Těší mě, že vás zase vidím.“

„Mě také, to byl dneska bláznec. Hmm, chutná to opravdu báječně, přesně tohle mi doktor předepsal. Ale nezdá se vám, že je tu příliš hluku, všechna ta muzika a lidé kolem? Nedopijeme a nezastavíme se u vás?“

Pamatuji si, že jste mi chtěl ukázat nějaký obraz. Tehdy jsem si myslela, že je to zástěrka pro něco jiného, ale dnes si nejsem jistá. Tváříte se tak upjatě a vážně, že byste opravdu mohl mít doma obrazy. Budu riskovat svou čest, abych konečně odhalila pravdu.“

Stejně nesmysly ze sebe sypala i nadále, dokonce i v taxíku. Jan s úlevou zjistil, že nemusí odpovídat, a nechal se klidně strhnout proudem Sářiných slov. Teprve když za sebou zavřeli dveře Janova bytu, přestala povídat a tázavě se na něj zahleděla.

„Všechno v pořádku,“ ujistil ji. „Nainstaloval jsem si několik poplašných zařízení, vyhledávác štěnic a tak podobně. Lampička mi říká, že je vše v pořádku. Kdyby nespítila, hned bych věděl, že zde někdo byl. Smím se vás zeptat, kdo je to Cynthia Bartonová?“

Sára odložila kožich na židli a rozhlédla se kolem. „Někdo, kdo je mi velmi podobný. Rozhodně ne dvojče, ale je stejně velká a má tutéž barvu vlasů. Když cestuje – tenhle týden je na venkově v Yorkshire – převezmu její totožnost, abych se dostala do lepších kruhů. Můj průkaz je velmi dobrý – při zběžné kontrole bezpečně projde.“

„Jsem rád, že odcestovala a že vás můžu vidět.“

„Stejně jako já – ale od našeho posledního rozhovoru se mnohé přihodilo.“

„Copak?“

„Všechno vám hezky povím a v širších souvislostech. Nejdřív ovšem musíte získat lepší přehled o současné

situaci. Muž, který se měl s vámi tenkrát setkat, s krycím jménem John, je na cestě sem. Přišla jsem jako první, abych vás na to připravila. Máte opravdu překrásný byt,“ změnila spěšně námět rozhovoru. „To není vlastně má zásluha. Když jsem ho kupoval, zrovna jsem chodil s dívkou, která se chtěla stát bytovým architektem. Mé peníze a její talent to daly dohromady.“

„Proč říkáte „chtěla stát“? Vždyť se s tím vypořádala opravdu skvěle.“

„Vždyť víte, tohle není práce pro ženy.“

„Mužské šovinistické prase!“

„Co to má znamenat? Rozhodně to nezní jako lichotka.“

„Ani nemá. Přenesený výraz opovržení – omlouvám se. Není to vaše chyba. Vyrostl jste ve společnosti uspořádané pro muže, ve které ženy sice respektují, ale jsou přesto občany druhé kategorie...“

Ozval se zvonek. Tázavě pozvedla obočí.

„Tohle přichází od vchodu. Že by John?“

„To bude on. Dali jsme mu klíč ke garážím a přikázali, aby vyhledal číslo vašeho bytu. Informovali jsme ho, že je to neutrální dům. Nesmí zjistit, že zde trvale žijete. Víím, není to příliš dobré aranžmá, ale nic lepšího jsme v tom spěchu nemohli připravit. Ovšem pro organizaci aktivně nepracuje a setkáváme se s ním jen tehdy, když potřebujeme informace. Vezměte si tohle.“ Sára vytáhla z kapsy měnič obličejů. „A tmavé brýle. Nasadím vám je.“

V koupelně si Jan přetáhl masku přes hlavu – s udivujícím výsledkem. Když se podíval do zrcadla, vrátil mu pohled cizí člověk. Pokud se sám nepoznává, nikdy nebude schopen identifikovat Johnovu osobu. Bude-li mít na obličej tutéž masku.

Sára se bavila s podsaditým mužem, který si svlékl kabát, ale klobouk a rukavice neodložil, protože dobře zakrývaly ruce a vlasy. Sára masku neměla, protože ji „John“ zřejmě znal. „Johne“, představovala je, „tohle je Bill. Muž, který by vám chtěl položit několik otázek.“

„Jsem vám k službám, Bille.“ Hlas měl měkký a vyjadřoval se jako vzdělaný člověk.

„Co chcete vědět?“

„Nevím, kde mám začít, na co se ptát. Víím něco málo o Izraeli, co se odlišuje od předkládaných oficiálních textů. To je asi všechno. Nehledě na věci, které nás učili ve škole.“

„To už je pěkný začátek. Pochybujete a všiml jste si, že svět vůbec nevypadá tak, jak jste si původně myslel. Nebudu ztrácet čas, abych se vám pokoušel otevírat oči. Můžeme se posadit?“

John sklouzl do svého křesla a pohodlně si přehodil nohu přes nohu. Při řeči měl sklon k poučování a důležité body vypočítával na prstech. Podle všeho byl akademikem, historikem.

„Vraťme se ke konci dvacátého století a podívejme se podrobně na tehdejší události. Vytvořte si ve svém mozku tabula rasa a pokuste se mě nepřerušovat otázkami. K tomu bude čas později. Svět roku 2000 se příliš neliší od učebnic historie, které jste studoval, minimálně po fyzické stránce. Vlády ovšem byly úplně jiné. Tenkrát na Zemi existovala osobní svoboda jen v rozdílné míře a formy vlády od liberální až po nejhorší útlak. Během let se vše změnilo. Jsou tím vinní ničitelé, jak jste se učil. To je pravda.“

Odkašlal si. „Moje milá, mohu dostat sklenici vody?“

Sára mu ji přinesla a John pokračoval ve vyprávění.

„Politici vůdcové a vlády ničitelů se nikdy vážně nezabývali vyčerpáním primárních zdrojů surovin – reagovali, až když bylo pozdě. Počet obyvatel narostl do té míry, že převýšil přirozené možnosti výroby potravin. Fosilní paliva se stala vzácností. Na Zemi tehdy panoval velký strach z atomové války, která by zničila celý svět. Ale jak se ukázalo, měly stejný strach všechny mocnosti, protože se velký třes nekonal. Sice se v Africe událo několik incidentů s atomovými bombami, o nichž se tvrdilo, že byly vyrobeny podomácku. Vše ale rychle skončilo. Svět nezašel v jediném výbuchu, jak se báli, ale v pomalé trýzni. To jsem si vypůjčil od jednoho básníka.“

Uskl ze sklenice a vyprávěl dál:

„Bez energie se musely zavřít továrny pěkně jedna za druhou. Bez pohonných hmot nemohla jezdit auta a průmysl všech zemí se zřít do deprese. Šířila se nezaměstnanost. Slabší a méně stabilní státy propadly chaosu, trhány na kusy hladovými bouřemi a vnitřními rozpory. Silnější země měly dost vlastních starostí a nedokázaly se postarat o problémy druhých. Ti, co přežili v takzvaném „třetím světě“, našli nakonec kýženu stabilitu při sníženém počtu obyvatel a hospodářství založeném převážně na zemědělské produkci. Ve vysoce rozvinutých průmyslových ekonomích bylo nutné najít jiná východiska. Mohl bych to demonstrovat na příkladu Velké Británie, jejíž současnou situaci dobře znáte. Jen pomyslete na doby, kdy jsme měli demokratickou formu vlády, konaly se pravidelné volby a místa v parlamentu nezálskali lidé podle dědického práva. Parlamenty nebyly tak slabé jako dnes. Demokracie, ve kterých jsou všichni lidé pokládáni za sobě rovna a mají jeden hlas při volbách svých vládců, to je luxus velmi bohatých. Tím méně bohaté státy. Jakýkoli pokles životní úrovně a hrubého národního produktu může vést k omezení demokracie. Jednoduchý příklad. U zaměstnance, který pobírá pravidelně mzdu, snadno zjistíte, kde bydlí, co jí, jak tráví volný čas – jakému životnímu stylu dává přednost, ale o všem si většinou rozhoduje sám. Nezaměstnaný naproti tomu musí bydlet tam, kde mu určí, jíst, co mu dají, a žít neustále stejný, ubíjející život. Velká Británie přežila roky katastrofy, ale zaplatila strašlivou cenu na osobní svobodě. Protože neměla devizy na dovoz potravin, musela se postavit, co se týče potravin, na vlastní nohy. To vedlo k maličkým stádům masného dobytka, přičemž si maso mohli dovolit jen velmi bohatí a ostatní byli odsouzeni k rostlinné dietě. Národ, který se převážně živil masem, nemůžete jen tak změnit,

musíte ho donutit. Vládnoucí elita vydala příkazy, policie a armáda se postarala o jejich provedení. Tohle byla tehdy jediná alternativa k chaosu, hladomoru a smrti, proto se zdála rozumná. A také byla, pokud zvážíte všechny okolnosti. Problém je pouze v tom, že nouze se zmírní a poměry se zlepší, ale vládnoucí vrstvy se nehodlají vzdát jednou nabyté moci. Jeden velký myslitel kdysi napsal, že moc korumpuje a absolutní moc korumpuje absolutně. Když okovaná bota pevně stojí na šiji druhého, dobrovolně ji nikdo nesundá.“

„Jaká okovaná bota?“ divil se Jan.

„Promiňte. Pouhé přirovnání, velmi přenesené. Odpusťte to uklouznutí. Chtěl jsem jenom říci, že zlepšení přicházelo jen velmi pomalu a vláda jednoduše zůstávala u moci. Počet obyvatel poklesl a stabilizoval se. Pak postavili první generátorové satelity, které vyzařovaly energii zpět na Zem. Poté přišla fúzní energie poskytující přebytek energie pro všechny potřeby. Plánovitě mutované rostliny dodávaly chemikálie, které se předtím získávaly z ropy. Satelitní kolonie zpracovávaly suroviny z Měsíce a výrobky se dopravovaly na Zem. Vývoj kosmického pohonu umožnil lety výzkumných lodí a osídlení planet nejbližších hvězd. Tak to bychom měli vše, co dnes máme. Ráj na Zemi, dokonce nebeský Ráj, ve kterém se žádný člověk nemusí bát války nebo hladu. V němž jsou všichni dostatečně zabezpečeni a nikomu nemusí nic chybět.

Ale v našem obrazu ráje cosi nesedí. Pozemské státy úpí pod absolutní oligarchií, která se rozšířila rovněž na satelitní kolonie a odtud i na osídlené planety. Vládci všech velkých zemí jsou spolu s ostatními mocnými jednotni v názoru, že se masám nesmí poskytnout sebemenší díl osobní svobody. Na špici úplná svoboda – s ohledem na váš přízvuk, Bille, se jedná o vaši třídu – a pro všechny dole pak průmyslová závislost a otroctví. Pro každého, kdo je natolik chytrý, aby se vzepřel, je připraveno vězení nebo ho popraví.“

„Je to opravdu tak zlé?“ vyptával se Jan.

„Je to mnohem horší, než si umíte představit,“ ubezpečila ho Sára. „Musíte se o tom přesvědčit na vlastní oči. Dokud nebudete sám pevně přesvědčen, že změna je nutná, budete pro sebe i pro ostatní velkým nebezpečím.“

„Tento orientační program se provádí na můj návrh,“ chlubil se John a nedokázal zastřít v hlase pýchu.

„Je něco jiného čist vytištěné dokumenty a poslouchat přednášky, a něco jiného zažít na vlastní kůži realitu okolního světa. Něco takového zanechá stopu na každém, kromě velmi bezcitného jedince. Znovu se setkáme, až sestoupíte na dno našeho inferna. Pokud nemáte námitek, odejdu sám.“

„Komický muž,“ poznamenal Jan, když se zavřely venkovní dveře.

„Komický, milý a pro nás nenahraditelný. Vynikající teoretik, který klade méně otázek, než kolik má odpovědí.“

Jan si stáhl masku z obličeje a otřel si tvář zaplavenou potem. „Zřejmě akademik, pravděpodobně historik...“

„Ne!“ vyhrkla Sára naléhavě. „Nesmíte o něm přemýšlet, jinak byste ho mohl jednoho dne prozradit těm, kteří se o něm nikdy nesmějí dozvědět. Pusťte ho z hlavy a raději myslete na jeho slova. Můžete si vzít pár dnů dovolené?“

„Kdykoliv. Řídím si svou práci sám. Co chcete podniknout?“

„Zavolejte do institutu, že si potřebujete odpočinout a chcete si vyjet na venkov navštívit známé nebo něco podobného, nějaké místo, kde by vás našli jen velmi těžko.“

„Co takhle lyžařský zájezd. Obvykle si v zimě několikrát vyrazím do Skotska na běžky.“

„Nevím, co máte na mysli.“

„Zvláštní druh lyží pro pohyb po pláních, ne na sjezd. Vezmu si batoh, přenocuji párkrát pod širákem. Někdy se vrátím do hotelu nebo horské chaty a hlavně chodím, kam chci.“

„Zní to přímo skvěle. Řekněte v laboratoři, že několik dní strávíte na lyžích počínaje čtvrtkem.

Nestanovujte si pevný den návratu a hlavně nikomu nesdělujte adresu míst, kde se budete zdržovat. Sbalte si věci a uložte si je do auta.“

„Pojeďte do Skotska?“

„Ne. Pojeďte mnohem dál. Ponořte se do vzpomínaného pekla – přímo zde v Londýně.“

X.

Jan parkoval už dobrou půl hodinu na domluveném místě – už si ho dávno mohli vyzvednout. Skrze závoje padajícího sněhu prosvítala slabá žlutá světla pouličních luceren. Chodníky a ulice byly prázdné. Tmavá masa Primrose Hill se ztrácela v černi panující v ulicích. Doprava sestávala jen z jednoho policejního vozu, který kolem projel už před hezkými pár minutami. Vůz zpomalil a krátce nato zmizel. Zřejmě ho z nějakého důvodu sledovali, což způsobilo, že se jeho kontakt zatím neobjevil.

Ani mu ta myšlenka nestačila proběhnout hlavou, když se otevřely levé dveře a do vozu vnikl studený závan vzduchu. Teple oblečený muž vklouzl na sedadlo a spěšně za sebou dveře přibouchl.

„Nemáte mi něco sdělit, pane?“ zeptal se návštěvník.

„Přijde ještě mnohem větší zima, než nastane teplejší počasí.“

„To máte pravdu.“ Sára mu to heslo vtlačila do hlavy. „Co ještě víte?“

„Nic. Příkázali mi, abych tu zaparkoval, identifikoval se a čekal na další pokyny.“

„Dobrá. Určitě nebude na škodu, když se budete řídit pokyny a dělat všechno tak, jak vám řeknu. Jednou

jste to, čím jste, a já jsem jen obyčejný prol – a budete muset ode mě přijímat rozkazy. Dokážete to?“ „Nevím, proč by to nešlo.“ Jan si v duchu nadával za malé zadrhnutí v hlase. Opravdu to nebylo lehké. „Myslíte to vážně? Poslouchat prola – ještě k tomu takového, který trochu páchne?“ Když to návštěvník vyslovil, ucítil Jan nepříjemný zápach, jež šířilo mužovo teplé oblečení. Zatuchlost neprané látky se mísila s tělesným pachem a slabým závanem tabákového kouře a přepáleného oleje. „Myslím to vážně,“ přisvědčil Jan v náhlém záchvatu vzteku. „Dá mi to sice práci, ale budu se snažit. A zápach určitě přežiju.“ Rozhostilo se ticho a Jan si všiml, že ho oči jeho nového průvodce, které sotva rozeznával pod pletenou čepici, doslova provrtávají. Náhle mu cizinec podal mozolnatou ruku. „Podejte mi tlapu, pane. Hádám, že to s vámi půjde.“ Jan cítil, jak mu energicky tiskne ruku. „Řekli mi, abych vás oslovoval jako „Johna“, takže u toho zůstaneme. Mně říkají Fryer. Prosím, jedte na východ. Řeknu vám, kde zabočit.“ Provoz byl minimální. Pneumatiky kreslily do čerstvě napadaného sněhu černé čáry. Většinou používali vedlejší ulice a Jan brzy ztratil přehled, kde se právě nacházejí – věděl jen, že jsou kdesi v severovýchodním Londýně. „Brzy budeme na místě,“ odušil Fryer. Ještě necelou míli, ale až tam nemůžeme zajet. „Teď zpomalte, druhá ulice zprava.“ „Proč nemůžeme jet až k cíli?“ „Bezpečnostní bariéry. Samozřejmě neviditelné, nikdo si jí nevšimne, když přes ni přejede. Ale určité zařízení pod vozovkou se spojí s vysílačem ve vašem voze a přezkoumá řidičovu identitu. Tu zaznamená. A pak už se budou ptát, co jste zde hledal. Pěšky je to jistější, třebaže i mnohem studenější.“ „Netušil jsem, že zde máme takové bariéry.“ „Máte před sebou dovolenou, která vám dopřeje širokého poznání, John! Teď zpomalte – a stát! Odemknu garáž a vy s vozem pomalu vjedete dovnitř. Je to jistější.“ Garáž byla studená a páchla zatuchlinou. Jan čekal ve tmě, než Fryer zavřel vrata a zamkl je. Hned vzápětí se Fryer protáhl kolem. Orientoval se pomocí malé lampičky. Vzadu za garáží se nacházela místnost používaná jako skladiště. Osvětlovala ji jediná žárovka. Fryer zapojil maličká elektrická kamínka, která však stěží mohla zvitězit nad chladem skladiště. „Tady se převlékneme, pane,“ oznámil Fryer a sundal z věšáku na stěně levné obnošené kusy oděvu. „Vidím, že jste se dnes neholil, to je dobře. Vaše boty jsou celkem dobré, jenom je trochu poškrábeme a ušpiníme v popelu. Ale ostatní věci musí dolů, beze zbytku.“ Jan se marně snažil, aby se neklepal zimou, ale tělo ho neposlouchalo. Tlusté, špinavé kalhoty ho na promrzlých nohách studily jako led. Drsná košile, kazajka bez knoflíků, potrháný svetr a ještě odraný převlečník. Když první vlna chladu odezněla, šaty ho přece jen trochu hřály. „Neznám vaši velikost hlavy, proto jsem vám přinesl raději tohle.“ Fryer mu podával ručně pletenou čepici. „Stejně je to v tomhle počasí nejlepší. Lituji, ale kožesinové rukavice tu musíte nechat také. Mezi nezaměstnanými jich určitě mnoho nenajdete. Zastrčte si pracky do kapes a pak to půjde. Správně, vytečtě. Vaše vlastní matka by vás nepoznala. Vyrazíme!“ Prošli několika tmavými ulicemi. Při rychlé chůzi to celkem šlo. Pletená čepice zakrývala hlavu a dala se přetáhnout přes ústa a nos, počítalo se u ní i s dírami pro oči. Ruce schovali do kapes. Nohy mu vězely v jeho starých pohorkách, které našel vzadu ve skříni a ještě nebyly úplně špatné. Měl celkem dobrou náladu, protože prožíval dobrodružství, a to se mu líbilo. „Pane, budete držet klapáčku, dokud vám neřeknu, že je všechno v pořádku. Řeknete na nesprávném místě jen jedno slovo, a všichni okamžitě poznají, kdo jste. Máme tak čas na půl litru, naše práce je žiznivá. Vypijte, co vám dají, a nic neříkejte.“ „Co mám dělat, když mě někdo osloví?“ „To nikdo neudělá. Tenhle lokál nepatří mezi takové podniky.“ Když otevřeli těžké dveře, udeřil je do tváře teplý, těžký vzduch. Muži, všude samí muži, posedávali u stolů a mačkali se u baru. Někteří jedli nějaké nevábne jídlo z talířů, které jim servírovali z okénka ve zdi. Když procházeli kolem jednoho z obsazených stolů, rozeznal Jan, že je to určitý druh husté polévky s kousky chleba. U poškrábaného pultu potřísněného loužemi nekvalitního alkoholu se konečně uvolnilo místo, kam se Jan se svým průvodcem ihned natlačili. Fryer mávl na barmana. „Dvě půlky jablečného,“ objednal a obrátil se k Janovi. „Pivo zde mají hrozné, raději si vezmeme jablečné víno.“ Jan na souhlas cosi zabručel a sklonil pohled ke sklenici. Kyselé, ohavná chuť. Jak potom musí chutnat zdejší pivo? Fryer měl pravdu. Ve zdejším baru se nikdo nesnažil navázat rozhovor s příchozími. Muži se bavili mezi sebou, ale podle všeho společně i přišli. Kdo byl sám, zůstával sám a soustředil se jen na své pití. V tmavé místnosti panovala deprimující nálada, stísněnost, proti které nic nezmohly ani ušpiněné barevné plakáty pivovarů, nalepené na zdech jako jediná výzdoba. Pijákům podle všeho nešlo o odreagování a uvolnění, v pití hledali zapomnění. Jan upil velkým douškem, když se Fryer ponořil do davu. Krátce nato se opět objevil a přivedl s sebou nějakého člověka, který se ve svých odrbaných černých šatech nelišil od ostatních návštěvníků v lokále. „Půjďme,“ prohodil na půl úst Fryer, aniž by představil příchozího. Venku se brodili sněhem, jenž mezitím stačil zakrýt dlažbu a utlumil ozvěnu kroků. „Můj kamarád zná v okolí hodně lidí,“ řekl Fryer a

ukázal hlavou směrem k jejich záhadnému společníkovi. „Zná každého. Ví o všem, co se v Islingtonu šustne.“

„Byl jsem už také uvnitř,“ potvrzoval muž. Měl šišlavý přízvuk a při řeči prskal. Podle všeho mu zbývalo jen velmi málo zubů. „Chytili mě, když jsem si bral trochu prášku. Těžká práce, kácet dřevo ve Skotsku. Návyk jsem tím ovšem vyléčil. Nejhorším možným způsobem. Naproti tomu ta stařena – však uvidíte, jak bydlí. Žádný prima život, ale už jí stejně brzo skončí.“

Vstoupili do ulice mezi řadu vysokých domů se sociálními byty a přitom přešli přes volné prostranství – pod sněhovou pokrývkou se nedalo rozeznat, je-li zde dláždění nebo holá zem. Ze střeš budov svítily světlomety a osvětlovaly celou zónu jako vězeňský dvůr. V ostrém světle snadno rozeznali dětské postavy stavějící sněhuláka. Náhle vypukla hádka, děti křičely a tloukly malého kluka, který se rychle vydělil z jejich klubka a s pláčem utíkal pryč. Přitom za sebou zanechával krvavou stopu. Protože si jejich průvodce ničeho nevšímal, pustil i Jan celou záležitost z hlavy.

„Výtahy nefungují. Jako obvykle,“ ulevil si Fryer, když následovali průvodce po schodech nahoru. Celkem vyšlapali pět špinavých poschodí se stěnami poškrábanými všemožnými nápisy a malůvkami. Bylo tu teplo, což při neomezené dodávce proudu nebylo divu. Dveře byly zavřené, ale muž měl klíče. Vešli za ním do vytopené, jasně osvětlené místnosti, která páchla smrtí.

„Nevypadá to dobře, že?“ ukázal rukou na ženu v posteli. Byla pobledlá jako pergamen, s kůží světlejší než špinavé povlečení. Ruka se zkřivenými prsty svírala látku pod bradou a žena dýchala velmi slabě a přerývavě.

„Můžete klidně mluvit,“ povolil Fryer. „Jsme mezi přáteli.“

„Je nemocná?“ vyptával se Jan.

„Smrtelně, Vaše Milosti,“ potvrzoval bezzubými ústy muž. „Lékař si ji na podzim prohlédl a předepsal jí lék – ale od té doby už nic.“

„Musí do nemocnice.“

„Ta je jen pro umírající, kteří berou podporu.“

„Tedy k doktorovi.“

„Nemůže za ním zajít a zadarmo sem žádného nedostaneme.“

„Ale musí být k dispozici nějaké peníze... od našich lidí.“

„Jistě,“ přikývl Fryer. „Víc než dost, aby pomohly našim blízkým. Ale my se o ně neodvažujeme žádat. Okamžitě by se to dostalo do jejích papírů, tajná policie by se to dozvěděla, chtěla by vědět, odkud je získala, a následovaly by výslechy, kdo jsou ti její přátelé. Způsobilo by to více škody než užtku. Proto to neuděláme.“

„Takže jednoduše zemře?“

„Stejně jako my všichni, dříve nebo později. S podporou jen o trochu dříve. Pojdme se najíst.“ Zatím se ještě s průvodcem neloučili. Bezzubý se mezitím posadil na židli vedle postele. Jan se rozhlížel po spoře zařízeném pokoji. U zdi spatřil ořískanou skříň a primitivní sanitární zařízení, zakryté dřevovou zástěnou. Vězeňská cela by byla mnohem komfortnější.

„Hned se k nám připojí,“ ujišťoval ho Fryer. „Chce jen chvíli posedět u své matky.“

„Ta žena – je jeho matka?“

„Ano, všichni nějakou máme.“

Sestoupili do přízemí, kde se nacházela společná jídelna. Podpora zřejmě nestačila pro luxus vlastní kuchyně. Lidé všech věkových kategorií seděli u holých stolů a krmlili se nebo postávali ve frontě před výdejem.

„Až si vezmete tác, strčte tohle do škvíry,“ navigoval Jana Fryer a podal mu žeton z červeného plastiku. Táč se dal vytáhnout teprve tehdy, až žeton úplně vklouzl dovnitř. Jan se sunul za Fryerem k okýnku, z něhož stoupala pára. Zde dostal plně nalitou misku, kterou mu podal zpocený kuchařský pomocník. O kus dál objevil velkou kupu nakrájených krajíců tmavého chleba a jeden si odebral. Tohle představovalo večeři. Oba muži se posadili k jednomu stolu, na kterém ovšem neviděl žádný příbor.

„Čím to mám jíst?“ staral se Jan a bezradně zíral na misku.

„Lžící, kterou nosíme vždy u sebe – ale obstaral jsem pro vás druhou, protože jsem věděl, že to pro vás bude novinka.“

Večeřeli čočkovou polévku s několika kousky zeleniny. Nechutnalo to vysloveně špatně, ale stejně to nemělo nijak výraznou chuť. Malé kousičky, které plavaly v polévce a vypadaly jako kousky masa, tak rozhodně nechutnaly.

„Pokud byste si přál, mám s sebou i trochu soli,“ nabízel Fryer.

„Ne, děkuji. Nemyslím, že by to polévku vylepšilo.“ Jan si ukousl z krajíce černého chleba, už trochu oschlého. Chléb měl silnou příchut' ořechů. „V polévce nikdy není maso?“

„Pro příjemce podpory ne. Dávají do ní kousky sóji, která sama obsahuje potřebné proteiny. Táhle u výdeje je voda, pokud byste chtěl zapít.“

„Později. Je jídlo vždy takové?“

„Více méně. Lidé, kteří si něco vydělají, občas koupí něco v krámu. Bez peněz je však člověk odkázaný jen na tohle. Dá se z toho vyžít.“

„Zřejmě ano. Ale jako pravidelná strava to není nic lákavého.“ Jan umkl, protože do jídelny vešel člověk, který si to rovnou namířil k jejich stolu a přisedl k nim.

„Nastaly potíže, Fryere,“ utrousil a podíval se na Jana.

Oba vstali a chvíli se bavili u stěny. Jan si nabral ještě jednu lžici polévky a pak misku odstrčil. Celý život jíst takové věci? Devět z deseti dělníků bralo podporu. Nemluvě o jejich ženách a dětech. A to se dělo po celý jeho život a on o tom nevěděl. Prožil celý život na ledovci, aniž by co tušil o devíti desetinách skrývaných pod hladinou.

„Jdeme zpátky k vozu, pane,“ oznámil mu Fryer. „Něco se stalo.“

„Má to co dělat se mnou?“

„Nevím. Jenom si musíme pospíšit. Netuším, co se děje, ale je to asi vážné.“

Šli rychle, ale neutíkali. To by bylo podezřelé. Brodili se stejnoměrným energickým pochodem těžkým mokřým sněhem. Při chůzi si Jan všiml osvětlených obchodů s výklady chráněnými mříží. Přemítal, co se zde asi prodává, a zboží mu připadalo stejně cizokrajné jako na bazarech u Rudého moře.

U zadní stěny garáže vytáhl Jan svítilnu, aby Fryer našel správný klíč. Vešli do skladiště a zamířili do garáže.

„To by mě mohl...!“ vyjekl Fryer a přejel světelným kuželem po prázdné podlaze.

„Moje auto je pryč!“

Do očí jim náhle vpadl ostrý světelný paprsek a kdosi přikázal: „Zůstaňte stát na místě a ani se nehněte. Chci vidět na vaše ruce.“

XI.

Janovi ani nepřišlo na mysl něco podnikat. Vždyť nedokázal pohnout ani jedním prstem, i kdyby chtěl. Šok posledních několika vteřin, vyvolaný zmizením auta a následnou konfrontací, byl příliš silný. Hra skončila, chytili ho, vše bylo ztraceno. Stál tu bez hnutí, zmrazen strašlivou skutečností.

„Zpátky do skladiště,“ přikázal jim muž. „Máme tu někoho, koho neznáte.“

Fryer se poslušně otočil a člověk se svítilnou ho následoval. Jan ve tmě stěží rozeznával jeho obrysy, když kolem něj prošel. Oč tu šlo?

„Jane, musím s vámi mluvit,“ zaslechl známý hlas, když se dveře zavřely. Stále svíral v ruce lampičku. Pomalu ji zvedl a ze tmy se vyloupil Sářin obličej. „Nechtěli jsme vás vylekat,“ pokračovala, „ale ocitli jsme se v nouzi.“

„Vylekat! Směšné! Spíše byste měla říci, že mi srdce přestalo bít.“

„Lituji,“ omlouvala se s úsměvem, ale okamžitě zvážněla. „Stalo se něco velmi nepříjemného a možná budeme potřebovat vaši pomoc. Chytili jednoho z našich lidí. Nesmíme připustit, aby zjistili jeho pravou totožnost. Slyšel jste už o táboru Slethill?“

„Ne.“

„Je to pracovní tábor v Sunderlandu, v nejsevernější části skotské Vysočiny. Jsme si jisti, že bychom ho odtud dokázali vytáhnout, tohle není problém, ale nevíme, jak ho dostat z kraje. Pak jsem si vzpomněla na vaši poznámku, že jste tam běhal na běžkách. Mohl by to zkusit na lyžích?“

„Jistě, pokud zná krajinu a umí lyžovat. Dokáže to?“

„Ne, nemyslím. Ale je mladý a silný. Musí se to rychle naučit. Je to těžké?“

„Základní návyky pochytíte rychle. Ale chvíli trvá, než to trochu zažijete. Máte někoho, kdo by ho to mohl naučit...“ Náhle Jan pochopil, oč tu běží, a opět jí namířil baterku do tváře. Sklopila oči, tvář bledou jako stěna.

„Ano. Prosím vás, abyste nám pomohl,“ přiznávala Sára. „Opravdu mě to mrzí. Nejen s ohledem na možná rizika, ale protože jsme vám o takových věcech nic neřekli. Pokud byste se rozhodl nám pomáhat, může být vaše úloha a práce nejdůležitější v celém hnutí. Když toho muže nevysvobodíme, všechno skončí, i kdybychom podnikali všechno možné.“

„Je to natolik důležité?“

„Ano.“

„Pak vám samozřejmě pomůžu. Musím se vrátit domů, abych si připravil věci...“

„To nelze. Všichni věří, že jste ve Skotsku. Dokonce jsme poslali váš vůz do Skotska, abychom vám poskytli vhodně krytí.“

„Aha, tak tam je můj vůz!“

„Můžeme ho odstavit na kterémkoliv místě, jaké si budete přát. Pomohlo by vám to?“

„Jistě. Ale jak se tam dostaneme?“

„Vlakem. Jeden zrovna odjíždí za dvě hodiny do Edinburghu. Mohli bychom vás dopravit na nádraží, abyste ho ještě chytili. Pojedete, jak jste, tak nebudete nápadný. Další věci si povežete v kufru. Fryer vás doprovodí.“

Jan horečnatě přemýšlel a přitom upřeně hleděl do tmy. „Všechno připravte. Kromě toho se postarejte, abychom se zítra ráno setkali v Edinburghu – s vámi jako Cynthií Bartonovou. Přivezete peníze, nejméně pět set liber v hotovosti, ve starých bankovkách. Dokážete to?“

„Spolehněte se. Ihned se o to sama postarám. Fryerovi všechno vysvětlíme. Zavolejte ho sem a řekněte mu, že muž, který ho doprovází, musí jít se mnou.“

Zdálo se mu nesmyslné, že lidé, kteří společně nastavují krk, nesmějí navzájem znát své tváře. Ale byla to nejjednodušší pojistka pro případ, že by někoho ze skupiny chytili a vyslýchali. Takový nešťastník by pak nemohl nikoho identifikovat.

Stáli ve tmě, dokud se Fryer a neznámý nevrátili. Pak Sára se svým průvodcem odešla, aniž by pronesla jedno slovo na rozloučenou, když si předtím chvilku s Fryerem povídala. Fryer čekal, než zmizeli, pak rozsvítil světlo.

„Podnikneme malou utajenou výpravu,“ začal. „Skvělá roční doba na výlety.“ Chvilí hrabal v bedně v zadním rohu garáže, než z ní vytáhl staříčkový batoh. „Ten se nám bude hodit. Dejte si do něj své věci, protože ihned vyrazíme. Pokud natáhneme trošku nohy, musíme se včas dostat na King's Cross.“ Fryer znovu dokazoval výtečnou znalost londýnských uliček. Jen dvakrát museli přejít po jasně osvětlených třídách. Fryer se pokaždé přesvědčil, že je nikdo nesleduje, a pak teprve převedl Jana přes ulici do bezpečí na druhé straně. Dostali se na nádraží King's Cross pětáctýřicet minut před odjezdem vlaku. Zvláštní bylo, že Jan nemohl nádraží poznat, přestože z něj často odjížděl do Skotska. Opustili ulici a vnořili se do dlouhého tunelu. Cesta byla dobře osvětlená, ale i tak ji používali jako záchod. Ve vzduchu visel silný zápach moči. Spěšně prošli průchodem a vystoupali po schodech na druhém konci. Dostali se do velké čekárny plné poničených lavic. Mnozí z přítomných na nich polehávali a vyspávali, jen někteří na lavičkách seděli a čekali na vlak. Fryer se sklonil nad pomačkaným automatem na cigarety a z tašky vytáhl kovovou krabičku, kterou podržel pod otvorem. Když se stroj přesvědčil, že obdržel požadovaný počet mincí, krátce v něm zarachotilo a vsypal do krabice několik cigaret. Fryer ji podal spolu se zapalovačem Janovi.

„Tady. Zakuřte si. Chovejte se naprosto přirozeně. S nikým se nebavte, ať žvaní, co chce. Přinesu lístky.“

Cigarety nesly značku, kterou Jan neznal: WOODBINE – stálo modrými písmeny na každé cigaretě, která při zapálení vzplála jako sláma a popálila mu ústa.

Lidé kolem něj stále proudili sem a tam, ale nikdo mu nevěnoval sebemenší pozornost. Každých pár minut hnědé ampliony zachrčely nesrozumitelné hlášení. Jan se bavil se svou třetí cigaretou a cítil se už přiměřeně špatně, když se Fryer konečně vrátil.

„Všechno v pořádku, pane. Vzhůru do Skotska, ale nejdříve zajdeme do umývárny. Máte šátek?“

„V batohu.“

„Tak ho vyndejte. Bude se hodit. Ve vlaku jste natlačený jeden na druhém a vždycky se najde nějaký zvědavce, který mele hubou jako vodopád. A my si nepřejeme, abyste musel odpovídat.“

Na umývárnu sebou Jan trhl, když Fryer vytáhl obrovskou kudlu. „Jen malá rána, pane, pro vaše dobro. Zůstanete na živu. Nastavte pěkně rty a já vás trochu říznu. Naprosto bezbolestně.“

„Pekelně to bolí,“ stěžoval si Jan sotva srozumitelně skrze bílý šátek, který si usilovně tiskl k ústům. Podíval se na něj a zjistil, že je pokrytý krvavými skvrnami.

„Tak je to správné. Dobré a červené. Pokud by se rána zatáhla, musíte si ji jazykem otevřít. A čas od času vyplivnout krev. Uspořádejte lidem malé představení. Už musíme jít. Ponesu batoh a vy si držte šátek u úst.“

K nástupišti s Létajícím Skotem vedl vchod, o kterém Jan neměl tušení. Ústil u zadní části vlaku. Daleko vpředu Jan rozeznával světla a spěchající postavy nosičů z vagónů první třídy, seřazených hned za lokomotivou. Jan ji často využíval při svých cestách. Soukromé kupé, pít z vestavěného baru, pak klidný spánek, než se probudil v Glasgowě. Věděl, že dále vzadu je oddělení druhé třídy, protože viděl nastupovat pasažéry do lůžkových vozů, kde jeden pasažér ležel na lehátku hned nad prvním. Kromě toho je viděl, jak vždy trpělivě čekají, než pasažéři z první třídy vystoupí z vlaku. O existenci třetí třídy neměl ovšem tušení.

Vagón byl vytopený, a to bylo vše, co mohl nabídnout. Žádný bar, žádný bufet ani obsluha. Sedadla byla smontována z dřevěných planěk, pevná, ale o moderním tvaru nebo pohodlí se ovšem nedalo vůbec mluvit. Janovi se podařilo najít místo u okna, na němž se schoulil s hlavou opřenou o ranec sbalený ze svršků. Fryer se posadil hned vedle a rozvážně si zapálil cigaretu a vyfoukl kouř směrem k tabulce NEKUŘÁCI. Ostatní pasažéři se vtlačili dovnitř a rovněž se zařizovali zcela podomácku, když se vlak konečně měkce rozjel.

Byla to nepříjemná cesta. Na Janově šátku se stále objevovaly krvavé skvrny. Později se pokoušel usnout, což při jasném světle lamp nebylo lehké. Fryer si dělal zbytečné starosti. Nikdo si ho ani nevšímal, ani nenavazoval rozhovor, když si všiml jeho zkrvavených úst. Vlak jel nocí s monotónním rachocením, a Jan přece jen nakonec usnul. Probral se až tehdy, když ho nějaká ruka popadla za rameno.

„Vstávat, vstávat,“ budil ho Fryer. „Máme půl šesté a nádherné ráno. Nemůžete strávit celý den v posteli. Dojdeme si na snídani.“

Jan měl v ústech strašlivou pachut' a po noci strávené na tvrdé lavici byl celý rozlámaný. Dlouhý pochod po nástupišti na studeném vzduchu ho dokonale probudil a pohled na orosená okna restaurace s rychlým občerstvením mu připomněl, jaký má hlad. Snídanež byla jednoduchá, ale chutnala mu a žaludku udělal dobře. Fryer zaplatil čaj a po okraj naplněnou misku ovesné kaše. Jan se do ní hladově pustil.

Nějaký muž, oblečený ve stejných hadrech jako oni, si postavil na stůl šálek čaje a posadil se vedle Fryera.

„Přestaňte se cpát, chlapci, a pojďte se mnou. Máme málo času!“

Vyšli ven z nádraží a bez jediného slova následovali cizince, který zamířil chladnou ranní mlhou k blízkému domu s nájemnými byty. Vystoupali po nekonečných schodech – byly snad všude výtahy rozbité? – až se nakonec dostali do chudičského bytu, jenž byl, až na větší počet pokojů, dvojčetem domácnosti,

kteřou navštívili v Londýně. Jan postával u umývadla a pokoušel se prastarým strojkem oholit zarostlou tvář, aniž by se pořežal. Pak si oblékl své vlastní svršky. V duchu přiznával: s velkým ulehčením. Raději se nepokoušel představit si, jaké by to bylo žít celý život v podobných podmínkách, když po pouhém dnu stráveném ve vypůjčených šatech a v chudých poměrech proslulé domácnosti se mu všechno silně zajídalo. Cítil únavu, ale nesměl si ji připouštět. Oba muži, kteří ho doprovázeli, sledovali lhostejně jeho snažení. Fryer pozvedl do výše boty, jež pečlivě přetřel tmavým krémem.

„Není to špatné, pane. Do tanečních byste v nich jít nemohl, ale k procházce po ulici budou stačit. Řekli mi, že na vás čeká v hale hotelu Caledonian určitá osoba. Stačí, když půjdete s našim přítelem. Dovede vás tam.“

„A vy?“

„Přestaňte se tak hloupě vyptávat, pane. Vráťte se domů, jakmile to půjde. Na severu je mi příliš zima.“

Usmál se a odhalil tak četné otvory po vypadaných zubech. Potřásl Janovi pravicí.

„Mnoho štěstí.“

Jan vyšel na ulici za přiděleným průvodcem a držel se za něj v odstupu asi dvaceti metrů. Slunce stihlo vypít ranní mlhu a Jan se v chladném vzduchu cítil skvěle. Když průvodce procházel kolem hotelu Caledonian, pokrčil rameny a spěchal dál. Jan se protáhl kolem otáčecích dveří a spatřil Sáru, jak sedí pod datlovou palmou a čte noviny. Přinejmenším to tak vypadalo, ale ještě než k ní došel, vstala, prošla kolem něj, aniž by mu věnovala letmý pohled a opustila budovu vedlejšími dveřmi. Šel za ní. Čekala na něj za rohem.

„Všechno je připraveno,“ oznámila mu. „Až na lyže. Naloží je na vlak o půl jedenácté.“

„To bude stačit na potřebné nákupy. Máte peníze?“ Přikývla. „Dobrá, pak provedeme následující věc: Během večerní noci jsem si všechno důkladně promyslel. Měl jsem k tomu hromadu času. Byla jste také ve vlaku?“

„Ano, ve druhé třídě. Šlo to.“

„Dobrá. Musíme postupně ve třech obchodech – jediných třech obchodech se sportovními potřebami v Edinburghu – zakoupit lyžařskou výstroj. Rozdělíme si jednotlivé nákupy a budeme platit hotově, aby nezaregistrovali naše kreditní karty. Mě tu znají, ale řeknu, že jsem svou kreditní kartu ztratil ve vlaku a bude to trvat několik hodin, než dostanu novou. Přitom nutně potřebuji několik věcí. Vím, jak to funguje, protože mě před několika lety postihlo totéž. Klidně si vezmou hotové peníze.“

„U jednoho to projde, ale u druhého ne. Mám u sebe kartu ke kontu s vyšší částkou, i když osoba uvedená na kartě neexistuje.“

„Tím lépe! Nakoupíte nejdražší věci jako vysoce výkonné baterie a oba kompas, které budu potřebovat. Mám vám napsat, co musíte koupit?“

„Ne, mám vytrénovanou paměť,“ ujistila ho.

„V pořádku. Zmínila jste se o vlaku. Co udělám potom?“

„Pojedeme v noci do Inverness. V hotelu Kingsmill vás znají, že?“

„Vaše organizace toho o mně ví víc než já sám. Ano, znají mě.“

„To jsme si mysleli. Pro dnešní večer tam máte rezervován jeden pokoj. Do rána zařídíme ostatní.“

„Nemůžete mi v krátkosti sdělit, co podniknete?“

„Sama nevím. Všechno se to seběhlo příliš rychle, a proto musíme improvizovat, taková akce za pět minut dvanáct. Ale zřídili jsme nahoře na Vysočině spolehlivou základnu, kde působí dřívější trestanci, kteří ochotně pomohou každému uprchlíkovi. Znají z vlastní zkušenosti, jak to uvnitř vypadá.“

Vešli do jednoho domu, kde mu Sára chtěla předat peníze. Vypočítal jí potřebné součásti výstroje. Sára přikývla a zopakovala mu bez jediného zaváhání celý seznam.

Když se opět setkali, vlekł nákup v batohu, zatímco lyže a ostatní věci, které obstarala, mířily na nádraží. Tam je měli naložit do jeho kupé. Dostali se na nádraží půl hodiny před odjezdem vlaku. Jan pečlivě prohlídal kupé, jak jen to bez potřebných nástrojů dokázal.

„Nic jsem nenašel,“ poznamenal.

„Pokud víme, jen zřídka vlaky odposlouchávají. Jenom když běží speciální projekt. Ve druhé třídě to vypadá jinak. Tam patří akustický odposlech a počítačová kontrola k obvyklé rutině.“

Sára si svlékla plášť a posadila se k oknu. Když se vlak rozjel, vyhlédla ven a sledovala, jak se město pomalu mění v otevřenou krajinu. Zelené šaty, které na sobě měla, byly ušity z měkké kůže zdobené kožešinou, která ladila s její kožešinovou čapkou. Otočila se a všimla si, že si ji prohlíží.

„Jenom jsem se vám obdivoval,“ řekl. „Vypadáte v těch šatech fantasticky.“

„Obvyčejná kamufláž. Krásná dívka s penězi. Přesto děkuji. I když věřím na úplnou rovnost pohlaví, rozhodně mi oproti mým stejně smýšlejícím družkám nevadí, když obdivují i jiné mé atributy než mozek.“

„Jak by něco takového mohlo vadit?“ Tyhle Sářiny poznámky Jana stále překvapovaly. „Ale teď mi to nevysvětľujte – ne hned. Otevřu bar a naliji vám skleničku něčeho ostrého. Pak objednáme sendviče s trochou masa.“ Cítil, že se začervenal, ale pokusil se to zakrýt. „Telecí maso, ve vlaku ho mají vždy slušné. A předtím trochu uzeného lososa. A k tomu – ano, tady – Glen Morangie, nejlepší sladovou whisky. Už jste ji pila?“

„Nikdy jsem o ní neslyšela.“

„Jaké vy máte štěstí – ve vyhříváném luxusu jedete studenou Vysočinou a ochutnáváte svou první sladovou whisky. Vezmu si totéž.“

Bylo nemožné, aby cestu nevychutnávali – přes veškerá nebezpečí, která s ní souvisela. Nebezpečí leželo v minulosti – a v budoucnosti. Na několik hodin, jež strávili ve vlaku, byl okolní svět zapomenut. Venku slunce jasně ozařovalo bílou krajinu kopců a lesů a ledový příkrov zamrzlého moře. Nad komíny zemědělských usedlostí se neobjevil ani náznak obláčku kouře – dokonce nejdlejší dvory se vytápěly elektrinou – přes to všechno se ovšem scenerie během staletí vůbec nezměnila. Ovce se pásly v chráněných ohradách a stádo srnčí zvěře prchalo před rachotícím vlakem.

„Netušila jsem, že by to mohlo být tak krásné,“ přiznávala Sára. „Ještě nikdy jsem nebyla na severu. Ale připadá mi to trochu sterilní a holé.“

„Ve skutečnosti je tomu naopak. Pokud se sem dostanete v létě, přímo to zde kypí životem.“

„Možná. Mohla bych dostat ještě kapku té fascinující whisky? Už se mi trochu točí hlava.“

„Nechte ji klidně točit. V Inverness se zase rychle vzpamatujete.“

„Určitě. Namiřte si to přímo do hotelu a vyčkejte dalších pokynů. Co uděláme s lyžařskou výbavou?“

„Půlku vezmu s sebou, zbytek svěříme úschovně zavazadel.“

„To zní dobře.“ Sára upila sladové whisky a pokrčila nos. „Pěkná síla. Pořád nevím, jestli si to můžu dovolit. Inverness leží na okraji bezpečnostní zóny, jak víte. Všechny hotelové přihlášky jsou automaticky přenášeny do policejního počítače.“

„To jsem netušil. Ale v Kingsmillu jsem často bydlel, takže když se tam objevím, poplach to nevyvolá.“

„Ne, s vámi je všechno v pořádku. Máte perfektní krytí. Ale já se nesmím objevit na žádném počítači.“

Nepředpokládám, že dnes večer chytím zpáteční vlak. Musím přenocovat ve vašem apartmá – pokud proti tomu nic nemáte?“

„Bude mi potěšením.“

Při těch slovech Jan zároveň ucítil příjemné teplo v oblasti žaludku. Myslel na její ňadra, která krátce spatřil v londýnském automatu. Bezděky se usmál nad takovou myšlenkou – a s překvapením zjistil, že i Sára se usmála.

„Jste strašný,“ kárala ho. „Stejný jako ostatní muži.“ Ale v hlase jí zaznívalo spíše pobavení než hněv.

„Místo abyste rozvažoval nad možnými riziky, která nás čekají, v mozku zaplaveném hormony vám patrně víří myšlenka, že mě svedete.“

„No, nejen to...“

Smáli se společně a Sára ho chytla za ruku. „Muži zřejmě nechápou, že žena může mít stejné potěšení z lásky a sexu jako oni. Asi se nebudu chovat jako slušná dáma, když přiznám, že jste mi od našeho prvního setkání na ponorce nešel z hlavy?“

„Slušná nebo ne – mně se to zdá nádherné.“

„Dobře,“ řekla zcela prozaicky. „Až se v hotelovém pokoji převléknete, vyjděte si na procházku nadýchat se čerstvého vzduchu nebo navštívit nějaký podnik. Přitom projdete kolem mě a sdělíte mi číslo vašeho pokoje, aniž byste zastavil. Po večeri půjdete rovnou na pokoj. Nechci za soumraku příliš dlouho pochodovat po ulicích. Přijdu za vámi ihned, jakmile se dozvím, jak to vypadá s našimi plány. Souhlasíte?“

„Jistě.“

Sára opustila vlak před ním a okamžitě se vmísila do davu. Jan mávl na nosiče a přikázal mu, aby odnesl lyže a část výstroje do úschovny. Do hotelu, který byl nedaleko, došel s poloprázdným batohem na zádech pěšky. V tuto roční dobu bylo na Vysočině vidět mnohem více batohů než kufrů. Proto se nemusel obávat něčí zvědavosti, když vešel do hotelu.

„Buďte vítán, inženýre Kuloziku. Je nám vždy velkým potěšením, když vás smíme uvítat. Bohužel, pokoje jsou téměř všechny obsazené, proto vám nemůžeme přidělit vaše staré apartmá. Ale máme zde krásný pokoj ve třetím patře, pokud vám to nevadí.“

„To je v pořádku,“ přikývl Jan a převzal klíče. „Necháte mi zanést batoh na pokoj? Rád bych se trochu prošel po okolí, ještě než zavřou obchody.“

„Jak si přejete.“

Vše proběhlo podle plánu. Sára jen krátce přikývla, když zaslechla číslo pokoje, a pak šla klidně dál, aniž by se na chvíli zastavila. Jan se navečeřel v grilrestaurantu a už v sedm hodin se vrátil do hotelu. Na policice s knihami našel román Johna Buchana, který ve zdejším kraji patřil téměř k povinné četbě. Ještě si nalil whisky ředěnou vodou a dal se do čtení. Poslední noc bez spánku si žádala svou daň, aniž by si toho všiml. Když se znovu probudil, rychle vstal. Kdosi lehce klepal na dveře. Sára vklouzla dovnitř.

„Všechno je připraveno,“ sdělovala mu. „Ráno odjždíte osobním vlakem na místo, kterému říkají Forsinard.“ Krátce se podívala na papír, jež držela v ruce. „Leží poblíž Achentoulského lesa. Znáte to tam?“

„Slyšel jsem o něm. A mám i potřebné mapy.“

„Skvělé. Opustíte vlak společně s ostatními lyžaři. Poohlédněte se po místní spojce, urostlém chlapíkovi s černou páskou na oku. Půjdete s ním, řekne vám všechno potřebné.“

„A co budete podnikat vy?“

„Nastoupím zítra v sedm do vlaku na jih. Nesmím zde zůstat.“

„Ale ne!“

Usmála se, s vřelostí, jakou u ní zatím nikdy nespatriil. „Zhasni a roztáhni závěsy. Máme nádherný

úplněk.“

Poslechl a před nimi se rozkládala bílá krajina ozářená matným světlem. Stíny, temnota a sníh. Jan se otočil. Měsíční světlo se dotýkalo Sářiny postavy. Pevná kulatá ňadra, ploché břicho, sváděv klenuté boky a dlouhé nohy. Sára rozevřela náruč a přitiskla ho k sobě.

XII.

„Takhle se nevyspíme,“ poznamenal a prstem přešel po obrysech jejích nádherných ňader, která překrásně osvětlovaly oknem pronikající měsíční paprsky.

„Nepotřebuji příliš spánku. A ty máš dost času, až odejdu. Vlak ti odjíždí až v poledne. Už jsem ti poděkovala za pomoc při záchraně Uriho?“

„Slovy ne – ale jsou i jiné cesty. Kdo je ten Uri, že je pro vás tak důležitý?“

„Vlastně není důležitý – sám o sobě. Jde spíše o události, které se stanou, když tajná policie pozná, koho chytla. Pricestoval jako italský námořník se skvělou krycí legendou. Ale někdo nakonec pozná, že je falešná. Pak začnou vážné výsledky a policejní úředníci brzy zjistí, že je Izraelec.“

„To by bylo zlé?“

„Úplná katastrofa! Politika naší země je navenek založena na úplném zamezení kontaktů. Veškeré vztahy jsou zakázány, kromě těch na oficiální úrovni. U nás ve výzvědné službě jsou ovšem síly, které mají jiný názor. Musíme vědět, co se v okolním světě děje, abychom mohli chránit naši zem. A když jsme zjistili, jak zde takový život vypadá, bylo těžké zůstat neutrální. Přes všechny příkazy, abychom se do ničeho nemíchali, přes všechny logické předpoklady, že každá mezinárodní aféra může naší vlasti škodit – přesto jsme se do toho zapletli. Nelze jen klidně přihlížet a nic nedělat.“

„Já jsem celý život stál opodál a nic nepodnikl.“

„Nic jsi nevěděl,“ konejšila ho Sára a položila mu prst na rty, aby ho umlčela. Její žhavé tělo se mu otevřelo. „A teď už také něco dělej!“

„Máš pravdu!“ zašeptal a jemně ji k sobě přitáhl. Utišil Sářin smích polibkem a pomalu vklouzl do jejího klína.

Když se později oblékla a odcházela, byl Jan vzhůru, ale nikdo z nich nenacházel ta pravá slova. Jan předpokládal, že nedokáže usnout, ale příroda se opět přihlásila o svá práva. Byl jasný den, když se znovu probudil a ucítil kousavý hlad. Snídaně dělala čest skotské Vysočině a uzený herink chutnal skvěle. Při oblékání se cítil natolik skvěle, že si dokonce hvízdal. Zatím byla cesta do Skotska spíše dovolenou než spěšným pokusem zachránit život jednoho muže, a možná celý stát. To všechno byla jen pouhá slova – skutečnost mu ještě nedocházela.

Další cesta v rachotícím vlaku nebyla vhodná na analýzu a hlubší rozbor. Spolu s ním ve vlaku cestovalo i pár domorodců, ale většinu cestujících tvořili lidé, kteří si vyrazili užít dovolené na lyžích.

Zaplnili vozy pestrým oděvem a hlasitým smíchem. Otevřené láhve kolovaly k častému připitku. V takovém prostředí nemohl přemýšlet. Na každé zastávce vystupovalo i nastupovalo mnoho lidí, proto nikdo nemohl později přezkoušet, kde opustil vlak.

V brzkém odpolední se zatáhla obloha těžkými mraky a začalo sněžit. To trochu ztlumilo jeho euforii, a když si ve Forsinardu vyzvedl zavazadla spolu s lyžemi, ostrý vítr z něj vyhnal zbytek dobré nálady.

Nebezpečná akce mohla začít.

Janův kontakt se nadal přehlédnout. Tmavá skvrna uprostřed pestrých anoraků a kalhot. Jan shodil batoh na zem a zaklekl, aby pořádně upravil stahovací tkanice. Když vstal, namířil si to přímo k nádražní budově pěkně za urostlou postavou jednookého muže. Pak dolů ulicí a nakonec vyšlapanou pěšinou mezi stromy. Muž ho čekal na mýtině, na níž nebylo z ulice vidět.

„Jak vám mám říkat?“ zeptal se, když Jan dorazil.

„Bill.“

„Takže, Bille, já jsem Brackley. To není kódové jméno. Je mi jedno, kdo ho zná. Už jsem si své odseděl a nechal tam oko.“ A ukázal na černou pásku. Jan si všiml zarudlé jizvy, která se táhla po tváři a mizela pod černou látkou. Pak opět pokračovala po čele až k vlněné čepici. „Celá léta se pokoušeli zlomit starého Brackleye, ale zatím se jim to nepodařilo. Je vám zima?“

„Ani ne.“

„Výborně. Ale je to stejně jedno, pokud byste se klepal zimou. Než rolba přijede, bude už tma. Co víte o pracovních táborech?“

„Málo nebo vůbec nic. Až na skutečnost, že existují.“

Brackley potáhl nosem a krátce přikývl. Pak vytáhl z kapsy kus lisovaného tabáku a trochu z něj ukousl.

„Tak to chtějí ti seshora,“ poznamenal nezřetelně s ohledem na sousto, které právě žvýkal. „Když někoho chytanou, pošlou ho sem, například na deset let kácet stromy. To je dobré pro zdraví, dokud se neseznámíte s dozorcí – ti pak většinou jednají takhle.“ Znovu ukázal palcem na oční pásku. „Nebo ještě hůř. Jsou i mrtví, jim je všechno jedno. Když vás nakonec pustí, zjistíte, že musíte na Vysočině zůstat pracovat ještě jednou tak dlouho. Ne, radovánky jihu jsou daleko, tak jak tomu bylo vždy. A přitom zde téměř není práce. Jen pást ovce. Nechápejte mě zle, ale vy tam na jihu, pane, máte rádi kus masa na talíři, že? A my chudáci tu mrzneme, abychom vám ho dopřáli. Po deseti letech kácení a deseti letech pasení stád má jen velmi málo lidí chuť vrátit se na jih. A pokud to někdo udělá, postarají se, aby tam zůstal. Je to dobrý systém a skvěle funguje.“ Vyplivl velkou hnědou kouli do bílého sněhu.

„Jak je to s útekem?“ vyptával se Jan a podupával nohama, protože začínal cítit chlad.
„Dostat se ven není problém. Dvojitý plot z ostnatého drátu. Ale co potom? Všude kolem samá divočina a několik dobře střežených cest. Vlaky také kontrolují. Dostat se za dráty není problém, ale zůstat venku, to způsobuje bolení hlavy. A tak se do toho zamíchají Brackley a jeho přátelé. Všichni jsme si odkroutili své. Teď jsme venku, ale nesmíme opustit Vysočinu. Dokud jsme zde, chováme se slušně, ale když se někdo dostane za dráty a dorazí k nám, strážcům dojde humor. Pašujeme lidi pryč. Na jih. Jako podzemní dráha. A předáváme je vašim lidem. A teď si přejí osvobodit zcela určitého chlapa, a to přímo ze samotky! To rozhodně není maličkost.“

„Podrobnosti neznám.“

„Já ano. To je poprvé, kdy nám dali kanóny. To může znamenat, že se odsud nikdo nedostane několik let. Jakmile toho chlapa vytáhneme ven, pěkně se stáhneme a dlouho budeme držet hlavy hezky při zemi. V opačném případě by nás snadno chytli. Zřejmě je důležitý.“

„To je.“

„Taky mi to řekli. Podíváme se mapu, než padne soumrak. My jsme teď tady.“ A ukázal tlustým zahnědlým prstem na jedno místo. „Až se setmí, pojedem tudy – až sem. Na mapě to není vyznačeno. To je hranice dosahu radaru. Pak půjdeme pěšky. Tak nás nedokážou odlišit od srnčího nebo jeleního stáda. A je jim to jedno. Začnou slídit, až když někdo uprchne. A zatím nikdo nebyl tak hloupý, aby se chtěl dostat dovnitř. Vezmeme si sněžnice. Chcete si vzít vaše komické běžky?“

„Ano. Na nich mi to půjde nejlépe.“

„Dobrá. Chlapa poveze na saních, abychom se nezdržovali. Rychle k rolbě, zpátky do městečka, vůz šoupneme do moře a jde se domů. A nikdo nic neví.“

„Nezapomněl jste na něco?“

„Nikdy!“ Muž ho přátelsky plácl po zádech, až Jan málem ztratil rovnováhu. „Právě zde se často kříží cesty, které lyžaři využívají. I kdyby nesněžilo, nedokážou vaše stopy sledovat – vždyť odsud vedou do všech stran. Budete se s vašim přítelem držet západního směru a tak získáte nejméně osm až deset hodin náskoku. A zřejmě se ani na vás nepověsí. Něco takového by je nenapadlo. Spíše se zaměří na bližší okolí a vlaky, nebo na ty, co zamíří na sever či na jih. Vy půjdete po nové trase, která byla velmi pečlivě vybrána. Určitě projdete. Musíte si ovšem dávat pozor na mobilní hlídky v okolí jezera Naver.“

„Budeme mít oči otevřené.“

„To bude nejlepší.“ Brackley pohlédl přimhouřeným okem na tmavnoucí oblohu, pak se chopil druhého batohu a druhého páru lyží. „Půjdeme.“

Jan mezitím stihl promrznout na kost. Vyčkávali delší chvíli mezi několika borovicemi rostoucími u okraje cesty. Večer zvolna přecházel v noc. Neviditelné sněhové vločky mu tály na obličeji. Pohyboval se trochu neohrabaně, když ho Brackley vytáhl z úkrytu při pohledu na dva světlomety, které se pomalu blížily. Tmavý vůz zabrzdil a dveře na boku se rozlétly. Pomocné ruce je vtáhly do nitra vozidla.

„Chlapci, tohle je Bill,“ představoval ho Brackley. Neviditelní pomocníci zamumlali cosi na pozdrav.

Loket trefil Jana bolestně do boku na znamení, že má poslouchat. „Tohle je nákladní rolba. Vypůjčená od lesáků. Nesmíme to dělat často, protože by se našťvali a převrátili celé okolí vzhůru nohama. Na jaře se našťvou znovu, až tu věcičku najdou v moři. Tentokrát to nejde jinak. Není čas.“

Uvnitř korby někdo zapojil silná elektrická kamínka. Jan se trochu zahřál. Brackley rozsvítil lampičku a svítil Janovi, který si zul boty a třel si zmrzlé nohy. Pak si navlékl dlouhé ponožky a obul speciální boty. Ještě se zabýval tkaničkami, když rolba zastavila.

Muži podle všeho dobře věděli, co mají dělat, protože nikdo nevykřikoval pokyny. Společně seskočili z vozu. Na sněhu, který jim sahal po kolena, si rychle navlékli okrouhlé sněžnice podobné medvědí tlapám. První dvojice už byla na cestě. Táhl za sebou sáně. Na nich svítila bílá písmena.

Zřejmě i tyto záchranářské sáně ukradli. Jan si připevnil běžky a rychle následoval muže mezi stromy. V duchu se divil, jak se dokáží orientovat ve sněhové temnotě.

„Stát!“ zavelel Brackley a zastavil sám tak prudce, že do něj Jan málem narazil. „Vzali jsme vás až sem a dál už nepůjdete. Vezměte si tohle a čekejte na nás.“ Vtiskl Janovi do ruky vysílačku. „Pokud někdo půjde kolem a všimne si přestřiženého drátu, ať vás neobjeví. Zmizte mezi stromy. Pak stisknete tohle tlačítko a dáte nám vědět, abychom se vrátili jinou cestou. Potom se stáhneme hlouběji do lesa. My vás později vyhledáme za pomoci vysílačky.“

Několikrát to hlasitě cvaklo a plot z ostnatého drátu byl proražen. Pak opět zavládlo ticho. Jan osaměl. Přestalo sněžit, přesto všude panovala tma, protože měsíc byl zakryt hustým příkrovem mraků. Kůly a ostnatý drát zmizely v temnotě. Jejich existenci prozrazoval jen vymýcený průsek v lese. Jan se stáhl pod ochranu stromů, kde pomalu přecházel sem a tam, aby se zahřál. Přitom neustále sledoval svítící číslice na hodinkách. Půl hodiny, a stále nic. Lámal si hlavu, jak daleko asi musí jít a jak dlouho jim to může trvat.

Uplynula celá hodina a on měl nervy napjaté až do krajnosti. Jednou sebou zděšeně trhl, když se mezi stromy náhle objevily tmavé postavy a stále se blížily. Naštěstí jen vysoká. Zvířata se vyděsila mnohem víc, poté co ho zavětřila. Po devadesáti minutách se objevily u plotu další tmavé postavy. Jan téměř stiskl tlačítko na vysílačce, když si všiml sáněk.

„Šlo to skvěle,“ pochvaloval si Brackley a lapal po dechu. Muži se pohybovali poklusem. „Ani jsme pistole nepotřebovali, šlo to jen s nožem. Odstranili jsme půl tuctu těch sviní. Vašeho přítele máme. Je

ovšem trochu mimo sebe. Tady, chopte se lana a táhněte sáně, chlapci jsou na konci svých sil.“ Jan sebral lano, přetáhl si ho přes rameno a připevnil si ho k opasku. Pak se plnou vahou opřel do tahu. Sáně se lehce pohybovaly na sanicích, Jan nasadil rychlý, stejnoměrný běh, při němž ostatní, kteří se pohybovali na sněžnicích, nechával snadno za sebou. Musel zpomalit, aby zůstal v závěsu za Brackleyem, vedoucím skupinu. Za několik minut se dostali k rolbě a rychle zasunuli sánky do nákladního prostoru. Motor naskočil s tlumeným brucením a vozidlo se dalo do pohybu, jakmile poslední muž vlezl do kabiny. „Máme k dobru nejméně půl hodiny, možná i hodinu,“ pochvaloval si Brackley a napil se z polní láhve, než ji podal dále. „Všechny stráže u stanů jsou mrtvé – až to zjistí, spustí se kolotoč.“ „Ty lidičky budou mít jiné starosti,“ poznamenal jeden z mužů. Ostatní souhlasně přikyvovali. „Zapálili jsme několik táborových baráků. To na chvíli odvrátí pozornost strážců jiným směrem.“ „Může mě někdo, proboha, odvázat?“ dožadoval se muž na sánkách. Zablesklo se světlo kapesní lampičky a Jan osvobodil Uriho z bezpečnostních pásů záchranných sáněk. Uri byl mladý, sotva třicetiletý muž, s černými vlasy a zapadlými tmavými očima. „Může mi někdo prozradit, co bude dál?“ vyptával se. „Půjdete se mnou,“ oznámil mu Jan. „Umíte lyžovat?“ „Na sněhu ne – ale jezdil jsem na vodních lyžích.“ „Skvělé. Nebudeme se zabývat sjezdem, ale poběžíme na běžkách. Mám všechno, co potřebujeme, s sebou.“ „Zní to legračně,“ pousmál se Uri a protáhl se. Kromě řídké šedivé uniformy na sobě nic neměl. „Když mi někdo pomůže, můžu se posadit na lavici.“ „Proč?“ zeptal se Jan a náhle jím projel závan obav. „Ti chlapi v táboře,“ vysvětloval Uri a ztěžka se svalil na sedátko. „Mysleli si, že jsem příliš málomluvný, i když už si sehnali italského tlumočníka. Proto mě povzbuzovali, aby věc urychlili.“ Vytáhl nohu z deky, která ji halila. Noha byla černá od zaschlé krve. Jan se sklonil blíž a ve světle lampičky spatřil, že Urimu vytrhali nehty z prstů. Jak se měl na tak strašlivě zřízených nohách vůbec udržet – nemluvě o jízdě na lyžích? „Nevím, jestli to pomůže,“ povzdechl si Brackley, „ale lidé, kteří jsou za to odpovědní, jsou mrtví.“ „Nohy to nevylepší, ale dodá mi to potřebné povzbuzení. Díky.“ „O nohy se postaráme. Počítali jsem, že může dojít i k něčemu takovému.“ Brackley vytáhl z kapsy plochou kovovou krabičku a otevřel ji. Vyndal z ní injekční stříkačku na jedno použití a odtrhl ochranný obal. „Lidé, kteří mi ji dali, říkali, že to stačí k odstranění bolesti až na šest hodin. A žádné vedlejší účinky, jenom je to trochu návykové.“ Přiložil injekci k Uriho paži, tenká jehla pronikla látkou a tlaková kapsle dopravila medikament do pacientova těla. „Máme jich ještě deset,“ poznamenal a podal krabičku Urimu. „S tímhle se dostanete na kraj světa.“ „Předejte mě díky tomu, kdo měl tenhle výtečný nápad,“ děkoval Uri. „Bolest už z prstů trochu ustoupila.“ Jan mu pomáhal, aby se v kymácejícím vozidle převlékl. Rolba se trochu zklidnila, když se dostali na cestu, a mohla zařadit vyšší rychlost. Skupince odvážlivců zbývalo jen několik minut a už se chystali seskákat do hlubokého sněhu. „Před námi je stanoviště hlídky,“ oznamoval Brackley. „Musíme se proplížit kolem.“ „Nevěděl jsem, jaké máte číslo bot, proto jsem vzal s sebou tři páry různé velikosti,“ vysvětloval Jan. „Vyzkouším je. Nohy si obvážu, aby obvazy vsáklý krev. Hmm, tyhle jsou mi nejlépe.“ „Netlačí vás?“ „Jsou výborné.“ Oblečený a zahřátý Uri se rozhlédl kolem sebe na kruh přihlížejících zachránců, které ve tmě sotva rozeznával. „Nevím, jak vám poděkovat...“ „Nemusíte děkovat. Potěšení bylo na naší straně,“ odmítal díky Brackley. Rolba náhle zpomalila a zastavila. Dva muži mlčky vystoupili a jízda pokračovala dále. „Vy dva jste poslední. Pak si sednu k řízení a postarám se, aby pásák zmizel. Bille, vysadím vás na místě, které jsem vám ukázal na mapě. Pak už budete odkázáni jen na sebe.“ „Nemějte obavy,“ řekl Jan. Sklonil se k batohům a začal přendávat některé věci, aby váha břemene, jež Uri ponese na zádech, byla podstatně menší než jeho. „Unesu i více,“ nabízel se Uri. „Pěšky asi ano, ale budu spokojený, když se udržíte na lyžích. Mně zvýšená váha nevadí.“ Když naposledy zastavili, byla rolba prázdná. Brackley seskočil z kabiny, otevřel zadní dvířka a nechal je vystoupit na zledovatělou cestu. „Musíte jít támhle,“ ukázal jim potřebný směr. „Zmizte ze silnice co nejdříve a nezastavujte, dokud se nedostanete mezi stromy. Mnoho štěstí.“ Ještě než Jan dokázal odpovědět, byl pryč. Rolba mizela v dálí s tichým hučením a od pásů jí odletovaly kousky ledu. Pak osaměli. Oba se se zvýšeným úsilím brodili hlubokým sněhem až k okraji lesa. Tam Uri rozsvítil baterku a Jan zaklekl, aby uprchlíkovi pomohl s lyžařským vázáním. Pak si sám nasadil běžky a připravil se na cestu. „Řemínky holí nechte sklouznout okolo zápěstí. Pak vám bezpečně zůstanou viset na rukách. Teď zvedněte ruku do pravého úhlu a sevřete ji. Takhle hůl nemůžete ztratit. A takhle se musíte pohybovat, skluzem. Pravou nohu nechte klouzat kupředu a opřete se o levou hůlku. Pak přemístíte váhu, pohnete druhou lyží a odstrčíte se pravou hůlkou. Tak je to správné. A zopakujte to!“

„Není to... lehké.“

„Až najdete správný rytmus, bude to mnohem lehčí. Dávejte pozor. Raz...a dva. Ted' vy. Sledujte stopu. Budu se držet hned za vámi.“

Uri se probojovával vpřed a nabral i trochu rychlost, když cesta prudce zatočila a oba lyžaři se ocitli před pásem měkkého prašanu pokrývajících les. Jan raději převzal vedení a prorážel panenským sněhem stopu. Za černými siluetami stromů slabě prosvítala obloha. Na malé mýtině Jan zastavil a podíval se vzhůru na měsíc, který na ně shlížel skrze mraky. Daleko vpředu se tyčil tmavý obrys vysoké hory.

„Ben Giam Beg.“ ukazoval Jan. „Obědme ho.“

„Díky Bohu! Už jsem si myslel, že se přes něj posápeme.“ Uri ztěžka dýchal a koupal se v potu.

„To nemusíme. Na druhé straně narazíme na zamrzlá jezera a říčky. Musíme postupovat opatrně a rychleji.“

„Jak daleko půjdeme?“

„Asi osmdesát kilometrů vzdušnou čarou. Ale rozhodně to nebude přímka.“

„Asi to nedokážu,“ vydechl Uri a zíral stísněně na zamrzlou divočinu. „Víte, že já... řekli vám...?“

„Sára mi všechno pověděla, Uri.“

„Dobře. Mám zbraň. Pokud to nedokážu, musíte mě zabít a pokračovat v cestě. Chápete?“

Jan zaváhal – a pak přikývl.

XIII.

Pokračovali v cestě. Museli odpočívat častěji, než bylo Janovi milé, protože Uri nedokázal udržet stejnoměrné tempo. Ale učil se rychle a občas zvýšil rychlost, aniž by se příliš namáhal. Na ochranný příkrov tmy se mohli spoléhat ještě čtyři hodiny. Když zase zastavili na úpatí kopce, přezkoušel Jan buzolou kurs a pokusil se nastavit směr na nějaký výrazný orientační bod.

„Potřebuji další... dávku,“ oznámil Uri.

„Pak se zastavíme na deset minut. Najíme se a napijeme.“

„Proklatě... dobrý nápad.“

Jan vybalil dvě tabulky sušeného ovoce. Chvilí žvýkali a splachovali jednotlivá sousta vodou z polní láhve.

„Lepší než to žrádlo uvnitř,“ přemítal Uri, když hladově spolykal přidělenou porci. „Byl jsem tam tři dny, k jídlu mi toho dali jen velmi málo a k pití ještě méně. Pěkně dlouhá cesta do starého dobrého Izraele. Netušil jsem, že je na světě tolik sněhu. Co bude, až skončíme náš malý prázdninový výlet?“

„Míříme do hotelu Altnacealgach. Postavili ho pěkně uprostřed divočiny pro lovecké výpravy. Možná si vás vyzvednou tam, možná vás povezu ještě dál. Zaparkují tam i moje auto. Chvilku se budete schovávat v lese, než obhlédnu situaci.“

„Už se těším na ten váš hotel. Pojdme dál, než se složím a nehnu se už ani na krok.“

I Jan byl poměrně vyčerpaný, když nastalo ráno. Raději si ani nepředstavoval, jak se musí cítit Uri. Přesto postupovali dál, aby se dostali co nejdál od tábora. Během noci sněžilo, sice slabě, ale stačilo to, aby sníh zakryl stopy. Pokud policie hledá stopy. Bylo možné, že se tak daleko ještě nedostali. Nebezpečí zesílilo za ranního světla, pak se musí dobře schovat.

„Je nejvyšší čas zastavit,“ křikl Jan přes rameno. „Ubytujeme se támhle pod stromy!“

„Nejkrásnější slova, jaká jsem kdy slyšel.“

Jan udupal ve sněhu dolík a roztáhl spací pytle. „Zalezte si dovnitř!“ přikazoval. „Ale nejdříve si zujte boty. Postarám se o ně. A zařídím i něco teplého do žaludku.“ Při zouvání Jan musel pomáhat. Ponožky i obvazy byly nasáklé krví. „Je jen dobře, že nic necítím,“ přiznával Uri a vklouzl do spacího pytle. Jan ještě navršil kolem něj sněhovou bariéru, aby nebyl vidět.

„Spací pytle vyrobili z inzulinu, materiálu, který speciálně vyvinuli pro kosmické skafandry. Ve tkanině je izolační vrstva plynu, jenž je stejně málo vodivý jako vakuum. Zjistíte, že je musíte nechat nahoře otevřené, abyste se neuvařili ve vlastní šťávě.“

„Na to se už těším.“

Světla valem přibývalo. Jan si pospíšil se snídání. Elektřina z vysoce výkonné baterie roztopila během okamžiku sníh v hrnci, do kterého Jan zároveň vsypal sušenou polévku. Druhá porce se ohřála dřív, než ta první stihla vychladnout. Později Jan doplnil vodou z roztáleného sněhu zásoby v polních láhvích a nakonec všechno sbalil. Mezitím nastal bílý den. Poblíž zahučely letecké motory. Pátrání už asi začalo. Jan rovněž vklouzl do spacího pytle a naházel na něj sníh. Uri již začal trochu chrápat. Výborný nápad. Nastavil budík v náramkových hodinkách a přetáhl přes obličej kapuci. Nejdřív si myslel, že neusne s ohledem na obavy z pronásledovatelů, kteří se už všude museli přímo rojit, ale pak ho přemohl spánek. Vzbudil se, až když mu do ucha zaječel signál z hodinek.

Během druhé noci se dostali o slušný kus dál, ale přesto to bylo méně než v noci předchozí. Uri ztrácel krev, příliš mnoho krve, a přes injekce tlumící bolest měl stále větší potíže. Necelou hodinu před rozbřeskem přešli přes zamrzlé jezero a dostali se do lesa chráněného převalou skalní stěnou. Jan se rozhodl zastavit. Místo bylo ideální a nemělo smysl dále týrat Uriho pro několik kilometrů.

„Nejsem příliš rychlý, co?“ nadhodil ustaraně Uri a uskl kouřícího čaje.

„Stává se z vás dobrý běžkař. Brzy vyhrajujete nějakou medaili.“

„Vy víte, jak to myslím. Nevěřím, že to dokážu.“

„Když se pořádně vyspíte, budete se cítit mnohem lépe.“ V pozdním odpoledni probudil Jana z hlubokého

spánku nějaký hluk. Uri na něj šeptem volal: „Slyšíte to? Nějaké zvuky. Co to asi je?“

Jan zvedl hlavu a chvíli naslouchal. Od jezera přicházelo tlumené bručení motoru.

„Sněžný skútr,“ vyhlásil nakonec. „A asi má namířeno sem k nám, pěkně podél jezera. Držte hlavu dole, nespatří nás. Stopy zapadaly sněhem, těžko by je sledoval.“

„Policie?“

„Předpokládám. Nevím, kdo by se kromě nich v zimě projížděl v pustině na motorových sáních. Zůstaňte zticha a nic se nám nestane.“

„Ne. Až přijede blíž, měli bychom se zvednout a mávat, aby si nás všiml.“

„Co? To nemyslíte vážně...“

„Ale ano. Pěšky lesy nepřejdou. To oba dobře víme. Ale se skútrek by to šlo. Nechte ho přijet co nejbliž, než se mu ukážeme.“

„To je nesmysl.“

„Jistě. Celý ten zmatek je šílenost. Už se blíží.“

Brumlání motoru zesílilo, když motorové sáně projížděly kolem vyvýšeniny na břehu jezera. Světle červená kapotáž se odrážela od bílého pozadí a rychle se točící pásy odhrabávaly sněh. Řidič s očima krytými ochrannými brýlemi hleděl upřeně vpřed. Jel podél břehu, a tak musel projet kolem nich ve vzdálenosti necelých deseti metrů. V úkrytu pod skalním převisem by je však sotva objevil.

„Ted!“ křikl Uri a Jan vstal a zamával rukama.

Řidič si ho hned všiml, ubral plyn a zatočil směrem k nim. Spustil jednu ruku dolů, uchopil mikrofon vysílačky a zvedl ho k ústům, když ho výstřel z Uriho zbraně zasáhl do prsou. Uri střílel z raketové pistole – tichý projektíl s vlastním pohonem hladce prolétl řidičovým tělem. Muž se zřítíl s rozpaženými rukama ze sedadla. Skútr se převrhl na stranu, přičemž pásy s ním ještě chvíli smýkaly, než bezpečnostní pojistka vyhodila spojku.

Jan sice reagoval rychle, ale Uri byl mnohem rychlejší. Bleskově se vysvobodil ze spacáku, a jak spěchal k zasaženému řidiči, zanechával ve sněhu krvavou stopu.

Spěch byl zbytečný. „Na místě mrtvý,“ ujistil se Uri, rozeplnul důstojnickou kombinézu a svlékl ho.

„Podívejte se na tu díru, hladký průstřel.“

Uri neváhal a rychle se navlékl do policistovy uniformy. Jan mezitím došel k motorovým saním a narovnal je.

„Vysílačka není zapnutá. Nestihl hlášení odeslat.“

„To je nejlepší zpráva od mého Bar Mizwa. Je těžké ty sáně nastartovat?“

Jan jen zavrtěl hlavou. „Baterie jsou nabitě na maximum, vystačí nejméně na dvě stě kilometrů. Za pomoci pravého držadla řadíte a přidáváte šťávu. Řídit motorové sáně je legrace. Přední lyže vede směr a při zatáčení přenášíte váhu do stran. Už jste někdy jel na motorce?“

„Často.“

„Pak nebudete mít problémy. Jen – kam s tím chcete?“

„Už jsem si nad tím lámal hlavu.“ Uri, kompletně navlečený v policejní uniformě a vysokých botách, došel zpátky k batohům a vytáhl z nich podrobnou mapu. „Ukážete mi, kde jsme?“

„Přesně zde.“ Jan si pomáhal ukazováčkem. „Na břehu Loch Shin.“

„Durness – tohle městečko na severním pobřeží. Je více podobných míst ve Skotsku se stejným názvem?“

„Pokud vím, ne.“

„Výborně. Dostali jsme seznam měst, kde jsou určité možnosti kontaktu, pokud by nastaly problémy. V Durnessu je jedno takové místo. Dá se ta cesta zvládnout?“

„Ano, pokud nenarazíte na problémy. Pojedete podél řeky. To vám poskytne potřebnou vzdálenost od obou silnic ze severu na jih. Používejte kompas a dodržujte tenhle kurs, dokud nedorazíte na pobřeží. Pak zatočíte zpátky do vnitrozemí a schováte se, dokud se nesetmí. Oblečte si vlastní šaty a pokuste se zajet se saněmi až do moře, tam se zbavte i uniformy. A pak – už budete odkázán jen na vlastní síly.“

„Žádný problém. Ale co bude s vámi?“

„Já půjdu dál. Uspořádám si pěkný výlet na březích skotskou divočinou a budu se bavit. Nedělejte si se mnou starosti.“

„Ani jsem nepředpokládal, že je to nutné. Ale co s naším mrtvým přítelem?“

Jan si zamyšleně změřil zkrvavenou mrtvolu, která stále ležela na sněhu s rozpaženými rukama. „Postarám se o něj sám. Zatáhnu ho do lesa, kde ho najdou lišky a další havěť. Na jaře z něj zbydou jenom kosti.“

To není příliš krásná představa...“

„Ani jeho úkol nebyl příliš krásný. Budu vám vděčný, když to vyřídíte za mě. Pak můžu klidně odjet.“ Uri natáhl ruku skrytou v kožené rukavici a Jan se jí okamžitě chopil. „Za svou svobodu vděčím vám a vašim lidem. Zvítězíme, jenom chvíli vyčkejte.“

„Možná. Shalom“

„Ještě jednou díky. Ale Shalom až později. Nejdřív vyřídíme ty psy!“ Uri pootočil přívodem energie a rozjel se kupředu, nejdříve pomalu a pak stále rychleji. Ještě jednou zamával a pak už zajel za ohyb a hluk, který vydával elektromotor, slábl.

„Mnoho štěstí,“ prohodil Jan a zamířil k tábořišti. Nejdříve mrtvola. Táhl ho po zádech sněhovými závějemí. Ruce zabitého trčely nad hlavou a tělo za sebou zanechávalo krvavou stopu. Mrchožrouti se seběhnou k hostině, ještě než všechno sbalí. Zaházeli krvavé stopy sněhem a věnoval se úklidu. Druhý

spací pytel a všechnu nadbytečnou výstroj uschoval do jednoho batohu a to, co bude sám potřebovat, do druhého. Nemělo smysl se tu zdržovat. Bylo by to velmi nebezpečné, až objeví místo přepadení. Když pojede celou noc, může být za ranního rozbřesku o pěkný kus cesty dál. Hodil si svůj batoh na záda, druhý spolu s Uriho lyžemi uchopil do ruky a vyrazil. Cítil se příjemně, když postupoval vpřed bez zbytečného zdržování a lyže polykaly kilometry. Skryl lyže i batoh do hustého křoví a jel dál. Jednou zaslechl v dálce vrčet motorové sáně, proto zastavil, než nebezpečí pominulo. Při východu slunce nad ním přeletělo letadlo, ale skrze hustou korunu stromu ho neviděl.

Pochodoval ještě dobré dvě hodiny, než si našel další tábořiště. V noci padal hustý sníh a Jan několikrát vstával a odstraňoval kupící se sníh, aby mohl volně dýchat. Ráno zlatavé slunce zářilo na čerstvě napadaný prašan a Jan se přistihl, že si spokojeně píská, když sbíral sníh na ranní čaj. Vše skončilo a je v bezpečí. Doufal, že Uri prošel. V bezpečí, nebo mrtvý – Jan věděl, že by se Izraelec nedal podruhé chytit živý.

Když přešel přes Benmorské jezero, nastávalo pozdní odpoledne. Jakmile v dálce vpředu slyšel projíždět auto po dálnici 837, zastavil a vyhledal úkryt mezi stromy. Hotel nemůže být daleko. Ale co dál? Strávit ještě jednu noc na sněhu by mu příliš nevadilo a do hotelu by dorazil zrána. Ale je to moudré? Pokud by byl v podezření, bylo by lepší cestu co nejvíce zkrátit – a zmenšit tak pravděpodobnost, že si vyjel nahoru k táboru Slethill a pak se rychle vracel.

Časný návrat je nejlepší řešení. Dobrý steak k večeři a k tomu kapka vína u krbu, to byla velmi lákavá představa.

Jan nasadil rychlé tempo po svahu za hotelem a ostře zabrzdil hranami lyží na hotelovém dvoře. Sundal si lyže a zapíchl je do sněhu vedle hlavního vchodu. Nakonec sklepal sníh z bot a vešel dvojími dveřmi do hotelu. Po dnech v divočině mu bylo v hale horko a připadalo mu, že vzduch trochu zapáchá.

Když se hlásil u recepcy, vyšel z kanceláře feditele hotelu nějaký muž a obrátil se k němu.

„Ahoj, Jane,“ zdravil ho Thurgood–Smythe, „měl jsi příjemnou cestu?“

XIV.

Jan se zastavil a oči se mu rozšířily údivem nad švagrovou přítomností. „Smitty! Pro všechno na světě, co tu děláš?“ Teprve později mu došlo, že tato přirozená reakce byla správná. Thurgood–Smythe ho pozorně sledoval.

„Přivádí mě sem mnoho nejrůznějších důvodů,“ odpověděl policejní úředník. „Vypadáš odpočinutě a energie z tebe přímo sálá. Co takhle dát si skleničku něčeho ostrého, abys doplnil jedy v těle?“

„Vynikající nápad, ale ne v baru. Vzduch v hotelu je trochu těžký. Můžeme se stejně dobře napít u mě v pokoji – otevřu okno a ty se mezitím posadiš k topení.“

„Dohodnuto. Mám tvé klíče, ušetři si námahu. Jdeme nahoru.“

Ve výtahu s nimi jeli další lidé, proto mlčeli. Jan se upřeně díval vpřed a pokoušel se srovnat myšlenky. Co Thurgood–Smythe tušil? Švagrova přítomnost určitě nebyla náhodná. Ani se to nepokoušel předstírat – ne s klíči od Janova pokoje v ruce. Ale prohlídka ještě nic neznamenala, v zavazadlech neschovával nic, co by mu uškodilo. Nejlepší obranou je útok. Jan věděl, že není dobré hrát před švagrem nic netušícího prostáčka. Okamžitě, jak za nimi zaklaply dveře, chopil se slova.

„Co se děje, Smitty? A prosím tě, nepředstírej, že je to jen bezvýznamné setkání – když máš moje klíče v kapse. Proč se o mě zajímá tajná policie?“

Thurgood–Smythe postával u okna a hleděl ven na bílou krajinu. „Dal bych si whisky, velkou, bez ledu a bez vody. Celý problém, milý Jane, spočívá v tom, že nevěřím na náhody. Má důvěřivost je silně omezená. Vždy se ocitáš příliš blízko velmi zajímavým událostem.“

„Nemohl bys to blíže objasnit?“

„Víš to stejně dobře jako já. Nehoda v Rudém moři, ilegální průnik do počítačové databáze ve vaší laboratoři.“

„To nic neznamená. Pokud jsi přesvědčen, že jsem se chtěl z nějakého důvodu utopit, pak z nás dvou jsi to ty, kdo potřebuje psychiatra. Tím nám zůstává jen laboratoř – s kolika zaměstnanci?“

„Velmi dobře chápu, co chceš říci,“ skočil mu do řeči Thurgood–Smythe. „Pěkně děkuji.“ Upil whisky ze skleničky. Jan otevřel okno na šířku dlaně a zhluboka se nadechl studeného vzduchu.

„Samy o sobě jsou obě příhody bezvýznamné. Leží mi v žaludku od té doby, co jsem zjistil, že jsi právě teď na horách. V blízkém táboře se stala vážná věc, která znamená, že by tvůj horský pobyt mohl budit silné podezření.“

„Nevím proč.“ Janův hlas zněl studeně a obličej nevykazoval nejmenší známky nejistoty. „V zimě si vždy minimálně dvakrát vyrazím na lyže.“

„To vím, a to je také jediný důvod, proč se s tebou ještě bavím. Kdybych si nevezl tvou sestru, probíhal by náš rozhovor jinak. V tašce bych si přinesl biomonitor, který by mi zaznamenával stavy srdečního rytmu, napětí svalů, dýchání a mozkovou aktivitu. Hned bych věděl, jestli mi lžeš.“

„Proč bych měl lhát? Pokud ten přístroj máš s sebou, vydej ho a přesvědč se, jestli mluvím pravdu.“

Jan opravdu zuřil. Nelíbilo se mu, kam se rozhovor stáčí.

„Nemám ho s sebou. Měl jsem ten přístroj v ruce, než jsem vyrazil – ale pak jsem ho dal zpět do trezoru. Ne proto, že tě mám rád, Jane – což mám. To s tím nemá co dělat. Kdybys byl někdo jiný, nepovídal bych si tu s tebou, ale vyslychal tě. Ale kdybych to udělal, Elizabeth by se o tom dříve či později

dozvěděla, a to by znamenalo konec mého manželství. Její ochranné instinkty vůči malému bratrovi překračují všechny rozumné meze a já nechci, aby musela volit mezi mnou a tebou.“

„Smithy, k čertu, co to má znamenat?“

„Nech mě domluvit. Než ti řeknu, co se stalo, rád bych ti sdělil, co se stane. Odjedu domů a řeknu Elizabeth, že jedno oddělení tajné policie tě začalo sledovat. Což souhlasí. Rovněž jí řeknu, že jsem tomu nemohl zabránit – což je rovněž pravda. Co se stane v budoucnosti, závisí na tom, co uděláš. Až do téhle chvíle máš čistý štít, chápeš, co tím myslím?“

Jan pomalu přikývl.

„Dík, Smithy. Podstoupil jsi pro mě pěkné riziko, co? Dokážu si představit, jak je to pro tebe nebezpečné, když mi říkáš o sledování.“

„Ovšem. A byl bych rád, kdybys mi tu laskavost oplatil. Zavolej mi a stěžuj si, že sis všiml, že tě sledují.“

„To udělám. Ihned, jak se vrátím domů. Můžeš mi teď prozradit, co jsem měl udělat...“

„Měl udělat... co bys mohl udělat.“ Z Thurgoodových slov se vytratilo jakékoliv teplo a vstřícnost. Jan stál před zkušeným policejním úředníkem, jakého ještě nikdy nepotkal. „Z tábora tam nahoře uprchl italský námořník. V obyčejném případě by to nebylo nic důležitého. Ale dvě věci jsou na tom podezřelé. Pomáhali mu zvenčí a při útěku přišlo několik strážných o život. A krátce nato jsme dostali zprávu od italských úřadů. Ten muž neexistuje.“

„To nechápu...“

„Neexistuje v italských záznamech. Jeho papíry byly falešné a velmi kvalitní. To znamená, že to byl občan jiné země, zahraniční agent.“

„Přesto to mohl být Ital.“

„Možná. Ale z jiných důvodů o tom pochybuji.“

„Pokud to nebyl Ital – kdo potom?“

„Myslel jsem, že bys mi na to mohl odpovědět ty.“ Hlas zněl tiše, měkce jako hedvábí.

„Odkud bych to měl vědět?“

„Mohl jsi mu pomáhat při útěku a provést ho lesem. Možná se ještě schovává venku?“

Jeho domněnka se blížila původnímu plánu tak blízko, že Janovi zatrnulo. „Možné to určitě je – když to říkáš. Ale já jsem to neudělal. Přinesu si mapu a ukážu ti, kde jsem byl. Pak mi řekneš, jestli jsem se zdržoval poblíž tvého tajemného uprchlíka.“

Thurgood–Smythe jen mávl odmítavě rukou. „Jen žádnou mapu. Jestli lžeš, nebo mluvíš pravdu – pro to nejsou důkazy.“

„Proč bych měl dělat špionáž pro jinou zemi? Myslel jsem, že žijeme ve světě, kde vládne mír a přátelství.“

„Něco takového jako mír neexistuje – jen rozdílné formy války.“

„To je velmi cynická poznámka.“

„Také mám velmi cynické zaměstnání.“

Jan nalil obě sklenky a posadil se na okenní parapet. Thurgood–Smythe poodstoupil od otevřeného okna z dosahu chladu.

„Všechny ty věci, o kterých jsi mi vyprávěl, se mi nelíbí,“ prohlásil Jan. „Vraždy, vězni a celá mašinérie sledování. Stává se to často? Proč o tom nic nevíme?“

„Nevíte o tom, můj drahý švagře, protože o tom nemáte vědět. Svět je nepěkné místo a není důvod obtěžovat lidi s nepříjemnými detaily.“

„Takže důležité události jsou drženy před lidmi v tajnosti?“

„Přesně tohle tvrdím. A pokud jsi to netušil, jsi větší hlupák, než jsem si myslel. Lidé tvého postavení dávají přednost tomu, jen nic nevědět. Špinavou práci přenechávají lidem mého druhu. A za to námi pohrdají.“

„To není pravda, Smitty...“

„Ano?“ Do hlasu se mu vkradl ostrý spodní tón. „Jak jsi mě právě oslovil? Smitty? Nazval jsi Ricarda Torrese někdy Ricky?“

Jan chtěl odpovědět, ale náhle nemohl. Švagr měl pravdu. Thurgood–Smythe pocházel z rodiny, která po generace plodila nudné úředníky. Ricardo patřil ke staré šlechtě. Jan na vteřinu cítil, jak ho švagr probodává očima, jež vyzářovaly holou nenávist. Raději změnil téma.

„Jak jsi mě zde našel?“ vyptával se.

„Nedělej se hloupým! Stanoviště tvého vozu je zaznamenáno v dálničních počítačích. Je ti jasné, kam až sahá naprogramování a počítačová informatika?“

„Nikdy jsem se tím nezabýval. Zřejmě daleko.“

„Mnohem dál, než si dokážeš představit – a je také mnohem lépe organizovaná. Něco takového jako příliš mnoho informací k zaznamenání neexistuje. Pokud se policie rozhodne monitorovat každou sekundu tvého života, a k tomu asi dojde, pak to snadno udělá a všechno zaregistruje.“

„To jsou řeči, naprosto nemožné. Tohle je můj obor. Je úplně jedno, kolik máš obvodů, čidel a záznamové kapacity – nikdo nedokáže neustále sledovat všechny lidi v zemi. Utopili byste se v datech.“

„Jistě. Ale já jsem nemluvil o celé zemi. Měl jsem na mysli jediné individuum. Tebe. Devadesát osm procent lidí v zemi jsou neutrálové – obyčejné nuly. Jména v paměti počítačů, pro nás nedůležitá.“

Prolové jsou si podobní jako vejce vejci. K tomu připočti zlaté hochy, kteří jsou sice bohatší a exotičtější, ale stejně tak nezajímaví. Ve skutečnosti toho nemáme příliš na práci. Na špici naší kriminální statistiky vládnu krádeže a zpronevěry. Tedy žádné důležité zločiny. Když nás požádají, abychom se na někoho zaměřili, opravdu se do toho opřeme. Tvá obrazovka může pracovat na obě strany, stejně tak telefon. Počítač se dá lehko napíchnout, ať ho zabezpečíš sebevíc. Vůz, laboratoř, zrcadlo v koupelně, světlo nad postelí – všechno nám poslouží...“

„Přeháníš!“

„Možná. Ale ne příliš a v zásadních věcech. Když se budeme chtít dozvědět o tobě něco víc, nedá velkou práci dozvědět se všechno. O tom nepochybuj. A odted' nás zajímáš. Řekl bych, že na pěknou řádku let. Dokud se neprokáže tvá vina nebo nevina. Tohle je poslední soukromý hovor, který jsi vedl.“

„Snažíš se mi nahnat strach?“

„Snad se mi to podaří. Pokud ses do něčeho zapletl, rychle od toho dej ruce pryč! Nikdy se tak o tom nedovíme, a bylo by to i nejlepší. Ale pokud ses namočil, dostaneme tě. Ano, v každém případě – je to jisté, stejně jako slunce na obloze.“

Thurgood-Smythe došel ke dveřím a otevřel je. Otočil se, jako by chtěl ještě něco dodat, ale rozmyslel se jinak. Obrátil se, vyšel ven a energicky za sebou přibouchl dveře.

Jan zavřel okno, protože mu náhle byla zima.

XV.

Nezůstávalo mu nic jiného než pokračovat a chovat se v každém ohledu přirozeně. Jan si vybalil batoh s vědomím, že Thurgood-Smythe ho už prohledal. Měl obavy, že tam švagr přitom mohl něco zanechat. Samozřejmě nic nenašel. Ale pocit strachu nedokázal zahnat. Byl s ním, i když se koupal, oblékal, šel dolů na večeri a bavil se se známými u baru. Strach ho provázel i po celou noc a špatně se mu spalo. Příští den ráno se odhlásil a zamířil na dlouhou cestu do Londýna.

Znovu začalo sněžit, a zatímco opatrně řídil po krivolakých cestách Vysočiny, nemohl se uvolnit a myslet na něco jiného. Oběd sestával z jednoho piva a pečiva v hostinci u silnice. Pak jel dál až k dálnici.

Když počítač převzal řízení, mohl si odpočinout – ale stejně to nedokázal. Pokud to vůbec bylo možné, Janův neklid se ještě zvýšil.

Opřen pohodlně dozadu, oslepován sněhovými vločkami vířícími před předním sklem, jel vpřed pod ochranou bezvadně fungující elektroniky. Konečně si uvědomil, co mu vadí. Tam, bezprostředně před ním, byl důkaz. Kruh maličkých děr okolo středu volantu. Monitorovali jeho dech. Nemohl jet autem, aby jim unikl.

Přístup k analyzátoru, který vyhodnocoval přítomnost alkoholu v jeho dechu a předával mu řízení, pokud byl dle zákona střízlivý. Inteligentní přístroj, jenž měl zabránit nehodám. Skličující a ponižující představa, pokud se na to díval jako na část většího obrazu neustálého sledování. Tato informace spolu s dalšími osobními daty se zaznamenávala do paměti vozu a snadno se dala přenášet do silničního počítače – a odtud do paměti počítače policie. Záznam dechu, konzumace alkoholu, doba reakce, kam jede a s kým. A když přijde domů, budou ho zvědavé kamery v garáži a v chodbě doprovázet až do bytu. Bude-li sledovat televizi, televizor mu to bude oplácet a neviditelný policista na druhé straně na něj bude hledět z obrazovky. Napíchnou mu telefon neodhalitelnými odposlouchávacími obvody. Pokud by je i vysledil a odstranil – pokud by to vůbec bylo možné – odposlouchávali by jeho hlas pomocí laserového paprsku zaměřeného na okenní skla. Údaje za údaji budou proudit do tajných elektronických spisů s jeho jménem – do kterého už jistě zaznamenali všechna ostatní fakta jeho nedlouhého života.

Nikdy o tom vážně nepřemýšlel – ale poprvé si uvědomil, že existuje jako dvě bytosti. Jedna jako osoba z masa a kostí a pak jako záznam v elektronických aktech. Narození stejně jako veškeré důležité lékařské informace – vše se zaznamenalo. Vzdělání, dentální snímky, finanční statut, nákupy. Které knihy si koupil, které dárky rozdál. Tohle všechno kdesi registrovali? S nepříjemným pocitem v žaludku si přiznal, že s tím musí počítat. Fyzikálně neexistovala žádná hranice pro množství dat, jež ukládáte do nové molekulární paměti. Molekuly, které se seskupovaly, aby vyvářely bity, bity, jež se počítaly do bytů, a byty pak do slov a čísel. Víc, víc, stále víc. Encyklopedie v objektu o velikosti špendlíkové hlavičky, celý život člověka v jediném oblázku.

A nic proti tomu nemohl udělat. Pokoušel se, poskytl malou pomoc, příspěvek rodícímu se odporu. Ale vše skončilo. Stačilo jen pozvednout hlavu, aby ji uťali. Život nebyl tak špatný. Měl by být rád, že se nenarodil jako prol a nemusí celý život vegetovat mezi nimi.

Musí přestat? Nedá se to změnit? Ještě se zabýval těmito rebelskými myšlenkami, když se mu rozbušilo srdce, svaly se napjaly a bez vlastního přispění prsty sevřely v pěst. Fyziologické změny, které se daly měřit, zaznamenat a vyhodnotit. Stal se zajatcem v neviditelné cele. Jen jeden krok mimo a všechno skončí. Poprvé v životě poznal, co slovo „svoboda“ znamená a jaké to je, když ji člověk postrádá.

Cesta domů byla nudná a proběhla bez zvláštních událostí. Počasí se zlepšilo. Za Carlyle přestalo sněžit a Jan projížděl pod olověnou oblohou. Na pátém kanále běžela nějaká hra, ale Jan nevnímal, oč v ní jde.

Myšlenky mu vířily hlavou jako zběsilé. Když se teď nemohl zapojit do hnutí odporu, zjistil, jak to pro něj bylo důležité. Možnost pracovat pro něco, čemu věřil, možnost odčinit vinu, o které se právě dověděl. To všechno bylo pryč. Když se dostal domů, ovládala ho poráženecká nálada. Vyštěkl na nevinného liftboye a s prásknutím za sebou zavřel dveře bytu. Zamkl a rozsvítil.

Žárovka vybrané lampičky nesvítla. Tak rychle? Během jeho nepřítomnosti tu někdo byl. Je nevinný, téhle

myšlenky se musel pevně držet. Nevinný. Určitě ho teď pozorovali. Jan se pomalu ohlédl. Samozřejmě nic neviděl. Postupně vyzkoušel všechna okna, ale byla zavřená. Pak přistoupil k domácímu trezoru a namačkal kombinaci. Prohlédl uschované papíry a peníze. Všechno se zdálo v pořádku. Jestliže ho navštívila tajná policie – a nikdo jiný to nemohl být – našla jeho jednoduchý poplašný systém. Vlastnit něco takového nebylo protizákonné, dokonce se jednalo o opatření, které se mnoha Janovým přátelům líbilo. Teď se ovšem musel zachovat přirozeně. Došel k telefonu a tvářil se rozzlobeně, což ostatně byl. Zavolał správci budovy.

„Někdo vnikl do bytu během vaší nepřítomnosti? Nemáme žádné hlášení, že by ve vašem bytě byli instalatéři nebo požárníci.“

„Pak jde o vloupání, zloději. Myslel jsem, že máte v budově bezpečnostní zařízení?“

„Také máme, pane. To nejlepší. Okamžitě si prohlédnu záznamy. Chybí vám něco?“

„Na první pohled ne, rozhodně nic důležitého.“ Jan se při rozhovoru podíval na televizi. Přitom mu padly do očí stopy na koberci. „Právě jsem zjistil, že někdo hýbal s televizorem. Možná ho chtěl ukrást.“

„To je možné. Ohlásím to policii a pošlu mechanika, který změní kombinaci vašich dveří.“

„Udělejte to. Okamžitě. Pěkně mě to štve.“

„Žádný div, pane. Ihned vše zařídím.“

Chovali se tak rafinovaně. Zanechali stopy na koberci úmyslně? Bylo to varování, lehké šťouchnutí do žeber? Netušil. Ale když si všiml popostrčeného televizoru a nahlásil to, musel se kolem porozhlédnout. Jednal by tak každý nevinný člověk.

Zamyšleně si mnul bradu. Pak přistoupil k televizoru, zaklekl a pozorně si prohlédl šrouby, jež držely zadní kryt. Na hlavičce jednoho ze šroubků objevil čerstvý škrábanec. Někdo zde nedávno použil šroubovák. Hrabali se v televizi! Za deset minut sundal zadní kryt, vyndal vnitřek a zahleděl se na přístroj, který přemostil dva obvody. Měl velikost žaludu a stejný tvar, s krystalickými záblesky na zakulaceném konci. Přístroj mřel na maličkou díрку, již vyvrtali do přední masky. Napíchnutý. Prudkým škusnutím vyrval věcičku ven a vztekle s ní pohazoval v dlani. Mezitím si v duchu plánoval, co musí udělat jako nevinná oběť. Došel k telefonu a navolil číslo Thurgooda–Smytha. Ohlásila se Janova sestra.

„Jane, poklade, to už je celá věčnost! Pokud máš zítra čas...“

„Lituji, Liz, mám práci. Ale chtěl jsem mluvit se Smittym.“

„A nemáš ani jedno slovíčko pro sestru, co?“ Rukou si odhrnula vlasy z čela a pokusila se o roli mučednice, což jí příliš nešlo.

„Jsem netvor, Liz, ale to už dávno víš. Ale právě mám velmi naspěch. Uvidíme se příští týden, to ti slibuji.“

„Beru tě za slovo. Potkala jsem jednu nádhernou dívenku, se kterou se musíš seznámit.“

„Báječné!“ Tiše si vzdychl. „Uděláš mi laskavost a dáš mi k telefonu svého muže?“

„Ovšem. Ve středu v osm večer.“ Poslala mu vzdušný polibek a stiskla přepojovací tlačítko. Okamžitě se na obrazovce objevila švagrova tvář.

„Zatímco jsem byl pryč, někdo se mi vloupal do bytu,“ hlásil Jan.

„Krádeže se nám tuhle zimu pěkně rozmohly. Ale s tím já nemám co společného, to přece víš. Předám celou věc policii a...“

„Možná s tím má něco společného tvoje oddělení. Nic mi neukradli – naopak, tuhle věcičku jsem našel v televizi.“ Jan pozvedl přístroj. „Velmi kompaktní a také patřičně drahé. Ještě jsem se nedíval dovnitř, ale dokážu si představit, že přenáší videosignál nejméně kilometr daleko. Pokud to nepatří tvým lidem, může tě to zajímat.“

„Zdali. Hned se o to postarám. Nejsi zapletený do něčeho, co by zajímalo lidi z průmyslové špionáže?“

„Ne. Pracuji na komunikačních satelitech.“

„Pak je to záhada. Pošlu někoho pro tvůj úlovek a dám ti vědět.“

Jan sotva stačil přišroubovat zadní kryt na televizor, když se rozezněl zvonek u dveří. Venku stál podsaditý chlap se zamračeným obličejem. Vytáhl průkaz tajné policie, jež přidržel před objektivem kamery, když ho o to Jan požádal.

„To šlo rychle,“ prohodil Jan a nechal návštěvníka vstoupit do haly.

„Máte pro mě něco?“ zeptal se tajný bezbarvým hlasem.

„Ano, tady.“

Policejní úředník převzal přístroj, aniž by si ho prohlédl. Zato si chladně prohlížel Janovu tvář.

„Nemusíte kvůli tomu znovu volat pana Thurgooda–Smytha,“ pronesl.

„Co to má znamenat? O čem to mluvíte?“

„Míním přesně to, co říkám. Celá věc se už vašeho švagra netýká, protože je váš příbuzný.“ Otočil se a Jan za ním zlostně volal:

„Nemůžete mi vykládat něco takového a pak klidně odejít!“ zlobil se. „Kdo jste, že mě komandujete? A co je to za přístroj?“

„Řekněte mi,“ obrátil se k němu prudce policista, „cítíte se vinen? Chcete učinit výpověď?“

Jan cítil, jak mu rudnou lice. „Vypadněte!“ řval. „Zmizte a už mě nikdy neobtěžujte. Nevím, co to má všechno znamenat, a je mi to srdečně jedno! Běžte pryč a ať už vás nikdy nevidím!“

Dveře se zabouchly. Ale byly to dveře velké klece. Jan byl zavřený uvnitř a zvenčí ho pozorně sledovali.

Celé dny se zabýval počítačovými obvody. Hluboce se zabral do práce na komunikačním satelitu – k velké radosti Sonji Amarigliové. Štval se bez oddechu, aby unikl mučivým myšlenkám. Večer odcházel obvykle jako poslední. Unavený, ale šťastný, že je vyčerpaný. Ještě několik drinků u baru, někdy i spolu s večerí, pak tam vysedával, dokud se necítil natolik unavený, aby po příchodu domů okamžitě padl do postele. Bláznivé chování, protože věděl, že v systému sledování není skulinka, ale seč mohl, bránil se myšlence, že ho sledují a odposlouchávají i v soukromí jeho bytu. Ani se nesnažil pátrat po štěnicích. Byla by to jen další bláznivá hra. To už bylo lepší vycházet z předpokladu, že ho neustále sledují, a chovat se podle toho. Následující středu mu do kanceláře zavolal švagr.

„Dobré ráno, Jane, Elizabeth mě požádala, abych ti zavolal.“

Následující odmlka se protáhla, protože Jan tiše vyčkával. Thurgood–Smythe rovněž mlčel a pozorně si ho přitom prohlížel. Podle všeho žádné další poznámky o policii nepřicházely v úvahu.

„Jak se daří Liz,“ zeptal se Jan nakonec. „Co se stalo?“

„Dnešní večere. Obávala se, že zapomeneš.“

„Ne, nezapomněl jsem. Jenom to jednoduše nestíhám. Chtěl jsem zrovna zavolat a omluvit se...“

„Pozdě. Přejde další host, a proto večerí nemůžeme zrušit. Liz by to nebylo příjemné.“

„Bože. Liz cosi povídala o jedné dívce, kterou chtěla pozvat. Přece nemůžeš...“

„Je mi opravdu líto. Měl bys tenhle lék pěkně spolknout. Povídala, že ona dívka je něco zcela nového. Je z Irska, z Dublinu, a má prý galský šarm, krásu a tak podobně.“

„Přestaň, to jsem slýchal až příliš často. Tak dnes večer.“

Jan přerušil spojení jako první. Slabé gesto, které mu trochu vylepšilo náladu. Opravdu na dnešní večerí zapomněl. Kdyby zavolal včas, mohl se omluvit, ale v ten samý den to už nešlo. Liz by si to špatně vyložila. Možná bude jen dobře, když půjde. Pro žaludek to bude příjemná změna, dostane-li po dlouhé době pořádné jídlo. Stravování v baru mu způsobilo zácpu. A nemůže škodit tajným připomenout, s kým je spřízněný. Možná bude ta irská dívka opravdu půvabná. Zatím se všechny Liziny kandidátky do téhle kategorie nevešly. Společenské postavení a vazby pro ni byly důležitější než vzhled. Několikrát se mu snažila pověsit na krk hrozné ženské.

Z práce šel o trochu dříve a doma si namíchal pořádný drink. V horké koupeli se zbavil napětí, které ho sužovalo. Pak si oblékl jeden ze svých prvotřídně šitých obleků. Liz by ho po celý večer probodávala pohledy, pokud by si na sobě nechal sako, v němž chodil do práce. Možná by dokonce připálila jeho porci. Ani za celý svět si to nechtěl u Liz rozházet.

Thurgood–Smythové bydleli ve starém georgiánském domě v Barnetu a cesta tam podstatně vylepšila Janovu jinak mizernou náladu. Krajina se halila do stříbrných a černých odstínů za svitu měsíce. I když začínal březen, zima ještě neměla v úmyslu uvolnit železný stisk. Na přední stěně domu zářily početné svítlny, ale na příjezdové cestě postávalo jen jedno auto. Měl v úmyslu chovat se zdvořile a celý večer se usmívat. Alespoň jídlo bude určitě dobré. Se švagrem bude muset sehrát několik kol biliáru, ať už se mu bude chtít nebo ne.

Minulost byla pryč. Současnost i budoucnost musí pokračovat po cestách nevinnosti.

Z obývacího pokoje zazníval ženský smích a Thurgood–Smythe významně pomrkával, když pomáhal Janovi z kabátu. „Tentokrát se Elizabeth spletla,“ oznamoval. „Dnešní exemplář opravdu nabízí snesitelný pohled.“

„Díky Bohu za tenhle malý přídavek. Už jsem se nemohl dočkat.“

„Dáš si whisky?“

„Ano, sladovou.“

Jan si sundal čepici a rukavice, odložil je na stolek a před zrcadlem si rychle hřebenem projel vlasy.

Zaslechl další výbuch smíchu, který se mísil s cinkotem sklenic. Zamířil za zdrojem zvuku.

Thurgood–Smythe se skláněl nad domácím barem. Elizabeth mu přátelsky zamávala a žena, která seděla na pohovce, vstala, otočila se a usmála.

Byla to Sára.

XVI.

Jan musel sebrat veškerou sílu vůle a dlouhými léty vycvičené sebeovládání, aby mu brada nespadla dolů a nevyvaloval úžasem oči.

„Halo, Liz,“ pozdravil sestru sevřeným hlasem a obešel pohovku, aby ji políbil na tvář. Přitiskla ho k sobě.

„Ahoj, miláčku. Je skvělé, že jsi zase tady. Počkej, dneska jsem uvařila něco opravdu zvláštního.“

Thurgood–Smythe mu podal drink a sám si nalil druhý. Nevěděli to? Byla to léčka, nebo fraška? Konečně sebral odvahu a pohlédl na Sárku, která způsobně seděla s koleny u sebe a upíjela malé sherry. Byla oblečena do dlouhých, tmavozelených šatů a vypadala poněkud starosvětsky. Jako jediný šperk si zavěsila na krk zlatou brož.

„Jane, chtěla bych ti představit Orlu Mountcharlesovou. Z Dublinu. Chodily jsme na stejnou školu, ovšem jistěže ne do stejného ročníku. Teď jsme členkami téhož bridžového klubu. Nemohla jsem odolat, abych ji k nám nepozvala a pořádně si s ní nepopovídala. Věděla jsem, že nebudeš proti, nemám pravdu?“

„Potěšení je zcela na mé straně. Můžete se těšit na něco výjimečného, slečno Mountcharlesová, pokud jste se ještě nestačila seznámit s Lizinou kuchyní.“

„Prosím, pro vás Orla, doma nejsme tak formální.“ V hlase jí zazníval slabý irský přízvuk. Přátelsky se

na něj usmála a způsobně upila ze sklenky. Jan do sebe zoufale obrátil celý drink, až se rozkašlal.

„Co je, nemáš dost vody?“ vyptával se Thurgood–Smythe starostlivě a podal Janovi džbán.

„Ano, děkuji,“ zajíkal se Jan. „Omlouvám se.“

„Nejsi zrovna v tréninku. Nalij si klidně další. Pak ti ukážu nový potah na kulečnickovém stole.“

„Konečně jsi ho vyměnil. Za pár let bys ho mohl prodat jako starožitnost.“

„To máš pravdu. Ale tentokrát už zase trefíš otvor, aniž bys mlátil tágem do koule z obavy, že se zastaví o záhyby na látce.“

Bylo to tak snadné: jen tak rozmlouvat a následovat hostitele ke kulečníku. Co tu dělala? K čemu takové šilenství?

Večere byla mnohem příjemnější, než čekal. Jídlo, jako vždy, bylo vynikající: biftek Wellington s mnoha různými druhy zeleniny. Sára se chovala zdrženlivě a skromně. Když s ní mluvil, připadalo mu, že je na jevišti a deklamuje roli. Předtím si ani neuvědomoval, jak mnoho mu chyběla a jak prázdný se cítil s vědomím, že ji nikdy neuvidí. A najednou tu byla – uprostřed policejních špiclů. Určitě existoval nějaký důvod, ale Jan se neodvažoval o něm spekulovat. Společnost udržovala lehkou konverzaci a jídlo a brandy ho plně uspokojily. Dokonce se mu zdařilo vyhrát v kulečníku nad Thurgoodem–Smythem dvě ku jedné.

„Pro mě jsi příliš dobrý soupeř,“ uznával švagr.

„Neomlouvěj se – jen mi zaplať pět babek, které mi dlužíš.“

„Opravdu jsme se smluvili na pěti babkách za jednu hru? Dobrá, máš pravdu. Mnohem lepší než obvykle, ta naše malá návštěvnice, že?“

„Lepší! Vhodnější výraz by zněl „fantastická“! Kde ji Liz objevila?“

„V bridžovém klubu,“ řikala. Kdyby všechny hráčky vypadaly jako ona, také by mě bridž začal zajímat.“

„Hmm, jen to neříkej Liz, jinak začne být nesnesitelná a každý večer mi přistrčí nějakou novou.“

„Tak se soustřeď na tuhle, mohl bys dopadnout hůř.“

„Možná tě poslechnu.“

Ve švagrově hlase nezazněl ani stín spikleneckého tónu, zřejmě mluvil vážně. Policista ustoupil do pozadí. Opravdu? Lámal si Jan hlavu. Budou ji pokládat za Irku? Možná se opravdu narodila v Irsku. Musí se dozvědět víc.

„Začíná zase sněžit,“ povzdechla si Sára později, když si brala plášť. „Ve sněhu nerada řídím.“

Liz vrhla na Jana nejsilnější pohled, jakého byla schopna, zatímco její muž v pozadí obrátil oči v sloup a zlehka se pousmál.

„Ulice jsou uklizené,“ bránil se slabě Jan.

„Ale rychle zapadají,“ protáhla Liz významně a dokonce mu uštědřila dloubanec do žeber, když se Sára obrátila. „Tohle není vhodný večer, aby dívky jely domů samy.“ Lizin pohled by změnil vodu v led.

„Ne, máš pravdu,“ skočil jí do řeči Jan. „Orlo, mohl bych vás zavést domů?“

„Ale já nechci, abyste si zajel...“

„Maličkost,“ uklidňoval ji Thurgood–Smythe. „Nebydlí ani pět minut daleko od West Endu. Zítra brzo ráno nechám jednoho ze svých řidičů, aby odvezl váš vůz před klub.“

„Pak je všechno jasné,“ usmála se Liz potěšené. „Nemusíte si lámat hlavu s jízdou.“

Jan se rozloučil, políbil něžně sestru a odkráčel pro auto. Zatímco topení vyhánělo chlad z vnitřku vozu, stihl na maličké lísteček naškrabat krátký vzkaz a skryl ho dlaně.

Sára na něj čekala u domovních dveří. Otevřel jí dveře, aby mohla nastoupit. Přitom jí předal lísteček.

Měla sotva čas si ho přečíst, než vnitřní osvětlení zhaslo. AUTO JE ODPOSLOUCHÁVÁNO. Když poodjeli z dohledu, krátce přikývla.

„Kam vás mám odvézt, Orlo?“ vyptával se.

„Je mi opravdu líto, že si zajíždíte. Bydlím v Irském klubu v Belgravii, kousku domova v cizině, jak se říká. Když přijedu do Londýna, vždy se tam ubytuji. Není to sice nic přepychového, ale je tam útulno. S roztomilým malým barem. Mají tam výbornou horkou whisky – samozřejmě irskou.“

„Samozřejmě. Nemůžu tvrdit, že bych ji někdy pil.“

„Pak to musíte zkusit. Stavíte se na skok? Jen na pár minut. Vlastně není tak pozdě.“

Tohle nevinné pozvání bylo doprovázeno energickým přikývnutím a významným mrknutím.

„Hmm, možná na pár minut. Díky za pozvání.“

Rozhovor probíhal ve stejném duchu, zatímco Jan zatáčel z téměř prázdné Finchley Road do Marble Arch.

Ukazovala mu cestu. Klub snadno našel a zaparkoval přímo u vchodu. Vešli dovnitř a sklepávali tající sněhové vločky z kabátů. U baru byli sami až na druhý pár. Zatímco číšnice přijímala objednávku, psala Sára cosi na zadní stranu lístečku, který jí předtím dal. Přečetl si to, jakmile se dívka otočila.

AKUSTICKÝ ODPOSLECH JE I ZDE. PŘIJMI POZVÁNÍ DO POKOJE. NECH VŠECHNO OBLEČENÍ V KOUPELNĚ.

Reagoval na tohle pozvání pozvednutím obočí a Sára na něj v hrané zlosti vyplázla jazyk. Bavili se klidně dál a Jan uschoval papír do kapsy.

Horká whisky chutnala výborně, hrané svádění probíhalo ještě lépe. Ne, nemyslí si, že je dotěrná. Ano, kdyby spolu odešli na pokoj, mohli by si to lidé špatně vyložit. Dobře, půjde s klíčem napřed a nechá dveře odemknuté.

Závěsy v pokoji byly zatažené a odestlaná postel zvala k ulehnutí. Uposlechl pokynů a svlékl se v koupelně. Na dveřích visel velký froté koupací plášť, který si navlékl. Sára vešla do pokoje a Jan

zaslechl, jak zamyká venkovní dveře. Přitiskla prst na rty, když vyšel z koupelny ven, a promluvila teprve, až za sebou zavřel i koupelnové dveře a zapnul rádio.

„Posaď se a mluv tiše. Víš, že tě policie sleduje?“

„Ovšem.“

„Pak ti určitě do všech věcí nasadili štenice. V téhle vzdálenosti nebudeme mít problémy. Irové jsou velmi hrdí na svou nezávislost, a tak denně kontrolují klub a odstraňují veškerý odposlech. Proto bezpečnostní složky dávno vzdaly podobné snahy. Ztrácely tolik přístrojů, že málem zabezpečily irskou tajnou službu vším, co potřebovala.“

„Pak mi rychle pověz, co se stalo s Urím.“

„Je v bezpečí, odjel ze země. Díky tvé pomoci.“

Přitiskla ho k sobě, objala ho a vtiskla mu dlouhý polibek. Ale když jí položil paže kolem šíje, jemně se vyprostila z objetí a posadila se na okraj postele.

„Posaď se támhle na židli,“ přikazovala. „Musíme si promluvit. Předtím.“

„Dobře, pokud říkáš „předtím“. Vysvětlíš mi nejdříve, kdo vlastně jsi a jak se dostala Orla do domu mé sestry?“

„Orla je nejlepší krytí, které máme k dispozici. Nenasazujeme ji do akcí, kde bychom ji používali příliš často. Občas uděláme pro irskou vládu nějakou laskavost. Tohle patří k malé protislužbě. Naprosto důvěryhodná identifikace, doklady o narození, školní vysvědčení a další dokumentace, všechno je pravé. Až po mé otisky prstů a podrobné záznamy, které se týkají mé tělesné schránky. Přišli jsme na skvělou možnost, když jsme prohnali tvé podklady skrz počítač. Orla Mountcharles skutečně navštěvovala Roedeánskou školu, několik let po tvé sestře. Ostatní už bylo jednoduché. Opatřila jsem si informace o škole, promluvila si s přáteli přátel přátel a pak mi nabídli, abych vstoupila do bridžového klubu. A další probíhalo samospádem jako gravitační zákon.“

„Chápu. Liz stačí představit novou dívku, která ke všemu vypadá k světu, a už past sklapne. Pozvání domů na večeři společně s malým bratříčkem. Ale není to příliš nebezpečné – tak blízko k nebezpečně jemnému čichu Thurgooda–Smytha?“

„Nevěřím, že mu jeho čich funguje na domácí půdě. Vlastně je to tak pro mě mnohem bezpečnější.“

„Když myslíš. Ale jak jsi přišla na to, že v mých věcech jsou štenice?“

„Prostá zkušenost. Irové mají pěknou sbírku přístrojů k odposlechu. Policejní úředníci je instalují do pásků, tužek, kovových rohů poznámkových bloků, všude. Tyhle malé věcičky nevysílají, ale zaznamenávají na molekulární bázi v digitální formě a později je snadno přehraješ. Prakticky nezachytitelné, pokud bys nerozcupoval každíčkou součást oblečení. Je vždy nejlepší vycházet z předpokladu, že tě neustále sledují. Jen doufám, že tvé tělo je v pořádku.“

„Chceš se přesvědčit?“

„Tohle jsem nemyslela. Nebyl jsi po návratu ze Skotska u zubaře nebo na nějaké operaci?“

„Ne.“

„Tak jsi asi zatím čistý. Občas se stává, že tajní zabudovávají odposlech i do zubních můstků nebo do kostní tkáně. Ti lidé jsou velmi nápadití.“

„To mě příliš netěší,“ povzdechl si Jan a ukázal na láhev whisky Malvern na nočním stolku. „Neměla bys tu krapet whisky na povzbuzení?“

„Ale ano. Přirozeně irskou. Paddy's.“

„Určitě si k ní najdu cestu.“

Nalil dvě sklenky a opět zapadl do hlubokého křesla. „Dělám si starosti. Přestože jsem s tebou rád – nepředpokládám, že bych byl podzemnímu hnutí ještě k užítku.“

„Bude to těžké, ale můžeme bariéry překonat. Vzpomínáš – jednou jsem řekla, že jsi nejdůležitější muž, kterého jsme v poslední době získali.“

„Ano. Ale důvod jsi mi zatím neřekla.“

„Měla jsem na mysli tvou práci na satelitech. To znamená, že máš přístup na stanice umístěné na oběžné dráze.“

„Správně. Výlet do kosmu jsem zatím jen plánoval. Musím prozkoumat jeden ze starých komsatů přímo na místě, ve vesmíru v beztížném stavu. Pokud bychom ho dopravili na Zem do naší laboratoře, všechno by se změnilo. Proč je to pro vás tak důležité?“

„Protože můžeš posloužit jako kontakt pro lidi z hlubokého vesmíru. Skrze ně jsme ve spojení s řadou planet. Komunikace není nejlepší, ale lepší se. Revolta tam už začala, horníci na Alfa Aurigae II. Mají naději na úspěch, pokud se s nimi dokážeme spojit. Vláda ale ví, že venku vypukly problémy, a tajná policie odřízla všechny cesty. Po lodích startujících ze Země už zprávy posílat nemůžeme. Ale ty to můžeš přes stanici zajistit. Už jsme vypracovali plán...“

„Křčíš čelo,“ poznamenal Jan tiše. „Když se vzrušíš, vyskočí ti na čelo vrásky. Pokud to budeš pořád dělat, brzy budeš vypadat stará.“

„Ale já ti chci vysvětlit...“

„Nemůže to na chvíli počkat?“ zeptal se a přitom uchopil Sářiny ruce do svých, naklonil se, aby ji mohl políbit na čelo.

„Ovšem! Máš vlastně pravdu. Pojď, udělej něco s mými vráskami!“ Pomalu klesla na záda a rozevřela koupací plášť.

XVII.

Příští den Jan oznámil, že si vyhradil čas na prohlídku satelitu v kosmu. Sonja Amariglio byla radostí celá bez sebe.

„Náhdera!“ radovala se a zatleskala rukama. „Zrovna krouží po ideálním orbitu a nikdo tady dole se nestará, aby se podíval, co se pokazilo. Málem jsem tam chtěla letět sama.“

„To klidně můžete. Let do vesmíru není něco, na co by člověk snadno zapomenul.“

„Takové zážitky jsem vždy zbožňovala. Ale moje stará pumpa už nepracuje tak dobře.“

Zaklepala si na objemná prsa v oblasti srdeční krajiny. „Doktoři mě varovali, že přetížení při startu by nebylo dobré na hodinový strojek uvnitř...“

„Opravdu se omlouvám. Plácal jsem nesmysly, ale tohle jsem netušil.“

„Jen se neomlouvejte, Jane. Dokud se budu držet dále od cestování do vesmíru, můžu žít věčně – to tvrdí lékaři. Postačí, když poletíte vy – a také nahoře odvedete mnohem lepší práci. Kdy můžete odjet?“

„Musím dokončit programování, které je v běhu, pro multirezonanční opakováč. Týden, nejvýše deset dní.“

Sonja prohrabala papíry na stole, vytáhla šedý sešit UNOSA a chvíli v něm listovala. „Ano, tady to máme.

Raketoplán startuje k satelitní stanici dvacátého května. Zmluvím vám okamžitě jedno místo.“

„Výborně.“ Opravdu skvělé. Byl to přesně raketoplán, o kterém Sára mluvila. Musel letět právě s ním, aby došlo k přesné koordinaci rozpracovaných plánů.

Na zpáteční cestě z práce si Jan pískal „Ať se ovečky klidně pasou“. Ironie názvu ve vztahu k jeho současné situaci mu neušla. On se nikdy nebude klidně „pást“ – a byl rád. Od počátku sledování byl přehnaně opatrný, jako by chodil mezi vejci. Ale s tím byl konec. Společnost Sáry, milované Sáry, ukončila nejasný pocit strachu. Nepřestane jenom proto, že ho sledují. Jeho práci to sice ztěžuje, ale nezabrání mu v ní. Nejenže nepřestane spolupracovat s odbojem, ale sám si dopřeje vlastní způsob odporu. Jako specialista na mikroobvody měl velký zájem o přístroje, jež využívá tajná policie.

Zatím neměl úspěch. Musel si koupit nový poznámkový sešit jako náhradu za ten, který podrobně prozkoumal, obstaral si i novou identifikační kartu, protože starou neúmyslně zničil. Dnes podrobil podrobně prohlídce zlaté pero, které mu Liz darovala k Vánocům. Vynikající skryš pro štěnici, protože je neustále tahal s sebou. I teď měl pero pečlivě uschováno v rukávu, když se předem přesvědčil, že ho nikdo nesleduje. Měl v plánu podrobný průzkum.

Přezkoušel rozvody, aby se ujistil, že přístroje na pracovním stole nejsou zamořené odposlouchávacím zařízením. Když začal se svým nepovoleným výzkumem, zjistil, že elektronový mikroskop a většina přístrojů jsou napíchnuté a informace proudí k malému vysílači. Po tomto objevu používal optický mikroskop a postaral se, aby do vysílače přeskočil výboj 4000 voltů. Přístroj zmizel a už ho nenahradili.

Pero lehce rozebral na základní díly a každý z nich podrobně prohlédl pod mikroskopem. Nic. Lisovaný kovový kryt vypadal příliš tence, aby obsahoval funkční součástky.

Pro případ, že by se mýlil, prohnal jím pár voltů a pěkně ho prohřál. Dostatečné opatření, aby každý tištěný spoj vyřadil z činnosti. Chtěl už všechno smontovat dohromady, když ho napadlo, že neprohlédl inkoustovou náplň.

Tato část práce byla poněkud špinivá, ale přinesla úspěch. Špičkou prstu potřísněného inkoustem převaloval sem a tam maličký váleček. Celá věcíčka byla tlustá jako rýžové zrnko a dvakrát tak dlouhá. Za pomoci mikronástrojů ji rozebral a obdivoval se mikroobvodům a vrcholům elektronické miniaturizace. Polovičku štěnice tvořila baterie, ale když vzal v úvahu nepatrnou spotřebu energie, mohla klidně fungovat dobrý půlrok bez nabití. Tlakový mikrofón, který využíval celý povrch inkoustové nádržky jako sběrač okolních zvuků, jak rafinované! Rozlišovací obvody, jež odrušily náhodné zvuky a spouštěly záznam, jen když zaznamenaly lidskou řeč. Záznam na molekulární bázi. Obvody pro vysílač a přijímač, které při správném hesle odvysílaly na vybrané frekvenci celý obsah záznamu vysokou rychlostí. V přístroji, jenž ho špicloval, byla ukryta pěkná hromada práce. Zneužívaná technologie – jak se často při vývoji techniky stávalo. Vypreparovali to pero ještě předtím, než mu ho Liz darovala? O to se Thurgood–Smythe mohl lehce postarat. Stejně pero věnovala k Vánocům i svému muži. Nedalo by žádnou námahu ho jednoduše zaměnit.

V tu samou chvíli Jana napadla velkolepá myšlenka. Byl to určitý druh mistrovského kousku – poněkud riskantní protiúder, ale provede ho! Soustředil se na analýzu odposlouchávacího přístroje a pečlivě oddělil ROM sekci části pro příjem a vysílání. Při práci cítil silné potěšení. Když skončil, narovnal se a rozcvičoval bolavá záda, jak jen to šlo. Pak zavolal sestře.

„Liz, mám pro tebe senzační zprávu. Letím na Měsíc!“

„A já si myslela, že mi chceš poděkovat, že jsem na večeri pozvala takovou roztomilou Irku.“

„Jistě, to také, bylo to od tebe velmi hezké. Povyprávím ti o ní, až se u vás zase zastavím. Ale slyšela jsi, co jsem ti říkal? Letím na Měsíc!“

„Slyšela jsem. Ale co je na tom fantastického? Lidé tam létají pořád.“

„Ano. Ale nechtěla by sis sama udělat takový výlet?“

„Ani ne. Měsíc mi připadá příliš studený.“

„V tom ti dávám za pravdu. Zvlášť když nemáš skafandr. Já ve skutečnosti neletím na Měsíc, ale na jeden satelit. Ale celá záležitost je dost důležitá a Smitty si pravděpodobně myslí totéž. Chtěl bych vám o

všem vyprávět. Na oslavu dnešního významného dne vás vyvezu někam na večeři.“

„To je milé. Ale nejde to. Jsme dnes večer pozváni na recepci.“

„Pak jen na jeden drink, u vás. Tím ušetřím pěknou kupu peněz. V šest hodin, šlo by to?“

„Když myslíš. Ale nechápu, proč takový spěch...“

„Mladické nadšení, nic jiného. Tak v šest.“

Thurgood-Smythe se vrátil domů až po sedmé. Elizabeth nevykazovala přílišné nadšení pro satelity nebo cesty do vesmíru. Když Jan vyčerpal téma Orla, namířil si to rovnou k baru a namixoval velký džbán koktejlu. Nová směs s názvem smrtící ocel, suchá, horká a smrtící – jak mu barman vysvětlil – při přípravě nápoje pro dámskou společnost je nutno zapomenout na větší množství tabasca. Thurgood-Smythe se uštvaně vřít dovnitř, smočil v drinku rty a napl ucha naslouchal novince o satelitu, kterou mu Jan vyprávěl. Pro něj to ovšem žádná novinka nebyla, pokud obdržel zprávu o průběhu sledování. Jan ho následoval a nedalo mu příliš velkou práci zaměnit zlatá pera, když se švagr převlékal.

Předpokládal, že z toho asi moc nebude, ale cítil ďábelskou radost, že pro jednu bude sám špicl špiclován. Když odcházel, byla Liz i její manžel rádi, že konečně vypadl.

Na zpáteční cestě se zastavil v obchodu, který měl otevřeno po celých čtyřia dvacet hodin, a nakoupil vše potřebné. Později večer se má setkat se Sárou, získal přesné pokyny.

Když se dostal domů, okamžitě zamířil do koupelny a vytáhl z taštičky na opasku maličký tester. Používal ho každý den, od doby, kdy objevil v lampičce nad umyvadlem optickou štenici. Znesvěcení nejintimnější části bytu byla jedna věc, mizerná pachut' v ústech druhá, proto si ulevil zlostným výkřikem, když tu věcičku rval pryč. Od té doby jako by s ním uzavřeli nepsanou dohodu. Jan se nepokoušel ve zbylé části bytu pátrat po odposlechu a policie si rozmyslela monitorovat toaletu optickými přístroji, pokud ovšem byly jeho metody odhalování štenic úspěšné. Tester svítil jako vždy zeleně.

Roztočil kohoutky u vany. Zvuk tekoucí vody spolehlivě odruší akustické přístroje. Existovalo mnoho metod, jak zachycovat zvuky a hlasy, že se ani příliš nesnažil vše prověřovat. Chtěl jen zakrýt své počinání tak dobře, jak jen to šlo.

Rychle se vykoupal, a zatímco voda pořád tekla, vytřel se dosucha a oblékl se do zcela nových věcí, které si předtím zakoupil. Spodní prádlo, ponožky, boty, tmavé kalhoty v podobné barvě, jaké si právě svlékl, košili a svetr. Odložené šatstvo přišlo do tašky, v níž donesl nákup. Navlékl si plášť, pečlivě ho pozapínal až k bradě, sebral rukavice a klobouk a opustil byt. Věci v tašce vzal s sebou. Štenice, které obsahovaly, jako poblázněné všechno zaznamenávaly. Rychle pohlédl na hodiny na palubní desce a zpomalil. Musel dorazit na místo setkání přesně v devět. Ani o trochu později, ani o trochu dříve.

Nastala jasná noc a v ulicích se procházelo už jen málo lidí. Zatočil na Edgware Road a udržoval směr na Little Venice. Rádio hrálo hlasitěji než obvykle, ale hudba patřila k plánu.

Bylo přesně devět, když zastavil na mostě přes Regentský kanál. Ze tmy vystoupil nějaký muž a otevřel dveře vozu, které mu Jan odemkl. Obličej měl zahalený do široké šály. Cizinec zaklapl dveře, aniž by je zajistil, a jelo se dál. Janova identita a štenice doprovázely vůz, společně s pláštěm, botami a oblečením. Než se vrátí zpátky do vozu, policie nebude tušit, kde se právě nachází, neuvidí ho a ani neuslyší. Z nábrežní uličky kanálu na něj mával další muž.

Jan ho následoval v odstupeh deseti kroků, aniž by se snažil ho dostihnout. Studený vítr snadno pronikal svetrem až na tělo. Jan přitiskl paže k tělu a vrazil ruce do kapes. Sníh pohlcoval ozvěnu kroků a noční ticho narušoval hlasitý hovor blízkého televizního přijímače. Zamrzlý kanál se změnil v jedinou souvislou bílou plochu. Došli ke skupince říčních člunů, pevně zakotvených u břehu. Průvodce se rozhlédl kolem sebe, vyhoupl se na palubu druhé lodi v řadě a zmizel ve tmě. Jan udělal totéž. Všiml si dveří utopených ve stínu a hmátl po klíče. Kdosi za ním znovu zavřel. Pak zaplálo světlo.

„Pěkně studený večer,“ prohodil Jan a prohlížel si dívku u stolu. Tvář jí kryla deformační maska, ale vlasy a postava prozrazovaly Sárú. Muž, který ho sem zavedl, ho počastoval známým úsměvem, jemuž chybělo několik zubů.

„Fryere!“ zvolal Jan a stiskl mu pevně nabízenou ruku. „Jsem rád, že vás zase vidím!“

„Potěšení je na mé straně. Podle všeho jste přečkal vaše malé dobrodružství bez úhony a ještě se vzmohl.“

„Nemáme času nazbyt,“ napomínala je Sára. „A pěknou kupu práce před sebou.“

„Jistě, ma'am,“ přikyvoval Jan. „Máte nějaké jméno, nebo vám mám jednoduše říkat ma'am, jako by šlo o královnu?“

„Klidně mě titulujte Výsosti, dobrý muži.“ V hlase jí zazněla zlomyslnost. Fryer odvrátil hlavu.

„Vypadá to, jako byste se už setkali. Příteli, budeme ji říkat královno, protože si nepamatuji, jaké jméno používala posledně. Dole v podpalubí mám pár lahví dobrého piva. Donesu je a pak se budeme věnovat záležitostem, kvůli nimž jsme tady.“

Zůstala jim jen krátká chvílka, aby se objali, než Fryer vyklopýtal s plnou náručí lahví po schodech nahoru.

„Tady, pro vás,“ řekl Fryer a postavil na stůl dvě těžké láhve. Vedle položil kovovou krabici. Pak z kapsy vytáhl kapesník, aby vše otřel dosucha. Na stole stálo několik sklenek. Jan otevřel jednu láhev a nalil si.

„Vlastní výroba,“ chlubil se Fryer. „Lepší než břecha, kterou by vám nalili v baru.“ Vyprázdnil sklenici na jeden záťah a chvíli se věnoval zámečkům na krabici. Jan mu dolil pivo. Když víko s cvaknutím

povolilo, vyňal Fryer z krabice dvě obálky z hliníkové fólie a položil je na stůl.

„Z vnějšku jsou to jen obyčejné televizní nahrávky,“ vykládala Sára. „Klidně si je můžeš doma přehrát. První je záznam varhanního koncertu a druhý pak jeden zábavný program. Ulož si je do zavazadla, které si vezmeš s sebou – zamíchané mezi další, tvé vlastní. Rozhodně se nesnaž je ukrývat. Tyhle kazety jsou tam nahoře mezi kosmonauty velmi oblíbené, mají jich tam doslova stovky.“

„A co je na nich tak zvláštní?“ divil se Jan.

„Fryere, nezašel byste se podívat na palubu?“ požádala ho Sára.

„Jasně, Výsosti. Co člověk neví, nemůže vyžvanit.“

Fryer uchopil plnou láhev piva a vyšel ven. Sotva za ním zapadly dveře, Sára si strhla masku a Jan ji sevřel v náručí. Políbil ji s takovou touhou, že je oba překvapila.

„Teď ne, prosím, nemáme čas,“ prosila ho Sára a jemně se pokoušela odstrčit.

„A kdy budeme mít čas? Okamžitě mi to řekni, nebo tě nepustím.“

„Ale, Jane – zítra, ano, zítra. Vyzvedni mě v klubu, pak si zajdeme na večeri.“

„A co potom?“

„Však víš, jaký dostaneš zákusek.“ Usmála se a vyprostila se z objetí. Opatrně se posadila na opačnou stranu stolu.

„Možná má moje sestra pravdu,“ rozumoval Jan. „Asi jsem typ, který se zamiluje...“

„Prosím, tak nemluv. Ani teď, ani později. Máme jen deset minut času, než se vrátí tvůj vůz. Musíme dokončit náš rozhovor.“

Otevřel ústa, aby něco namítl – ale rozmyslel si to. Místo toho jen přikývl a Sára se uvolnila. Ale všiml si, že si bezděčně zalomila rukama. Zítra si popovídají. Sára mu přistrčila záznamy a pak si nasadila masku.

„Tohle je nejdůležitější, varhanní koncert,“ vysvětlovala. „Nevím, jak to dělají, ale statický šum na pozadí skrývá počítačový soubor.“

„Ovšem! Zajímavý nápad. Každý záznam v počítači se tvoří dvěma signály, jedním ano a jedním ne, víc pro binární kód nepotřebujete. Záznam lehce natáhnete, změníte modulaci, frekvenci a pak podle náhodně generovaných fází povrchových poruch nahrajete na nosič. A bez potřebného klíče nikdo nedokáže přečíst zaznamenaná data.“

„Tak to asi bude. Podobným způsobem jsme se dorozumívali už dříve. Ale je to zdoluhavé a pracné. A mnoho záznamů se nezdaří. Teď jsme vynalezli nový systém a podrobnosti jsou na téhle kazetě. Tahle zpráva musí projít. Situace tam nahoře je výbušná a zápalná šňůra brzy vzplane, když vytvoříme spolehlivý komunikační kanál. Tohle je jen začátek. Další planety budou následovat.“

„Dobře,“ přikývl Jan, zastrčil kazety do náprsní kapsy u košile a pečlivě ji zapnul. „Ale proč dvě?“

„Náš kontakt na palubě přepravní lodi je přesvědčený, že ho odhalili a že se pokusí zachytit náš záznam. Proto dáš prvnímu člověku, který tě osloví, falešnou nahrávku. Tu správnou si uschovej pro pravého agenta.“

„A odkud se dozvím, co mám dělat?“

„Budou tě sledovat. Až si zvykneš na práci v kosmu, budeš se muset spolehnout sám na sebe. Pak tě zkontaktují. Ten, kdo tě osloví, použije větu: „Přezkoušel jste bezpečnostní úchyt?“ Tomu pak předáš kazetu.“

„Tu falešnou?“

„Ano. Pravý agent si pak k tobě přijde pro správný záznam.“

„Zní to pěkně komplikovaně.“

„Není jiná možnost. Řiď se našimi instrukcemi.“

Dveře se pootevřely o několik centimetrů a Fryer se hlásil vzniklou štěrbínou.

„Vůz dorazí za dvě minuty,“ upozorňoval. „Půjdeme.“

XVIII.

Z počátku se let raketoplánem příliš nelišil od cesty v obyčejném tryskovém letadle. Jan létal často, aby se tím vzrušoval. Při letu nad Atlantikem si četl. Při startu se optický dojem z Cape Canaveral omezil na hustá tropická mračka, která se nad ním hromadila. Jedna z ramp přitiskla stroj k terminálu a druhou rampou nastoupil do raketoplánu. Kromě chybějících oken byl vnitřek srovnatelný s regulérním letadlem pro osobní dopravu. Televizní obrazovka před každým sedadlem ukazovala uklidňující záběry luk s kvetoucími lilijemi a bílými obláčky na obloze. Jako hudební doprovod zazněly tóny Beethovenovy Pastorální symfonie. Start, který přinesl přetížení v hodnotě 1,5 G, byl silnější než při obyčejném letu, ale dalo se to snést. Dokonce, když se kryt přídové kamery odklopil a lilie uvolnily místo kosmu, nepřišlo mu to nijak neobvyklé. Mohlo by se klidně jednat o nějaký televizní pořad. Teprve když účinky zrychlení pominuly a raketoplán se nacházel ve volném pádu, vystoupily do popředí podstatné rozdíly. Přes medikamenty, které obdržel každý cestující, byly psychologické účinky dostatečně silné, aby pěkně zamávaly s citlivým žaludkem. Steward měl plné ruce práce s hygienickými sáčky a s vysavačem na věci, jež sáčky nezachytily. Realitu kosmické scény ještě podtrhlo, když před lodí jedna z hvězd začala svítit jasněji než ostatní a nabírala ostřejší tvary prozrazující kosmickou stanici. Satelit specializovaný na kosmické lodě. Zde kotvily lodě určené pro hluboký vesmír, stavěné v kosmickém vakuu, které nikdy neměly poznat dotyk planetární atmosféry. Zásobování zajišťovaly okřídlené zavalité raketoplány, schopné

přistávat na planetách a opět startovat do kosmu. Kromě nich zde návštěvník mohl spatřit pavoukům podobné nákladní lodě, které čekaly na opravu nebo výměnu, pokud to bylo nutné. A zde byl i cíl Janovy cesty. Cesty, jež slibovala přinést dvojí užitek.

Krátké zážehy manévrovacích trysek přistrkovaly raketoplán k čekající hmotě kosmické stanice. Poslední fázi přiblížení řídily počítače satelitu. Trup se zlehka otřásl, když se loď dotkla přistávací plošiny.

Nebezpečí zpětného rázu odstranily magnetické držáky, které ve zlomku sekundy zahájily akci. Za několik sekund se pak nade dveřmi rozsvítilo zelené světlo a steward pootočil mechanismem uzávěru. Na palubu vstoupila pětice uniformovaných úředníků. Zlehka se odrazili a pomalu klouzali kabinou. Ve vhodný okamžik se zachytili držáků a šikovně tak přibrzdili let.

„Všichni jste viděli, jak se to dělá,“ poznamenal steward. „Ale sami to nezkoušejte, dokud nezískáte potřebné zkušenosti. Mnozí z vás mají potřebné technické znalosti a dobře chápou, co mám na mysli, když vás upozorňuji, že tělo ve stavu beztlíže nic neváží, ale svou hmotu si uchovává. Pokud byste se odrazili a narazili hlavou do zdi, odnesete si to stejně bolestivě jako na Zemi. Proto zůstaňte raději sedět, jak vám bylo doporučeno, a nechte pásy na pokoji. Pomocníci vás postupně dostanou ven. A stejně něžně jako v mamčině náručí.“

Během stewardova proslovu se čtyři muži na předních sedadlech osvobodili z bezpečnostních pásů. Podle sebejistých pohybů se snadno dalo usoudit, že se jedná o zkušené kosmonauty. Jan se zachoval natolik rozumně, že počkal a odepjal pás, teprve když ho o to požádali. Cítil, jak ho zvedli do výše a táhnou kabinou ke vchodu.

„Chytněte se kabelu. Pustíte se, teprve až se dostanete na druhý konec.“

Dlouhý gumový kabel vycházel z díry ve stěně spojovacího tunelu a pohyboval se stejnoměrnou rychlostí ke stanicí. Stříbrný pruh v tunelu zřejmě emitoval slabé magnetické pole. Kabel obsahoval kovové jádro, protože se lepil na stěnu a smýkal se s nepříjemným skřípěním. Ale dal se snadno odtrhnout. Jan ho pevně sevřel a nechal se táhnout tunelem až do kruhového přijímacího sálu.

„Pusťte se!“ křikl mu v ústretu muž, který ho očekával. „Zabrzdím vás.“ Pohyboval se zlehka a přirozeně a přitáhl Jana k zábradlí, k němuž se sám přichytil karabinkou.

„Dokážete přeručkovat až k tamtomu otvoru?“

„Mohu to zkusit,“ odvětil Jan a okamžitě se pustil do plnění nepříliš snadného úkolu. Šlo mu to vcelku dobře, i když nohy vyvíjely nepříjemnou snahu vylétnout někde ke stropu – pokud se o něčem takovém dalo mluvit. Jeden konec žebříku mířil do spojovací chodby zakončené dveřním otvorem. Čtyři cestující už čekali v malé místnosti, až se k nim Jan došplhá. Když se konečně dostal dovnitř, pomocník za ním zavřel dveře a celá místnost se dala do pohybu.

„Zatímco budeme zrychlovat, abychom se přizpůsobili rychlosti stanice, vrátí se vám vaše váha. Červená stěna bude sloužit jako podlaha. Prosím, zorientujte se potřebným směrem.“

S počtem otáček se vracela i tíže. Když přestupní komora vyrovnala rychlost se stanicí, všichni už bezpečně stáli na určené podlaze a čekali, až asistent otevře vnitřní uzávěr. Do stanice vedlo obyčejné schodiště a Jan po něm sestoupil jako první. Schodiště končilo ve větším sále s několika východy. Čekal zde vysoký blondýn a postupně si prohlížel přichozí. Pak zamířil k Janovi.

„Inženýr Kulozik?“ zeptal se.

„Ano.“

„Jmenuji se Kjell Norvall.“ A podával pravici na uvítanou. „Odpovídám za údržbu satelitů. Jsem rád, že vás tu mohu přivítat.“

„Potěšení je zcela na mé straně. Je to velmi vzrušující cestovat do kosmu.“

„Nejsme sice v mezihvězdném prostoru – ale přesto je to odsud na Zemi dost daleko. Poslyšte, nevím, jestli náhodou máte hlad nebo ne, ale právě mi skončila směna a kručí mi v břiše.“

„Dejte mi pár minut a pak určitě dokážu i něco sníst. Přechody ze stavu beztlíže na zdejší gravitaci jsou pro žaludek náročné.“

„A rovněž cesta s tímhle zvraccím expresem a jeho naplněnými sáčky...“

„Kjelli, prosím vás...“

„Promiňte. Změníme téma. Jsem rád, že jste zde. Po pěti letech první inženýr z londýnských laboratoří.“

„To snad není možné!“

„Zdali! Lidé si tam dole pohodlně sedí na svých tlustých zadcích – s výjimkou vaší ctěné osoby – a předepisují nám, co zde nahoře máme dělat, aniž by znali naše problémy. Proto vás rádi vidíme – a lichotky stranou. Doufám, že mi prominete mé hloupé norské žerty?“

„Samozřejmě. Až si trochu zvyknu, asi jich také pár udělám.“

„Račte tudy.“

V jídelně, vkusně zařízené, vyhrávala tichá hudba. Květiny podél zdi vypadaly velmi hezky. Že jsou vyrobené z plastiku, se dalo poznat, teprve když je člověk zkoumal zblízka. Několik strážníků postávalo u samoobslužné linky, ale Jan neměl náladu riskovat blízký kontakt se zdejším jídelníčkem.

„Zaberu nějaký stůl,“ oznámil.

„Mám vám něco přinést?“

„Šálek čaje, nic jiného.“

„Žádný problém.“

Jan se chránil, aby jídlu, které Kjell s takovou chutí ládoval do sebe, věnoval bližší pozornost. Čaj mu

ale zachutnal.

„Kdy si budu moci prohlédnout satelit?“ chtěl vědět Jan.

„Hned jak tu skončíme, pokud chcete. Zavazadla vás určitě čekají v pokoji. Abych nezapomněl, tady je klíč a číslo na něm máte vyražené. Předvedu vám, jak skafandr funguje, a pak můžeme vyrazit.“

„To je tak jednoduché, vyjít si na procházku do kosmu?“

„Ano i ne. Skafandry jsou „blbuvzdorné“, jak je to jen možné. V tom není problém. Jediná metoda, jak se seznámit s prací v nulové gravitaci, je vyjít ven a dělat. Nenechám vás létat volně, něco takového vyžaduje delší nácvik. Ale připoutám vás ke svému skafandru s pohonnou jednotkou. Stejným způsobem vás dopravím zpět. Můžete makat, jak dlouho uznáte za vhodné, abyste si osvojil všechny nástroje. A až vás to omrzí, jen zavoláte vysílačkou. Nezůstanete venku sám. Někdo z nás se k vám dostane do šedesáti sekund po zavolání. Nemusíte se bát.“

Kjell odstrčil prázdný talíř a pustil se se vši vervou do pěkně velké porce zákusku. Jan odvrátil zrak.

Vzory dřevěného obložení jídelny mu náhle připadaly velmi atraktivní.

„Nikde žádná okna,“ poznamenal Jan. „Od přiletu jsem neviděl ani jedno.“

„A ani je nevidíte – jsou jenom v řídicím středisku. Jsme přesně na geosynchronní oběžné dráze, stejně jako většina satelitů. A zároveň i ve Van Allanovém pásu. Venku byste nachytl silnou dávku záření, tady vás spolehlivě chrání silné staniční stěny. Skafandry, které dostaneme, jsou stejně dobře odstíněné – přesto když zuří sluneční bouře, nikdo ven nechodí.“

„A jaká je situace teď?“

„Všude klid. A mělo by to chvíli vydržet. Můžeme jít?“

„Ano. Ved'te mě!“

„Vše, co bylo možné ve skafandrech zautomatizovat, bylo tak i vyrobené.“ Několikanásobné bezpečnostní a nouzové okruhy. Vnitřní teplota, spotřeba kyslíku, řízení vlhkosti – vše řídil počítač. Stejně jako kontrolní data.

„Jen si se skafandrem promluďte,“ vyzval ho Kjell. „Vyslovte „kontrola skafandru“, určete, co žádáte, a příkaz ukončete slovy „konec kontroly skafandru“. Přesně takhle.“ Zvedl okrouhlou helmu a řekl:

„Kontrola skafandru, podat zprávu o celkovém stavu.“

„Neobsazeno, veškeré vnitřní kontroly jsou vypojeny, kyslíkové nádrže na maximu, baterie dobité.“ Hlas byl sice mechanický, ale jinak dobře srozumitelný.

„Obsahuje nějaké příkazy nebo kódová hesla?“ staral se Jan.

„Ne, jenom musíte vyslovovat srozumitelně, rozlišovací okruhy si roztřídí slovní příkazy a fráze.

Přístroj se zeptá, když bude mít nějaké pochyby, a zopakuje každý příkaz, než ho provede.“

„Zní to jednoduše – doufám, že to tak opravdu je. Začneme?“

„Čím dříve, tím lépe. Posad'te se a vrazte nohy sem...“

Vše slušně pokračovalo kupředu a Janova víra v mechaniku skafandru se upevňovala, když ho počítač upozornil, že pravá rukavice není těsná. S nasazenou helmou vklopýtal za Kjellem do vzduchové propusti. Skafandr poztrácel všechny krásné záhyby, jakmile tlak poklesl. Ve chvíli, kdy v kabině zavládlo kosmické vakuum, otevřely se i venkovní dveře.

„Jde se na to!“ ozval se Kjellův hlas z vysílačky. Pak prostrčil Jana otvorem ven.

Nacházeli se na tmavé straně stanice. Jan nebyl připraven na pohled na noční oblohu posetou hvězdami, kterou netlumila ani obrazovka televize nebo vrstva atmosféry. Zdálo se, že jich je nepřeberné množství. Snadno vyplnily celé panorama. Rozdílné ve svítivosti a barvě. Znal arktickou noční oblohu – ale to byl jen slabý a nepřesný dojem nádhery a krásy, která vyplňovala okolní prázdnotu. Uplynula pěkná řádka minut, aniž by si všiml něčeho jiného. Pak se opět ohlásil Kjell.

„Poprvé je to vždy takové – něco opravdu zvláštního. Člověk si nikdy úplně nezvykne.“

„Neuvěřitelné.“

„A hvězdy nezmizí. Proto klidně můžeme i něco udělat.“

„Odpusťte.“

„Nemusíte se omlouvat. Se mnou to bylo podobné.“

Kjell zamířil pomocí trysek spolu se svým pasažérem k jednomu z komsatů, upevněnému na žebrovi. Hmota dálkové kosmické lodi nebyla daleko. Několik dělníků pracovalo na lodním trupu a čas od času mezi nimi vzplálo ostré světlo laserové svářečky. V kosmu, ve správném prostředí, působil satelit mnohem silnějším dojmem než ve sterilní laboratoři na Zemi. Roky strávené pod palbou mikročastic zanechaly vnější obal v žalostném stavu. Pevně se přichytili a Jan Kjellovi ukázal, který kryt potřebuje uvolnit. Se zájmem sledoval, jak Norvall pracuje se svým protitřačným elektrickým šroubovákem. Pak to zkusil sám, zpočátku nemotorně, ale poté se stále větší jistotou. Zhruba po hodině cítil únavu a přerušil práci. Nato se vrátili na stanici. Během krátké chvíle už Jan ležel v posteli a upadl do hlubokého a dlouhého spánku. Při příští pracovní směně se opět vydal ven. Tentokrát měl u sebe i kazetu se záznamem. Bylo velmi snadné ji uschovat do vnější kapsy na nohavici skafandru.

Třetí den už podával slušný výkon. Kjell byl s jeho pokroky velmi spokojen.

„Nechám vás samotného. Zavolejte, pokud budete potřebovat pomoc. Já se přemístím do nitra navsatu.“

„Snad si s tím poradím i bez vás. Všechny čipy mám odkryté a jen je zkoušečkou přeměřím. To mě na chvíli zaměstná. Dík za pomoc.“

„Spíš bych měl poděkovat já vám. Tyhle přístroje čekaly celé roky na vaši mistrovskou ruku.“

Jan předpokládal, že je pod neustálým dozorem – nebo mu odposlouchávali vysílačku. A možná obojí. Ještě si připravoval monitorovací obrazovku, když zpoza nejbližší lodi vystoupila postava ve skafandru a šikovnými zážehy trysek zamířila k němu. Muž se přiblížil na dosah, zabrzdil a nakonec přitiskl svou helmu k Janově. Vysílačku neměl zapnutou, ale skrze dotek byla jeho slova dobře slyšitelná.

„Přezkoušel jste bezpečnostní úchyt?“

Obličej za zrcadlovým krytem helmy nebyl vidět. Jan nešikovně vytáhl záznam z kapsy a podal mu ho v záři pracovní lampy. Falešný kompak. Muž ho uchopil a odrazil se. Současně se otočil.

Ze tmy vyrazil další kosmonaut. Pohyboval se rychle, rychleji než Jan kdy v kosmu zatím viděl. Letěl přímo v kolizním kurzu a nehluchně vrazil do prvního muže. Současně zablikla laserová svářečka, kterou držel před sebou.

Byl to jen krátký záblesk, paprsek žhavě červeného světla, jenž vykousl v mužově skafandru nepravidelnou díru. Kyslík explodoval ven do volného prostoru a zmrzl na obláček droboučkových krystalků. Poplach nebyl vyhlášen, protože útočník zaměřil paprsek tak, aby zničil i počítač skafandru.

Jan byl pořád ztuhlý úlekem, když ten druhý uchopil mrtvolu, aniž by se staral o svářečku zavěšenou u opasku, a zažehl pohonné trysky. Podle všeho vlastnil speciálně upravené vysokotlaké zařízení, protože mizel i se svým hrůzným nákladem velmi rychle do dále. Nakonec mrtvého pustil a přitom mu udělil velké zrychlení. Mrtvý se řítíl vpřed a za ztuhlým tělem se šířil kometární ohon zmrzlého kyslíku. Stále se zmenšoval, až se scvrkl do maličkého bodu, který zanedlouho sám zanikl.

Útočník zatím zabrzdil hned vedle Jana a natáhl ruku. Chvilí Jan nechápal, co po něm chce – rychlost a děsivost útoku ho ochromila. Pak sáhl do kapsy a vytáhl druhý záznam a podal ho neznámému. Bezděčně ucukl, když se jeho helma setkala s tou druhou.

„Vynikající práce,“ pochvaloval si vzdálený hlas.

Pak prudce vyrazil pryč.

XIX.

O dva dny později vytrhlo Jana ze spánku hlasité vyzvánění telefonu. Rozespale zamžoural na světelný display nástěnných hodin. Spal sotva dvě hodiny. Naštvaně zabručel a otočil se k přístroji. Obrazovku vyplnila tvář Sonji Amarigliové.

„Jane, jste tam?“ volala. „Mám tmavou obrazovku.“

Stále doufal, že se mu poštěstí pokračovat v přerušném spánku, když přepínal kameru na infra, místo aby rozsvítil světlo. Přenášený obraz byl sice černobílý, ale určitě dostatečně ostrý.

„Bála jsem se, že spíte,“ pokračovala Sonja. „Omlouvám se, pokud jsem vás vzbudila.“

„To nic. Stejně jsem musel vstát, abych došel k telefonu.“

Rty se jí zvlínily do úsměvu. „Ach tak. Rozumím, žertujete.“ Smích zase zmizel. „Mám závažný důvod, proč vás volám. Musíte se okamžitě vrátit do Londýna. Neprodleně!“

„Ale já ještě nejsem hotov.“

„Lituji. Ale musíte práci přerušit. Špatně se to vysvětluje.“

Jana se zmocnil nepřijemný pocit, že tohle nebylo z její hlavy, ale že dostala přímý rozkaz, aby ho odvolala. Nechtěl na ni tlačit. „Dobře, přihlásím se u letového dispečera a pak vám zavolám...“

„Nemusíte. Raketoplán startuje asi za dvě hodiny a místo máte zajištěné. Stihnete to?“

„Ano, ale jen těsně. Ohlásím se, až přistaneme.“

Jan přerušil spojení a rozsvítil. Se zíváním si přejel dlaní po neoholené bradě. Někdo ho chtěl co nejrychleji stáhnout ze stanice a dopravit do Londýna. Určitě tajná policie. Ale proč? Odpověď měl hned po ruce. V kosmu se lidé jen tak neztrácejí. A přesto byl jeden pryč. Měl hloupý pocit, že běží právě o tohle.

Návrat na Zemi přestál dobře – už si zvykl na nulovou gravitaci, a když vystupoval po rampě, připadal si náhle těžší. Tělo se během několika dní stačilo aklimatizovat na nižší přitažlivost, která panovala na stanici. Let přes Atlantik probíhal bez zvláštních událostí, a tak ho Jan klidně prospal. Když opouštěl na Heathrow letadlo, víčka měl pořád těžká, ale po nějaké chvíli se dostavil pocit, že si tělo odpočinulo. Venku opět vládlo ostrovní počasí a Jan se s husí kůží rozběhl ke svému vozu, který tu na něj čekal. Konečně začínalo tát a sníh se měnil v kaši. Pro někoho, kdo přicházel z prostředí, které bylo řízené, však bylo venku příliš velké chladno. Kabát měl zavřený v kufru, a tak si ho okamžitě natáhl.

Když dojel domů, při pohledu na signalizační světlo na telefonu ihned zjistil, že má na záznamníku vzkaz. Stiskl tlačítko a vyvolal text na obrazovku:

ČEKÁM TĚ VE SVÉ KANCELÁŘI. PO PŘÍJEZDU MĚ CO NEJRYCHLEJI NAVŠTIV.
THURGOOD-SMYTHE

Přesně, jak čekal. Ale policejní úředníci spolu s jeho švagrem můžou počkat, než se umyje, převlékne a sni něco pořádného. Jídlo na stanici bylo mražené, výživné a bez fantazie.

Při jídle Jana napadlo, že během návštěvy by mohl ještě něco udělat. Uprostřed policejní pevnosti! Bylo to nebezpečné, ale nedokázal odolat. Zatímco se převlékal a vybaloval, vzal si k sobě maličký přístroj, který vyrobil za velkého úsilí. Ted' se ukáže, zda funguje.

Policejní centrálu tvořil komplex šedivých betonových budov bez oken, nacházející se severně od Marylebone. Jan už tam jednou byl – skutečnost, kterou centrální počítač přesně zaznamenal. Když zastrčil svou identifikační kartu do čtečky před garážovými vraty, okamžitě mu ji přístroj vrátil do ruky a vrata se zvedla. Jan postavil vůz na místo vyhrazené návštěvám a vyjel výtahem do příjímacího sálu.

„Dobrý den, inženýre Kuloziku,“ pozdravilo ho děvče usazené za širokým stolem a vrhlo pohled na obrazovku. „Použijte výtah Číslo tři, prosím.“

Přikývl a prošel rámem detektoru. Ozvalo se tiché zabzučení a strážný zvedl hlavu od obrazovky.

„Kdybyste se postavil sem, Vaše Milosti,“ vyzval ho.

Tohle se mu stalo poprvé. Janovi přeběhl po zádech mráz, ale musel se rychle sebrat, aby si strážný ničeho nevšiml.

„Co s tím máte?“ zeptal se.

„Nemám u sebe žádnou zbraň.“

„Lituji, pane. V kapse musíte mít něco kovového. Pokud dovolíte...“

Proč s sebou ten přístroj bral? Opravdu nebetyčná pitomost! Jan pomalu vsunul ruku do kapsy, vytáhl předmět, který vyrobil, a ukázal ho.

„Myslíte tohle?“

Strážný vrhl pohled na zapalovač a přikývl. „Ano, pane. Přesně. Obyčejně zapalovač poplach nevyvolá.“

Sklonil se a prohlížel si zapalovač zblízka. Dokonce si na něj sáhl. Jan zadržel dech. Pak muž spustil ruku.

„Asi za to může silné zlacení. Lituji, že jsem vás zadržel.“

Jan uschoval zapalovač do kapsy a kývl hlavou. Nemohl riskovat něco pronést nahlas. Pak došel k otevřeným výtahovým dveřím. Když se za ním zavřely, zhluboka se nadechl a uvolnil pěst, ve které svíral zapalovač. To bylo těsné, příliš těsné. Nesměl riskovat a přístroj aktivovat. Bylo by to příliš nebezpečné.

Thurgood–Smythe seděl za svým stolem a studeně mu pokynul na pozdrav, když Jan vešel do kanceláře. Jan se posadil, aniž čekal na svolení, a co nejlhostejněji přehodil nohu přes nohu. „Co to má všechno znamenat?“ zeptal se otráveně.

„Mám pocit, že se řítíš do velkého maléru.“

„A já mám zase pocit, že nevím, o čem mluvíš.“

Thurgood–Smythe namířil prst jako pistoli na Janovu hrud'

„Nehraj mi tu žádné divadélko, Jane,“ ušklíbl se. „Opět se udála další hloupá náhoda. Krátce po tvém přiletu na stanici 12 zmizel člen osazenstva z jedné nákladní lodě.“

„Ale? A ty předpokládáš, že v tom mám prsty?“

„Běžně bych se o tom ani nedozvěděl a bylo by mi to i jedno. Ale ten muž patřil k nám.“

„Policista? Nechápu, co s tím máš společného.“

„Opravdu? Nestarám se o toho chlapa, ale o tebe.“ Pomalu vypočítával na prstech. „Měl jsi přístup k terminálu, přes který procházely žádosti o ilegální přístup. Pak jsi byl náhodou ve Skotsku, když tam došlo k problémům. A teď se objevíš na místě ve chvíli, kdy se tam ztratí člověk. To se mi nelíbí, Jane!“

„Náhoda. Sám jsi to řekl.“

„Ne. Nevěřím na náhody. Zapletl ses do nějaké trestné činnosti...“

„Poslechni, Smitty – nemůžeš mě jen tak obviňovat bez důkazů...“

„Nepotřebuji žádné důkazy. Kam bych s nimi došel?“ Ze švagrova hlasu čísel ledový chlad. „Kdybys nebyl bratr mé ženy, nechal bych tě okamžitě zatknout. Odvedli by tě, vyslechli, aby tě nakonec strčili do tábora, pokud bys ještě žil. Do konce tvého života. Pro zbytek světa bys zmizel. Jméno by vymazali z registru, tvé bankovní konto by náhle přestalo existovat a byt by byl prázdný. Je to velmi jednoduché.“

„Ty bys to udělal?“

„Už jsem to provedl víc než jednou,“ zněla hrozivá odpověď.

„Nevěřím – to je nepředstavitelné, hnusné! Všechno na tvůj příkaz – kde zůstala spravedlnost?“

„Jane, jsi hlupák. Na světě je jen tolik spravedlnosti, kolik dovolí ti, co mu vládne, aby věci běžely hladce. V téhle budově spravedlnost nehledej. Vůbec žádnou. Chápeš, co říkám?“

„Rozumím, ale nevěřím, že to je pravda. Tvrdíš, že život, jak ho znám, neodpovídá objektivní skutečnosti...“

„Ne. A ani nečekám, že mi uvěříš. Slova jsou jen slova. Proto jsem ti připravil malou ukázkou. Něco, co nedokážeš popřít.“

Během rozhovoru Thurgood–Smythe stiskl tlačítko na pracovním stole. Dveře se otevřely a do místnosti vstoupil uniformovaný policista, který vedl muže v šedivém vězeňském obleku. Nechal ho stát před psacím stolem a stáhl se zpět. Muž stál nehnutě na místě a zíral kamsi do prázdna. Působil bezvýrazným ochablým dojmem.

„Za provinění proti zákonu o omamných látkách je odsouzen k trestu smrti,“ vykládal Thurgood–Smythe.

„Taková kreatura nepřináší společnosti užitek.“

„Je to člověk, žádná kreatura.“

„Ale ano, teď se jí stal. Kortikální výmaz před popravou. Nemá vědomí, paměť ani osobnost. Kus živoucího

masa, nic víc. Teď odstraníme i to maso.“

Jan sevřel křečovitě opěradla svého křesla. Nevydal ani hlásku, zatímco švagr vyndal ze zásuvky kovovou skříňku. Přístroj byl vybaven izolovaným držadlem a na přední straně dvěma kovovými kontakty.

Thurgood–Smythe se postavil před vězně a připevnil kontakty na čelo a stlačil páku dolů.

Končetiny odsouzence sebou škubaly v bolestivých křečích. Napřímil se a pak se zhroutil na podlahu.

„Třicet tisíc voltů,“ vysvětlil Thurgood–Smythe a obrátil se. Hlas měl zcela bezbarvý. Přešel po pokoji až k Janovi a přidržel mu přístroj před obličejem. „Klidně mohlo jít o tebe – právě v tuto chvíli.

Chápeš, co tím myslím?“

Zděšeně a fascinovaně zároveň upíral Jan zrak na kovové bodce těsně před obličejem. Byly zčernalé a drsné, pokryté hnědými zbytky zuhelnatělé kůže. Blížily se, až bezděčně ucukl. Poprvé cítil strach o sebe. A o svět, ve kterém žil. Až dosud byl pouze zapleten do velmi komplikované hry. Ostatní mohli dojít úhony, on však ne. Teď mu došlo, že pravidla, podle kterých se řídil, vlastně neexistují. Už si nehrál. Vše se změnilo a nabralo mnohem vážnější a krvavější tvář. Hra skončila.

„Ano,“ přisvědčil chraplavě. „Ano, pane Thurgood–Smythe. Chápu, co tím myslíte.“ Mluvil tiše, téměř šeptal. „Tohle není debata nebo diskuse.“ Přelétl pohledem zkroucenou mrtvolu na podlaze. „Něco mi chceš, že? Něco, co mám udělat – co udělám.“

„Správně.“

Thurgood–Smythe se vrátil zpátky ke stolu a uložil stroj na původní místo. Dveře se otevřely a policista se vrátil zpět, aby odtáhl tělo pryč. Uchopil ho za nohy, a jak jím smýkal, hlava hrůzně poskakovala po parketách. Jan raději odvrátil pohled a znovu se zahleděl na švagra.

„S ohledem na Elizabeth,“ pokračoval Thurgood–Smythe, „to je jediný důvod – s ohledem na Elizabeth se tě nebudu ptát, jak hluboko vězíš v záležitosti s hnutím odporu, protože vím s jistotou, že s nimi spolupracuješ. Opovrhl jsi mou radou a teď se budeš řídit mými příkazy. Až opustíš tenhle dům, přerušíš všechny kontakty a přestaneš pro ně dělat. Navždy. Jestli se znovu dostaneš do podezření nebo nějakým způsobem budeš dáván do souvislosti s ilegální činností – od toho okamžiku tě přestanu chránit a nehnu pro tebe ani prstem. Pak by tě okamžitě zatkli, dovezli sem, podrobili výslechu a zavřeli na doživotí.

Je to jasné?“

„Ano.“

„Hlasitěji. Nerozuměl jsem ti.“

„Ano! Je to jasné.“

Ještě než ta slova stačil vyslovit, cítil, jak v něm narůstá vztek, který odpavil všechny strach. Ve chvíli absolutního ponížení poznal, jak jsou mocní tohoto světa ve skutečnosti hnusní. Další koexistence s nimi nebyla možná. Nepřál si umřít, ale na druhé straně nehodlal žít ve světě, který by řídil Thurgood–Smythe. Sklonil hlavu a svěsil ramena. Nebude kapitulovat, ale švagr nesmí poznat, co se v něm odehrává.

Vrazil ruce hluboko do kapes.

Nahmatal zapalovač a stiskl tlačítko.

Malý, ale výkonný vysílač vyslal příkaz. Impuls aktivoval přístroj zabudovaný v peru, které vězelo v kapse saka policejního úředníka. Po zachycení signálu vyprázdní a přenese celý soubor ze své paměti na diskovou jednotku v zapalovači. Celý postup trval jen několik mikrosekund. Jan narovnal hlavu a vstal.

„Máš ještě něco na srdci, nebo můžu jít?“

„Je to pro tvoje dobro, já z toho nic nemám.“

„Smitty, prosím tě! Můžeš být vším, čím chceš, jenom pokrytcem ne.“ Jan nemohl jinak. Nahromaděný vztek si našel cestu na povrch. Thurgood–Smythe s tím patrně počítal, protože jen lhostejně přikývl. Náhle Jan prohlédl.

„Ty mě nenávidíš, co?“ zeptal se přímo. „A už od samého počátku.“

„Máš plnou pravdu.“

„Hmm, že to konečně vím. Naše pocity jsou vzájemné.“

Jan se neodvažoval pokračovat. Báł se, že by zašel příliš daleko, kdyby rozhovor neukončil. Ty netvore! Ubohá Liz. Ví, že chladnokrevně zabíjí ve své kanceláři lidi tím, že jim prožene lebkou třicet tisíc voltů.

Opustil švagrovu kancelář a nikdo mu při odchodu z budovy nedělal potíže. Když vyjížděl po rampě nahoru, došlo mu, co to znamená.

Uspěl. V kapse mu vězel záznam všech supertajných rozhovorů, které měl švagr za několik posledních týdnů.

Měl pocit, že má u sebe bombu, která může každou chvíli vybuchnout. Co s tím? Disk vymazat, zapalovač vhodit do Temže a hned zapomenout, co udělal. Automaticky zamířil s autem k řece. Udělat něco jiného bylo čiré šílenství, rozsudek smrti podepsaný vlastní rukou.

Myšlenky mu vířily hlavou, ale pak došel k pevnému závěru. Málem přešel křížovatku na červenou, ale počítač zaregistroval jeho nepozornost a zabrzdil.

Jan si uvědomil, že je opět na životní křížovatce. Právě teď se musel rozhodnout, jak bude vypadat zbytek jeho života.

Zatočil s vozem do Savoy Street a zastavil. Takovéhle úvahy jízdy nesvědčily. A zároveň už nedokázal jen tak klidně sedět. Vystoupil, zamkl auto a šel dolů k řece pěšky. Pak zastavil. Ne, pořád se nemohl

rozhodnout, to bylo zlé. Nevěděl, co má dělat. Odemkl kufr a chvíli se přehraboval v krabici s náradím, než našel maličká sluchátka. Zastrčil je do kapsy a pokračoval v přerušené cestě k řece. Vál ostrý studený vítr a sněhová kaše mrzla. Až na několik vzdálených chodců měl celé Victoria Embankment jen pro sebe. Postával na kamenné balustrádě a hleděl nehnutě do šedivé vody, která unášela ledové kry vstříc vzdálenému moři. Zapalovač mu ležel v dlani. Jen se rozpřáhnout a hodit – náhle veškerá nerozhodnost zmizela. Vyňal maličký přístroj a pozorně si ho prohlížel. Maličký, jako samotný lidský život.

Druhou rukou zastrčil sluchátka do otvoru v boční stěně.

Ještě stále mohl přístroj zahodit. Ale musel slyšet, co Thurgood–Smythe povídá v bezpečí kanceláře, když mluví se spolupracovníky. Minimálně tohle chtěl vědět.

Do sluchátek pronikly slabé hlasy. Většinou sdělovaly samé věci a jména, která neznal, komplikované případy, jež střízlivě a věcně prodiskutovali. Odborníci by s tím pořídili mnohem víc, rozluštili všechny vztahy a dodali smysl. Jan tomu příliš nerozuměl. Přejel záznam až na konec a zaposlouchal se do rozhovoru, který vedli předtím. Pak poposkočil o trochu nazpět, do doby před svou návštěvou. V zásadě nic zajímavého. Pak ztuhl. Uslyšel jasná slova:

„Ano, správně, izraelská dívka. Opravdu nám způsobila velké problémy a dnes večer to skončíme. Počkáme, až se skuteční setkání na člunu, a pak udeříme...“

Sára – hrozí jí nebezpečí!

Jan se rozhodl, ale hned si neuvědomil, že se rozhodl pro zcela určitou stranu. Spěchal, aniž by běžel, protože toho by si všiml. V narůstajícím soumraku se vrátil k autu. Dnes večer! Stihne to?

Jel klidně, opatrně a nejvyšší možnou rychlostí. Člun na kanálu. Muselo se jednat o člun na Regentském kanálu, kde se naposled setkali. Kolik toho policisté věděli? A odkud? Jak dlouho už Sáru sledovali a hráli si s ní na kočku a myš? Bylo to jedno. Musel Sáru zachránit. Musel ji zachránit, i kdyby měl sám zahynout. Přišla první. Rychle se stmívalo a vůz zapnul reflektory.

Potřeboval vymyslet nějaký plán, promyslet všechny možnosti, než začne jednat. Vnitřek vozu určitě odposlouchávají – bude lepší, když s tím bude počítat. Kdyby zamířil přímo na Little Venice, vyvolal by poplach. Část cesty půjde pěšky. Na Maida Vale bylo nákupní středisko, vhodné pro takový účel. Zajel k němu, zaparkoval a vybral si největší obchod. Rychle jím prošel, vyšel ven zadním vchodem na druhé straně.

Když se dostal ke kanálu, nastala noc. Na nábřeží svítila světla a nějaká dvojice šla pomalu k němu.

Stáhl se do stínu stromu a nechal je projít. Když zmizeli z dohledu,spěchal ke člunu. Byl stále zakotvený na svém místě, tmavý a němý. Když vylezl na palubu, vynořil se ze stínu nějaký muž.

„Na vašem místě bych tam dolů nešel.“

„Fryere – já musím. Tohle je smrtelně vážné.“

„Nemožné, starý brachu. Tam dole se pořádá přísně utajená porada...“

Jan odstrčil Fryerovu ruku z ramene a vrazil do něj tak prudce, že Fryer zavrával a upadl na palubu. V příští sekundě Jan rozrazil dveře a vřítel se do kabiny.

Sára zvedla hlavu a překvapením vytřeštila oči.

Podobně zareagovala Sonja Amariagliová, vedoucí laboratoře satelitů, která seděla naproti Sáře.

XX.

Než stačil Jan zareagovat, ze zadu ho chytili tak pevně, že se nemohl nadechnout.

„Přiveďte ho sem, Fryere!“ přikazovala Sára. Náhle byl Jan volný a Fryer ho popostrčil kupředu. „Zavřete dveře, rychle!“

„Neměl jste tu být,“ stěžovala si Sonja. „Je to nebezpečná chyba!“

„Poslyšte, nemáme čas!“ skočil jí do řeči Jan. „Thurgood–Smythe o tobě ví, Sáro. I o dnešní schůzce.“

Policie je na cestě. Musíme rychle zmizet, co nejrychleji.“

Obě stály na místě jako ochromené. Fryer přerušil nastalé ticho.

„Transport se sem dostane až za hodinu nebo později. Ale o dámu se postarám.“ Ukázal na Sonju. „Led na kanálu je ještě pevný. Znáš jednu bezpečnou cestu, ale jen pro mě.“

„Zmizte!“ přikazoval Jan. Podíval se na Sáru. „Půjdeš se mnou. Pokud se dostaneme k autu, snad pronásledovatelům ujedeme.“

Světlo zhaslo a dveře se otevřely dokořán. Když Sonja procházela kolem Jana, lehce ho pohladila po tváři. „Konečně vám smím říci, jakou skvělou práci jste pro nás všechny vykonal. Díky, Jane.“ Pak zmizela ve tmě. Bezprostředně ji následovali po schodech nahoru. Nábřeží bylo zatím prázdné. Jan se Sárou se rozběhli podél kanálu.

„Nikoho nevidím,“ šeptala.

„Doufám, že máš pravdu.“ Přeběhli po kluzkém chodníku až k mostu přes kanál. Když přes něj chtěli přejít, kolem rohu nejbližší křižovatky prolétl rychle jedoucí vůz a mířil přímo k nim.

„Mezi stromy!“ křikl Jan a táhl Sáru za sebou. „Snad nás neviděli.“

Vběhli mezi kmeny a odstrkovali větve, zatímco zvuk motoru zesílil. Auto dojelo k mostu, pérování zaskřípělo a vůz prudce přejel přes most. Světlo mety zabloudily do směru, kterým mířili i uprchlíci. Jan se vrhl obličejem k zemi a strhl Sáru s sebou.

Světla sebou škusbla a zmizela. S kovovým zaskřípěním vjel automobil na nerovné dláždění nábřeží a

převálcovav závoru, která bránila průjezdu.

„Rychle pryč!“ zajíkal se Jan a vlekl Sáru dál. „Až zjistíš, že je loď prázdná, začnou nás hledat.“

Běželi závod o život. Zahnuhli do vedlejší ulice a na nejbližší křižovatce museli zpomalit, s ohledem na lidi. Počet chodců se zvyšoval, ale pronásledovatele zatím nikde neviděli. Přešli do pomalejší chůze, aby znovu nabrali dech.

„Řekni mi, co jsi zjistil,“ vyzvala ho Sára.

„Určitě mám na sobě nějaké štenice, všechno, co řekneme, zaznamenají.“

„Šaty zničím. Ale nejdřív musím vědět, co se stalo.“

„Nasadil jsem svému milovanému švagrovi odposlech, nic víc. Pokousaný kousl také. V kapse mám nahrávku všech rozhovorů z několika týdnů. Většinu jsem nerozuměl, ale poslední část byla víc než jasná. Dnes vás chtěli zatknout. Nechali vás přijít na loď a pak by udeřili. Něco v tom smyslu. Švagr se zmínil o „izraelské dívce“.“

Sáře se zastavil dech. Sevrhla prsty kolem Janova zápěstí. „Kolik toho ví?“

„Mnoho.“

„Pak musím pryč z Londýna a pryč ze země. Tvůj záznam by měli analyzovat naši specialisté. Musíme je varovat.“

„Zařídíš to?“

„Pokusím se. A co ty?“

„Pokud policie neví, že jsem tu dnes večer byl, nic se mi nestane.“ Nemělo smysl jí vykládat o výstražce, kterou dostal. Její život byl přednější. Až se o ni postará, bude si lámat hlavu nad svým vlastním osudem. „Prověřil jsem vůz na optické štenice – v tomhle ohledu nemám starosti. Řekni mi, kam tě mám odvézt. Až nastoupíme, musíš mlčet jako ryba.“

„Bezpečnostní bariéra pro auta je umístěna na Liverpool Road. Vyhledej nějakou klidnou uličku poblíž a tam mě vyzáď. Pojedu odtud směrem na Islington.“

„Dobře.“ Mlčky kráčeli vedle sebe. Opustili vedlejší ulici a vstoupili na Maida Vale.

„Ta žena ve člunu?“ nadhodil Jan. „Co je s ní?“

„Můžeš zapomenout, že jsi Sonju viděl?“

„To nebude příliš lehké. Je důležitá?“

„Patří k nejvyšším představitelům naší londýnské organizace. Jedna z nejlepších pomocnic, které máme.“

„Rád věřím. Už jsme tady. Odted' ani slovo.“

Jan odemkl auto a nasedl. Nastartoval, pustil rádio a pak si tiše notoval. Znovu vystoupil, obešel auto, otevřel kufr a přesunoval krabice s nářadím sem a tam. Současně pokynul Sáře, aby nastoupila. Když se usadila, vlezl do auta a pomalu se rozjel.

Po Marylebone by byla cesta nejkratší, ale Jan neměl chuť projíždět kolem policejní centrály. Místo toho zabočili na St. John's Wood a objížděl Regent's Park po ztlahlých ulicích. Po nějaké době se hudba v rádiu odmlčela a v reproduktoru se ohlásil mužský hlas.

„Jane Kuloziku – jste zatčen! Nepokoušejte se opustit vozidlo. Vyčkejte příjezdu policie.“

Když dozněla slova z reproduktoru, motor zhasl a automobil pomalu zabrzdil.

Janův strach se odrážel v Sářině vyděšeném pohledu. Policie přesně věděla, kde byl, sledovali ho a teď ho chtěli zadržet. A najdou ji u něho.

Jan škulb dveřní pákou. Nepohnula se ani o milimetr. Zamčeno. Seděli v pasti.

„Takhle jednoduché to nebude, špinaví bastardi!“ zařval Jan, stiskl zapalovač a z přihrádky na rukavice vylovil autemapu. Přidržel plamínek u papíru, dokud nevzplál a s ním následně i celá mapa. Hořící svazek přitiskl k přístrojové desce, mezi početné přístroje a čidla.

Vzápětí zazněl signál požárního poplachu a dveře samy odskočily. „Běž!“ volal a sám vyskočil z vozu.

Opět utíkali. Netušili, kolik jim zbývá času, než dorazí policie. Běželi o život. Do tmavých postranních uliček, rychle pryč, aby mezi autem a nimi byla co největší vzdálenost. Běželi, dokud Sára nemohla dál, pak šli krokem, ale pořád spěchali. Po pronásledovatelích nikde ani stopy. Neúnavně pochodovali dál, dokud se nedostali do bezpečí rušných ulic v okolí Camden Town.

„Doprovodím tě,“ prohlásil Jan. „Všechno o mně vědí, o spojení na hnutí odporu. Varovali mě. Můžeš mě dostat ven ze země?“

„Lituji, že jsem tě do toho zatáhla, Jane.“

„Mě to těší.“

„Propašovat dva lidi nebude těžší než jednoho. Naším cílem je Irsko. Ale když to uděláš, je ti snad jasné, že je z tebe muž bez domova? Nikdy se nebudeš smět vrátit domů.“

„Už jsem delší čas bez domova. Když mě chytí, jsem mrtvý. Snad se mi takhle poštěstí zůstat s tebou. To bych rád, protože tě miluji.“

„Jane, prosím...“

„Co je na tom špatného? Sám jsem to nevěděl, než mi to uklouzlo z úst. Hrozně lituji, že se o tebe nemohu ucházet podle romantického scénáře. Můžeme to klidně nazvat technikovou milostnou písní. A co ty?“

„Ted' si o tom nemůžeme promluvit, není na to vhodná doba...“

Jan chytil Sáru kolem ramen a přinutil ji zastavit. Přitiskl ji k výkladní skříni. Dlouze si ji prohlížel a jemně si ji přidržel za bradu, když chtěla odvrátit tvář stranou.

„Není vhodnější chvíle,“ odporoval. „Právě jsem ti vyznal svou nesmrtelnou lásku. A co na to odpovíš?“

Sára se usmála. Jen slabě, ale usmívala se a políbila ho na prsty.

„Víš přece, že tě mám velmi, opravdu velmi ráda. A zatím ti víc neřeknu. Musíme dál.“

Jan pochopil, že se s tím musí smířit. Přemítal, co ho právě teď a na tomhle místě přinutilo vyznat se ze své lásky – a pěkně nahlas. Ano, byla to čirá pravda, i když si to uvědomil až nyní. Miloval ji a těšil se z toho.

Dlouho předtím, než dosáhli cíle, byli oba vyčerpaní, ale neodvažovali se zastavit. Jan položil ruku kolem Sárina pasu a podpíral ji, jak mohl.

„Není to...daleko,“ zajíkala se.

Oakley Road tvořily řadové domy, v minulosti luxusní a pohodlné, ale v současnosti polorozpadlé a s okny zatlučenými prkny. Sára k jednomu z nich zamířila, vedla ho po vyšlapaných schodech ke dveřím do sklepa a odemkla dveře. Pak je za nimi zase pečlivě uzamkla. V místnosti byla tma, ale všechno zřejmě bylo uklizené. Šmátrali podél stěny do kotelny v zadním traktu. Teprve když za sebou zavřeli i dveře do kotelny, Sára rozsvítila. U zdi stály skříňky na šaty, místností se šířilo teplo z elektrických kamínek. Vzadu pak Jan spatřil vyhaslý kotel domovního topení. Sára našla deky a jednu mu podala.

„Všechny věci, boty i šaty strč do kotle. Musíme to okamžitě spálit. Pak ti najdu nové šaty.“

„Nejdřív by sis měla vzít tohle,“ řekl Jan a podával jí zapalovač. „Předej to co nejrychleji odborníkům na elektroniku. Máš tam nahraného Thurgooda–Smytha.“

„To je důležité. Díky, Jane.“

Pro odpočinek měli jen velmi málo času. Za pár desítek minut kdosi zaklepal na dveře a Sára šla ven, aby si promluvila s příchozím. Pak si oba museli znovu pospíšet.

„Pojedeme do Hammersmithu, než autobusy skončí provoz. Pro oba máme starší šaty. Dostala jsem dokonce průkazy, ale stačí jen pro zběžnou povrchní prohlídku. Bez nich by to ovšem nešlo. Už jsi všechno spálil?“

„Ano, všechno je pryč.“ Jan prohrabával pohrabáčem žhavý popel a přitom otáčel plápolající hmotou své náprsní tašky. Průkazy, papíry tvořící součást jeho identity. On sám. Nemyslitelné se stalo skutkem. Život, který dosud vedl, zmizel. Svět, jež znal, přestal existovat. Budoucnost se pro něj změnila v neprůhlednou hádanku.

„Musíme jít,“ pobízela ho Sára.

„Ovšem. Už jdu.“ Zapnul ošoupaný, tlustý kabát a vši silou potlačoval zoufalství, které hrozilo, že se ho zmocní. Když znovu procházeli temným sklepem, stiskl jí ruku a pustil ji, teprve až vyšli na ulici.

XXI.

Poprvé v životě jel Jan londýnským omnibusem. Často procházel kolem tohoto vozidla, aniž by mu věnoval jedinou myšlenku. Velký, s patrem a tichý – poháněný energií, vězící ve velkém setrvačnicku pod podlahou.

V noci napojili tlustým kabelem autobus do elektrické sítě a silný motor roztočil setrvačnicku do obrátek.

Ve dne se pak motor změnil na generátor poháněný setrvačnickem a dodával proud pohonným elektromotorům.

Spolehlivá energie, nejedovatá, levná, praktická. To vše mu bylo známo – teoreticky, ale neměl ponětí, jak studený může být nevytápěný vůz, jak špinavá je podlaha uvnitř a jak silně páchne po nemytých cestujících. Držel v ruce jízdenku a díval se na vozy projíždějící kolem autobusu a mizějící v dáli.

Autobus zastavil před semaforem a do vozu vstoupili dva policisté.

Jan zíral před sebe, stejně jako ostatní pasažéři. Hleděl Sáře, která se usadila naproti, do nehybného, bezvýrazného obličeje. Jeden z policistů zůstal stát ve vchodu, zatímco druhý procházel uličkou a pozorně si prohlížel všechny cestující. Nikdo si ho nevšímal.

Na příští zastávce oba vystoupili. Jan si na několik sekund ulehčené vydechl, ale pak se obavy zase vrátily. Zbaví se jich vůbec někdy?

Vystoupili na konečné: na Hammersmithském terminále. Sára šla napřed a Jan ji následoval s menším odstupem, jak mu přikázala. Několik zbylých cestujících se postupně rozešlo, až zůstali zcela sami. Po nadzemní dálnici M4 přerachotilo auto. Sára mířila přímo do tmy mezi opěrné sloupy. Vyšel jim vstříc malý muž s povislými rameny. Sára mávla na Jana, aby se k nim připojil.

„Nazdárek, lidičky. Starý Jemmy vám ukáže cestu.“ Jeho vrásčitý krk se zdál až příliš tenký pro velikou vodnatou hlavu. Oči měl kulaté a trochu šilhaly. Strnulý úsměv ukazoval bezzubé dásně. Byl to buď idiot, nebo velmi přesvědčivý herec. Sára se zavěsila do Janova ramene a kráčeli za starým Jemmym prázdnými ulicemi, lemovanými polorozpadlými domy.

„Kam vlastně jdeme?“ vyptával se Jan.

„Uděláme si malou procházku,“ vykládala Sára. „Jen několik mil. Musíme se dostat kolem londýnské bezpečnostní bariéry, než použijeme další dopravu.“

„Kolem těch přátelských policistů, kteří mě pokaždé zdravili, když jsem jel kolem?“

„Přesně.“

„Co se stalo s těmi domy okolo? Proč jsou tak poničené?“

„Londýn byl před několika staletími mnohem větší. A měl také více obyvatel. Přesné číslo neznám. Ale v průběhu doby se počet obyvatel silně zmenšil. Částečně vzhledem k nemoci a hladu, a částečně za přispění těch nahoře.“

„Radši mi neříkej, jak to udělali. Dnes večer o tom nechci nic slyšet.“ Ve skutečnosti byli oba příliš

unavení, aby celou cestu ušli pěšky. Pomalu se táhli za Jemnym, který sebestiše kráčet tmou. Když dále vpředu zahlédl světla, zpomalil.

„Nemluvit,“ přikazoval šeptem. „Všude samé mikrofony. Zůstaňte hned za mnou pěkně ve stínu. Nedělejte hluk, jinak jsme vyřízeni.“

Mezi dvěma zchátralými domy krátce zahlédli vyčištěný prostor táhnoucí se do dále a na něm jasně osvětlený drátěný plot. Přiblížili se k osvětlené zóně velmi blízko, když je průvodce zavedl do staříkové budovy bývalého obchodu. Mimo dohled z ulice vytáhl z kapsy maličkou lampičku a rozsvítil ji. Jan se Sárrou unaveně klopýtali za světelným kuzelem dolů do klenutého sklepa. Mužik odstrčil stranou sudy a zarezlé plechy a uvolnil zakryté dveře.

„Dovnitř s vámi!“ přikazoval. „Půjdu jako poslední a zakryju dveře.“

Ocitli se v tunelu s vlhkými zdmi a páchnoucí zeminou. Jan se nemohl narovnat a cestu musel absolvovat v předklonu, což ho značně vysilovalo. Průchod byl dlouhý a rovný a určitě vedl přímo pod bariérou. Na zemi ležel špinavý led, a tak byli donuceni klouzat přes velké zamrzlé louže. Jemmy je dohnal a opět zaujal místo vpředu. Pak rozsvítil lampičku. Ohnutá záda páčila Jana jako oheň, když se konečně dostali na druhý konec.

„Musíme zůstat na chvíli zticha, stejně jako na druhém konci,“ varoval je stařík, jakmile vyšli do studené noci. „Ještě kousek pěšky a jsme tam.“

Ten kousek se protáhl na celou hodinu a Sára si už myslela, že to nedokáže. Jemmy byl mnohem silnější, než vypadal, a proto vzali dívku mezi sebe a oba ji při chůzi podpírali. Jejich cesta vedla podél dálnice. Zřetelně viděli zapnuté světlomety řítící se oběma směry. Ve tmě se objevil ostrůvek světla.

Zamířili přímo k němu.

„Odpočívadlo Heston,“ poznamenal Jemmy. „Tam jdeme. V tomhle domě si odpočínáte a můžete držet hlídku u okna.“

Zmizel, ještě než mu mohli poděkovat. Sára se posadila na zem se zády opřenými o stěnu a s hlavou mezi kolena. Jan mezitím vyhlížel pátravě ven z okna. Čerpací stanice byla vzdálena necelých sto metrů, žluté svítily jí poskytovaly stejné osvětlení jako ve dne. U pumpy nabíralo pohonné hmoty několik osobních vozů, ale většinu zákazníků tvořily dálkové kamiony.

„Počkáme na nákladák Londýnské cihelny,“ oznámila mu Sára. „Není tam náhoda?“

„Pokud dobře vidím, tak ne.“

„Může přijet každou chvíli. Zastaví u poslední vodíkové pumpy. Jakmile dorazí, běžíme. Okolo budovy k výpadovce, mimo dosah světla. Řidič tam zastaví a otevře dveře. To bude naše šance.“

„Dám pozor. Můžeš se trochu prospat.“

„Toho ani nejsem schopna.“ Chlad se vkrádal pod tlustou látku kabátů, když k pumpě dorazil očekávaný tahač.

„Už je tady,“ upozornil ji Jan.

Světla odpočívadla byla natolik vydatná, že se snadno vyhýbali rozsypané suti na cestě. Obešli všechny překážky a přešli nízký plot. Následovala chvíle čekání ve tmě a zimě, než tahač zastavil kousek od nich. Dveře se otevřely.

„Běž!“ vyzvala ho Sára a klopýtala kupředu.

Sotva stihli nastoupit, dveře s rámusem zapadly a obří auto se s burácením rozjelo. V kabině vládlo příjemné teplo. Řidič byl vysoký chlap, kterého v přítmí sotva viděli.

„Mám v termosce čaj,“ nabídl jim občerstvení. „A obložené chleby. Klidně si hoďte dvacet, pokud chcete. První zastávka je Swansea, kam dorazíme asi v pět ráno. Vysadím vás před kontrolním stanovištěm. Víte, jak dál?“

„Ano,“ ujistila ho Sára. „A děkujeme.“

„Není zač.“

Jan myslel, že neusne, ale teplo a pravidelné vibrace kabiny ho brzy uspaly. Když se vzbudil, zaslechl odffouknutí vzduchových brzd. Řidič brzdil. Venku byla stále tma, i když hvězdy začínaly blednout. Sára se k němu ve spánku tiskla. Jemně ji pohladil po vlasech a něžně ji budil.

„Jsme tady,“ oznámil jim řidič.

Okamžitě se probrali a otevřeli dveře, hned jak tahač zastavil. „Mnoho štěstí,“ popřál jim řidič. Pak za nimi zabouchl a oba uprchlíci osaměli.

Roztřásl se chladem. Nastávala nejchladnější část noci před úsvitem.

„Chůze nás zahřeje,“ prohlásila Sára a vykročila.

„Kde jsme?“ chtěl vědět Jan. „Kousek před Swansea. Musíme se dostat do přístavu. Pokud bude všechno připraveno, vyjedeme rybářským člunem na moře. Tam přestoupíme na irský trawler. Tuhle trasu jsme použili s úspěchem už několikrát.“

„A pak?“

„Do Irska.“

„Ovšem, ale já myslel na budoucnost. Co bude se mnou?“

„Mlčky krácela dál. V tiché krajině zněly ozvěny jejich kroků pěkně hlasitě. „Prchali jsme tak rychle, že jsem neměla čas o tom přemýšlet. Možná zařídíme, abys mohl zůstat v Irsku pod jiným jménem, i když by ses musel chovat velmi zdrženlivě. Je tam příliš mnoho britských agentů.“

„A co Izrael? Vrátiš se tam, jak předpokládám?“

„Ano. Technické znalosti, které máš, by dokázali ocenit.“

Jan se zasmál. „O tomhle už dost. A láska? Tím myslím tebe. Už jsem se tě jednou ptal.“

„Doba na takový rozhovor není vhodná. Až odsud zmizíme, pak...“

„Až budeme v bezpečí, myslíš. Poštěstí se nám to někdy? Máš zakázané se při práci zamilovat? Nebo lásku jen předstíráš, abys získala spolupracovníky?“

„Jane, prosím, zraňuješ mě a sebe zrovna tak, když tak mluvíš. Nikdy jsem ti nelhala. Nepotřebovala jsem tě nalákat do postele, abych tě získala pro spolupráci. Udělala jsem to ze stejného důvodu jako ty.

Chtěla jsem to. Ale teď bychom s takovými řečmi měli přestat. Před námi leží nejnebezpečnější úsek.“

Ráno bylo jasné a studené. Procházeli po prázdných ulicích města. Občas potkávali další ranní chodce, kterým se v chladu srážel dech u úst. Policii nikde nespátřili. Bezpečnostní opatření zde nebyla až tak přísná jako v Londýně. Zabočili za roh a před nimi se na konci zledovatělé ulice rozkládal přístav.

Spatřili trup rybářského trawleru.

„Kam?“ zeptal se Jan.

„Do tamtých dveří. Za nimi je kancelář, kde se dozvíme další.“

Když přišli blíž, dveře se otevřely a na ulici vyšel nějaký člověk a hleděl jim vstříc. Byl to

Thurgood–Smythe. Kratičkový okamžik hleděli zděšeně do tváře policejního úředníka. Thurgood–Smythe nasadil lehký, neradostný úsměv.

„Tak to bychom měli,“ řekl.

Sára prudce strčila Jana do zad, až ztratil rovnováhu na kluzkém ledu a upadl na kolena. Současně vytáhla pistoli a vypálila dvě rychlé rány směrem na Janova švagra. Ten zavrával a klesl na zem. Jan se vyškral na nohy, když vtom se Sára otočila a běžela zpátky po ulici.

Ale policisté na ni už čekali a se zdviženými zbraněmi jí zatarasili cestu. Sára v běhu vystřelila několik dalších ran. Policisté palbu opětovali. Sára sebou trhla, klopýtla a spadla na zem. Jan se k ní rozběhl, aniž by si všiml namířených pušek. Zvedl ji ze země a sevřel v náručí. Hrud' měla pokrytou špinou a krví. Přejel jí dlaní po tváři. Oči měla zavřené a nedýchala.

„Už se to nikdy nedozvím,“ šeptal Jan. „Nikdy.“

Přitiskl k sobě bezvládné tělo, pevně ho svíral a nevšímal si slz, které mu stékaly po tvářích. Kruhu ozbrojených policistů, jenž se kolem něj svíral, nevěnoval pozornost. Nevšímal si ani Thurgooda–Smytha, který už rovněž stál na nohách a svíral si prsty krvácející ránu na ruce.

XXII.

Místnost byla bílá, stěny, příkrývky i podlaha. Zbavená všech skvrn a neútulná. I stůl byl bílý, stejně jako židle, která stála u něj. Sterilní a studené, podobně jako v nemocničním pokoji.

Ale zde veškerá podoba končila. Jan seděl u stolu, ruce položené na desce. Oblékli ho do bílého a na nohy mu obuli bílé sandály. I kůži měl pobledlou, jako by se snažili přizpůsobit ji všeobjímající bílé.

Rudé kruhy pod očima vytvářely nápadný kontrast s okolním jasnem.

Kdosi mu donesl šálek s kávou, kterou postavil na stůl. Jan šálek objímal oběma rukama, ale neupil z něho ani doušek. Nápoj mezitím stačil vychladnout. Oči podlité krví hleděly nehnutě do dálky. Ale dálava zde chyběla, protože v místnosti chyběla okna. Dveře se otevřely a do místnosti vešel bíle oblečený ošetřovatel. V ruce svíral injekční pistoli. Jan se nepokusil o sebemenší odpor, nevnímal, že mu zvedl ruku a injekce prorazila pokožku.

Ošetřovatel odešel, ale tentokrát nechal dveře otevřené. Za několik sekund se znovu objevil a přinesl stejnou bílou židli a postavil ji na druhou stranu stolu. Když vyšel z místnosti, opět za sebou dveře pečlivě zamkl.

Uplynuly další minuty, než se Jan pohnul a poprvé si všiml, že v ruce drží šálek s kávou. Zdvihl ho a napil se. Ale okamžitě zkrivil rty, protože káva byla ledově studená. Když šálek znechuceně odstrčil, vešel do místnosti Thurgood–Smythe a posadil se naproti.

„Vnímáš mě?“

Jan pokrčil čelo a přikývl.

„Dobře. Dostal jsi injekci, která ti trochu pročistí hlavu. Byl jsi delší čas mimo sebe.“

Jan chtěl něco říci, ale přepadl ho záchvat kašle. Švagr klidně čekal. Jan to zkusil znovu. Hlas zněl značně chraplavě a zadržával.

„Kolikátého je dnes? Můžeš mi prozradit, který den máme?“

„To není důležité,“ odpověděl Thurgood–Smythe a mávl lhostejně rukou. „Který je den, kdo jsi – to nemá váhu. Musíme si promluvit o jiných věcech.“

„Nic neřeknu. Ani slovo.“

Janova slova uvedla Thurgooda–Smytha v neskrývané veselí. Pobaveně se plácl do kolen.

„Jsi opravdu komický,“ posmíval se. „Jsi zde už celé dny, týdny a měsíce, skutečný čas nehraje roli, jak jsem řekl. Důležitější je, že jsi nám všechno vyžvanil, všechno, co jsi věděl. Chápeš? Každou maličkost, kterou jsme chtěli vědět! Tohle je skvěle rozpracovaná operace a naše zkušenost s podobnými záležitostmi sahá celá desetiletí nazpět. Určitě jsi slyšel zkazky o mučírňách – ale to jsou jen pohádky, které sami šíříme. Skutečnost je mnohem prozaičtější. Umíme velmi dobře zacházet s drogami, drezúrou a elektronickými hračkami. Tím vším jsme tě snadno přetáhli na naši stranu. Byl jsi přímo žhavý, abys nám všechno pěkně vyprávěl. Což jsi také udělal.“

Janem zabloumal hněv a vytrhl ho z otupělosti, která ho ovládala.

„Nevěřím ti, Smitty. Lžeš. Tenhle rozhovor ti slouží k tomu, abys mě dále zpracovával, nic víc.“

„Ale? Musíš mi věřit, když ti povídám, že to tak bylo. Nevíš už nic, o co bychom měli zájem. Vyprávěl jsi nám o Sáře a jejím doprovodu na izraelské ponorce, o malém dobrodružství nahoře ve Skotsku a na kosmické stanici. Řekl jsem všechno, a to jsem také myslel. Lidé, které jsme chtěli zatknout, včetně Sonji Amariglio i té odporné postavičky jménem Fryer a další – všechny jsme je posbírali a přetáhli na naši stranu. Několik jich ještě pobíhá volně po světě a domnívá se, že jsou svobodní. Stejně jako předtím ty. Byl jsem nadšený, když tě naverbovali, a nejen z osobních důvodů. Máme příliš mnoho malých rybek, které musíme držet na očích. Bohužel ale nepřinášejí takový zisk. Ty jsi nás zavedl do vyšších kruhů, které jsou pro nás velmi důležité. A pak jsme skřípli. Naše politika je v jádru velmi jednoduchá: malým skupinkám dovolíme, aby kuly své plány a snažily se je uskutečňovat. Dokonce dovolíme i několika nepřátelským agentům útek. O to větší je pak úlovek, když udeříme. Vždy víme, co se děje. Nikdy neprohráváme.“

„Jsi nemocný, Smitty. Teprve teď jsem si toho všiml. Nemocný a zkažený jako všichni lidé vašeho druhu. A příliš lžeš. Nevěřím ti.“

„Není důležité, jestli mi věříš, nebo ne. Jen mě vyslechni. Vaše patetická vzpoura se nikdy nezdaří.

Izraelští úředníci nás průběžně informují o mladých rebelech, kteří by chtěli změnit svět....“

„Nevěřím ti!“

„Prosím! Sledujeme každé spiknutí, pomůžeme mu pěkně rozkvést, povzbudíme nespokojené, aby se přidali. Pak zatáhneme sítě. Tady, na satelitech, dokonce i na planetách. Rebelové se pořád pokoušejí svrhnout naši vládu, ale nikdy svého nedosáhnou. Jsou tak hloupí, že si ani neuvědomují, že se sami neudrží.

Pokud odřízneme dodávky, satelity zahynou. A stejně tak planety. To, že jedna planeta slouží jako důlní komplex, druhá vytěžené suroviny zpracovává a jiná pěstuje jen potraviny, je založeno na mnohem hlubším základě než na obyčejných ekonomických důvodech.

Všichni potřebují ostatní, aby přežili. A my řídíme jejich vzájemné vztahy. Začínáš chápat?“

Jan zvedl ruce před oči a cítil, jak se chvějí. Když se podíval na hřbet ruky, viděl, jak bledou má pokožku a kolik ztratil z původní váhy. A začal pomalu věřit, že mu Thurgood–Smythe říká pravdu.

„Dobře, Smitty, vyhrál jsi,“ přiznával Jan rezignovaně. „Vzal jsi mi vzpomínky, přesvědčení, celý můj svět i ženu, kterou jsem miloval. A nemusela zemřít, aby chránila své tajemství. Dávno byla zrazena svými vlastními lidmi. Vzal jsi mi všechno – až na můj život. I ten můžeš mít. Skonči to!“

„Ne,“ zavrtil hlavou Thurgood–Smythe. „V tomhle ohledu jsem tě rovněž podvedl.“

„Chceš mě nechat naživu kvůli mé sestře?“

„Ne. Co si myslí, nebylo nikdy důležité a neovlivnilo mé rozhodování. Bylo to jen užitečné, když jsi byl o tom přesvědčený. Teď ti už můžu sdělit pravdu. Zůstaneš naživu, protože máš užitečné znalosti.

Talentované lidi nezavíráme do skotských táborů. Opustíš Zemi a poletíš na vzdálenou planetu, kde budeš pracovat, než umřeš stářím. Jedno si musíš konečně uvědomit, v našich očích nejsi nic víc než nahraditelný kus velkého stroje. Na Zemi jsi svůj účel splnil. Teď tě jen odmontujeme a na jiném místě připojíme...“

„Můžu se vzpoutet,“ vyhrožoval Jan.

„Nemyslí. Jako maličké kolečko velkého celku nejsi příliš důležitý. Když nebudeš pracovat, zničíme tě. Vezmi si mou radu k srdci. Vykonávej svou práci, veď šťastný a produktivní život.“ Thurgood–Smythe vstal.

Jan vzhlédl. „Mohu si promluvit s Liz – nebo napsat...?“

„Oficiálně jsi mrtvý. Nehoda. Při pohřbu velmi plakala, stejně jako nejbližší přátelé. Rakev byla samozřejmě uzavřená. Žij blaze, Jane. Už se neuvidíme.“

Šel ke dveřím a Jan za ním vykřikl.

„Jsi netvor, netvor!“ Thurgood–Smythe se obrátil a posměšně si ho přeměřil.

„Jaká ubohá urážka. Nejsi schopen nějaké lepší? Žádné poslední slovo?“

„Ale ano, vím, co říct, pane Thurgood–Smythe,“ pronesl Jan tichým hlasem. „Ale mám se namáhat? Mám ti vykládat, jaký nestálý život vedeš? Myslíš si, že všechno vydrží na věky. Ale mylíš se. Jednoho dne tě svrhnu z trůnu a doufám, že se toho dožiju. A budu pro to dále pracovat. Měl bys mě raději zabít, protože co cítím k tobě a podobným lumpům, se nikdy nezmění. A ještě než odejdeš – chci ti poděkovat. Za to, že jsi mi ukázal, jaký je náš svět ve skutečnosti. Dal jsi mi možnost, abych se proti němu postavil. Teď můžeš jít.“

Jan se odvrátil a díval se na protější stěnu. Vězeň, který posílá pryč svého strážce. Jeho slova měla větší účinek než všechno, co kdy předtím řekl. Thurgood–Smythe zrudl a chtěl něco odpovědět. Ale nakonec neřekl nic. Rozpálený vzteky si odplivl, třiskl dveřmi a byl pryč. Tím, kdo se nakonec smál, byl Jan.